

ژاپن چگونه ژاپن شد؟

♦ اقتصاد قدرتمند ملی پیش نیاز توسعه
♦ پیشرفت در سایه فرهنگ و روحیات ملی

صادق

هفته نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیستم | شماره ۹۸۵ | دوشنبه ۲۹ دی ۱۳۹۹ | ۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲ | ۱۸ ژانویه ۲۰۲۱ | ۱۶ صفحه

حسن عابدینی
واکسن سیاسی!

۴
راهبرد

حسین چخماقی
انحصار کشنده!

۲
نگاه

مهدی عامری
«آقا» زاده «آقازاده» نمی شود!

۲
سرمقاله

۱۵
پاسدار

پرده جدیدی از توان نیروی هوافضای سپاه در رزمایش پیامبر اعظم (ص) ۱۵ رونمایی شد

دفاع نه‌هاجمی

۱۱
خود

توان دفاعی

پشتوانه تأمین منافع ملی

نسخه صوتی صبح صادق
بشنوید Beshnavidd.ir

۱۲
مجازستان

علیه سلامت و امنیت مردم!

نوید کمالی
دبیر گروه رسانه

طی هفته گذشته اعلام ممنوعیت واردات واکسن‌های آمریکایی و انگلیسی کرونا از سوی رهبر معظم انقلاب، افزایش قطعی برق در نقاط گوناگون کشور و همچنین هشدار پلیس به منتشرکنندگان ویدئوهای سرقت و درگیری اویاش، از جمله مهم‌ترین ترندهای خبری مورد توجه افکار عمومی در فضای مجازی کشورمان بود که در ادامه نگاهی به ابعاد کمتر گفته شده آنها خواهیم داشت.
در ماجرای اعلام موضع صریح رهبری نسبت به واردات واکسن‌های مشکوک شرکت‌های آمریکایی و انگلیسی، از بدو انتشار بیانات معظم‌له، رسانه‌های معاند به صورت هماهنگ تلاش کردند تا با زیر سؤال بردن این تدبیر حکیمانه، افکار عمومی کشور را نسبت به رهبری تحریک کرده و آنها را در مسیر مخالفت با اصل نظام قرار دهند.

۵
جهان

دموکراسی آمریکایی بدون روتوش!

ثمانه اکوان
کارشناس بین‌الملل

واشنگتن این روزها در تلهایی آشکار به سر می‌برد. جلسه کنگره برای بررسی مفاد استیضاح ترامپ در حالی برگزار شد که حدود ۱۵ هزار نیروی گارد ملی از چند روز قبل در راهروها و اتاق‌های کنگره بسط‌نشینی کرده بودند تا از ساختمان کپیتول هیل مراقبت کنند. نمایندگان برای ورود به صحن مجلس، مجبور بودند از میان سربازانی که برای چند روز در ساختمان مانده و حالا به خوابی عمیق فرو رفته بودند، رد شوند. نانسی پلوسی بعد از تصویب شدن طرح با خوشحالی بین سربازان رفت و بین آنها پیتزا پخش کرد و از اینکه نیروهای گارد ملی توانسته‌اند از جان او و سایر نمایندگان حفاظت کنند، قدردانی کرد. رسانه‌ها با این حال اعلام کرده‌اند تا زمان برگزاری مراسم تحلیف ریاست‌جمهوری بایدن، تعداد نیروهای گارد ملی که به سمت واشنگتن گسیل می‌شوند.

۲
نگاه

واقعیت تلخ یک اظهار نظر

حسین عبداللهی‌فر
جریان‌شناس سیاسی

اظهارات فائزه هاشمی درباره ناراحتی‌اش از شکست ترامپ و پیروزی بایدن از چند جنبه شگفتی‌ساز شد. این شگفتی بیشتر از آن روشک گرفت که تقریباً کمتر کسی می‌تواند از رفتار ناپه‌درانه و نامعقول ترامپ دفاع کند. به ویژه آنکه ملت ایران در چهار سال ریاست‌جمهوری وی دچار مشکلات زیادی شدند که حداقل بخش دارویی و بهداشتی آن در بحران کرونا با هیچ منطق و عقلی قابل توجیه نیست. این شگفتی‌ها وقتی کاهش یافت که وی علت آرزویش از انتخاب ترامپ را عنوان کرد و به همان دلیلی اشاره کرد که عده‌ای از همفکرانش طی نامه‌ای به ترامپ از وی خواسته بودند تا تحریم‌ها علیه ایران را هر چه بیشتر افزایش دهد. از این رو، بیشترین آثار شگفتی از سخنان فائزه هاشمی را می‌توان بر اردوگاه اصلاح‌طلبان مشاهده کرد که آنها را حیرت‌زده و عصبانی کرد.

سر مقاله

«آقا» زاده
«آقا زاده» نمی شود!

مهدی عامری

کارشناس علوم دینی

در میان کرور کرور فضایل روشن و یقینی برای حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) شاید پایین ترین آنها این باشد که ایشان دختر پیامبر (صل الله علیه و آله و سلم) است! اصولاً در منظومه الهیات شیعی، نسب و خانواده به خودی خود ارزش به حساب نمی آید؛ لذا صرف پیامبرزادگی یا امامزادگی برای فرد ارزش ایجاد نمی کند. به عقیده شیعه لیاقت با وراثت منتقل نمی شود و شرافت افراد در قرابت با بزرگان نیست؛ بلکه به صداقت، عدالت، امانت و... است. عظمت و مهابت فاطمی در زهد و ایمان و علم و صدق و تعبد و احسان و تمام این خوبی هاست که نمود پیدا می کند و این بانو را چنان رشد می دهد که به تعبیر حضرت امام (ره) اگر مرد بود به مقام رسالت می رسید و کراماتی دارد که حتی از سایر اهل بیت (ع) هم دیده نشده است! چنانچه در ایام بیماری قبل از شهادت شان، جبرئیل مکرر با ایشان تحدیث و گفت و گو داشته و مطالبی را به ایشان القا می کرده است و شاید هم برعکس! این جایگاه بلند معنوی و لیاقت درک فرشته وحی به خصوصیات عملی و علمی ایشان باز می گردد، نه منسوب بودن به پیامبر. امامت نیز امری موروثی نیست، بلکه در تشکیلات تشیع بهترین فرد روی زمین از نظر علم و عمل انسان کامل باید عهده دار امامت باشد که همان هدایت بشر به سعادت است. نسبت عملی و تطبیق و تراز رفتار و گفتار با ولایت الهی است که به انسان ها مقام می دهد، نه منشأ ولادت!

اینجاست که اندیشه شیعی از اساس با سلطنت مخالف است؛ چرا که سلطنت با چشم پوشی از شایستگی ها تنها وراثت را عامل انتقال حکومت می داند، هر چند هزاران فرد برتر و بهتر از آن سلطان زاده در جامعه وجود داشته باشد! هر جا چنین تفکر منحنی وجود داشته باشد و فرزندی به خاطر انتساب به پدر برای خود حقی فراتر از قانون و عرف مطالبه کند، آنجا سلطنت حکم فرماست که باید با آن برخورد شود. امام خامنه ای در بحث تفسیری که سال ۱۳۶۱ ایراد داشته اند، به همین نکته اشاره دارند و با نفی نگاه طبقاتی اشراف و غیر اشراف عنوان می دارند: «در این تشکیلاتی

که بر پایه اسلام است، مسئله این است ما دیگر اشراف و غیر اشراف نداریم، مگر با این ملاک؛ برگشتن به ارزش های اصیل اسلامی و قرآنی. پیداست که ملاک شرافت و ملاک فضیلت عمل است نه نسبت ها و انتساب ها. رسول اکرم (صل الله علیه و آله و سلم) به دخترش فاطمه زهرا (سلام الله علیها) که بزرگترین زن تاریخ است و یکی از بزرگترین انسان های تاریخ است، می فرماید که من در روز قیامت به دردت نمی خورم. خیال نکنی چون دختر من هستی روز قیامت خدای متعال به یک لطف و تفضل بیشتری خواهد کرد نه هر کاری که خودت کردی آن مهم است.» (تفسیر مجاهد، ص ۸۹ و ۹۰)

فرزندان مقامات چه علمی و چه سیاسی و اجتماعی نباید خود را وارث شکنجه ها و مبارزات و جهادها و انقلابی گری والدین خود بدانند و زیر سایه آن برای خود حق و سهم تعریف کنند و از آن سو مردم نیز در رأی دادن و مراجعات این را فضیلتی بر سایرین تلقی نکنند؛ بلکه بر شایستگی های علمی و عملی خود فرد تکیه کنند.

حسین عبداللهی فر

جریان شناس سیاسی

اظهارات فائزه هاشمی درباره ناراحتی اش از شکست ترامپ و پیروزی بایدن از چند جنبه شگفتی ساز شد. این شگفتی بیشتر از آن رو شکل گرفت که تقریباً کمتر کسی می تواند از رفتار نابخردانه و نامعقول ترامپ دفاع کند. به ویژه آنکه ملت ایران در چهار سال ریاست جمهوری وی دچار مشکلات زیادی شدند که حداقل بخش داری و بهداشتی آن در بحران کرونا با هیچ منطق و عقلی قابل توجیه نیست. این شگفتی ها وقتی کاهش یافت که وی علت آرزوی اش از انتخاب ترامپ را عنوان کرد و به همان دلیلی اشاره کرد که عده ای از همفکرانش طی نامه ای به ترامپ از وی خواسته بودند تا تحریم ها علیه ایران را هر چه بیشتر افزایش دهد. از این رو، بیشترین آثار شگفتی از سخنان فائزه هاشمی را می توان بر اردوگاه اصلاح طلبان مشاهده کرد که آنها را خیرتر زده و عصبانی کرد. عمده ترین دلایل این

اظهارات فائزه هاشمی درباره ناراحتی اش از شکست ترامپ و پیروزی بایدن از چند جنبه شگفتی ساز شد. این شگفتی بیشتر از آن رو شکل گرفت که تقریباً کمتر کسی می تواند از رفتار نابخردانه و نامعقول ترامپ دفاع کند. به ویژه آنکه ملت ایران در چهار سال ریاست جمهوری وی دچار مشکلات زیادی شدند که حداقل بخش داری و بهداشتی آن در بحران کرونا با هیچ منطق و عقلی قابل توجیه نیست. این شگفتی ها وقتی کاهش یافت که وی علت آرزوی اش از انتخاب ترامپ را عنوان کرد و به همان دلیلی اشاره کرد که عده ای از همفکرانش طی نامه ای به ترامپ از وی خواسته بودند تا تحریم ها علیه ایران را هر چه بیشتر افزایش دهد. از این رو، بیشترین آثار شگفتی از سخنان فائزه هاشمی را می توان بر اردوگاه اصلاح طلبان مشاهده کرد که آنها را خیرتر زده و عصبانی کرد. عمده ترین دلایل این

عصبانیت را می توان در موارد زیر مشاهده کرد:

الف فائزه هاشمی در بیان این آرزوی اش از یک واقعیت تلخ پرده برداشت و آن اعتقاد برخی اصلاح طلبان به تغییر از بیرون و حتی با حمله سخت دیوانه ای، مانند ترامپ است. وی نشان داد، بخشی از اصلاح طلبان به رویکرد اپوزیونی روی آورده و به فکر براندازی نظام به هر شکل ممکن هستند. چنانچه پیش از این نیز محمد قوچانی که سردبیری نشریات مختلفی از اصلاحات را بر عهده دارد، در طیف بندی که اخیراً از این جریان ارائه کرده است، مدعی شده که چهار ائتلاف شامل ائتلاف سیاه، ائتلاف سرخ، ائتلاف سبز، ائتلاف آبی یا بنفش شکل می گیرد و ائتلاف سرخ که شامل جمهوری خواهان سکولار و حزب مشارکت و تحول خواهان است، برای شورش های خیابانی و جنبش های اجتماعی برنامه ریزی می کنند.

ب زمانی دختر کوچک هاشمی این سخنان را بر زبان جاری کرد که اصلاح طلبان با یک تقسیم کار در حال برنامه ریزی برای ورود به انتخابات بوده و سناریوی سه گانه ای را طراحی کرده اند تا از ظرفیت افراطیون نیز برای پیشبرد برخی

واقعیت تلخ یک اظهار نظر

اهداف انتخاباتی از جمله امتیازات مورد نیاز از شسورای نگهبان، مظلوم نمایی در افکار عمومی و تحریک هواداران خویش استفاده کنند. این گونه موضع گیری سبب می شود تا بخش های پنهان این جریان آشکار شده و آنها را برای بازگشت به انتخابات با مشکل مواجه می کند.

ج سخنان هاشمی شاید برای اغلب اصلاح طلبان حاوی نکته عجیبی نبود. کما اینکه از اظهارات امثال زیباکلام هم تعجب نمی کنند؛ وقتی می گوید در مسابقات میان کشورمان با سایر کشورها، از پیروزی ایرانی ها ناراحت شده و از باخت آنها خوشحال می شود، اما آنچه شگفت ساز بود علنی کردن این گونه مواضع در شرایطی بود که آنها رسماً بیانیه صادر کرده و بایدن را فرصت خوانده بودند و شکست ترامپ چندین مشکل بزرگ اصلاح طلبان را یکجا حل کرده است که مهم ترین آنها عبارتند از: ۱- یکی از مشکلات اصلی اصلاح طلبان نداشتن پاسخی برای علت حمایت از دولت فعلی است؛ چرا که از نظر افکار عمومی آنها باید پاسخگوی مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم باشند، اما با شکست ترامپ آنها قصد دارند به مردم

بگویند که علت موفق نشدن دولت پاره شدن برجام به دست ترامپ بوده است. از این رو تلاش خواهند کردند هر گونه گشایش اقتصادی را به رفتار دولت جدید آمریکا مرتبط کرده و مدعی لزوم ادامه برجام و مذاکرات خواهند شد. ۲- مشکل دیگر اصلاح طلبان نداشتن راه حلی برای مشکلات کشور به جز کمک از غرب و سرمایه گذاری خارجی است. از این منظر بایدن می تواند دورنمایی از کمک های خارجی را به تصویر بکشد. از این منظر اصلاح طلبان گمان می کنند روی کار آمدن بایدن می تواند بار دیگر گفتمان تعامل و مذاکره، برجام و اینستکس، گشایش اقتصادی و لغو تحریم ها را مطرح کرده و با دو قطبی «سازش و مقاومت» میدان رقابت را از آن خود خواهند کرد. ۳- اصلی ترین مشکل اصلاح طلبان افول غربگرایی در ایران است که با رفتار ترامپ سرعت یافته و ملت ایران متوجه چهره واقعی دولت مستکبر آمریکا و غرب شده است.

ترامپ چهره واقعی آمریکا را به نمایش گذاشته بود؛ اما بایدن می تواند با فریبکاری مانع شناخت افکار عمومی از واقعیت آمریکا شود و این موضوعی است که اظهارات فائزه آن را خراب می کند.

آمریکا شرکت های ایرانی تولید کننده واکسن کرونا را تحریم کرد

انحصار کشنده!

فایزر که به طور مشترک در شرکت آمریکایی فایزر و شرکت آلمانی بیون تک ساخته شده است، جان خود را از دست داده اند. سازمان داروی انگلیس نیز اعلام کرده است، کسانی که سابقه حساسیت و آلرژی دارویی و غذایی آنافیلاکسی دارند، نباید از واکسن کرونا فایزر استفاده کنند. همچنین اندیشکده آمریکایی «پیو» با انجام یک نظرسنجی گزارش داده است، از هر ۱۰ آمریکایی ۴ نفر می گویند واکسن کرونا را قطعاً یا احتمالاً استفاده نخواهند کرد. همه اینها در حالی است که پس از گذشت بیش از سه هفته از تست انسانی واکسن کرونا فایزر، داوطلبان این تست در وضعیت نرمال و طبیعی به سر می برند و هیچ علامتی از عوارض تزریق واکسن در آنها دیده نمی شود.

سختن مهم رهبر معظم انقلاب

رهبر معظم انقلاب در سخنرانی تلویزیونی روز ۱۹ دی ماه امسال درباره تولید واکسن بومی کرونا در کشور و همچنین ممنوعیت ورود واکسن به ایران از چند کشور گفتند: «واکسنی که برای کرونا آماده شد مایه افتخار است؛ این را انکار نکنند؛ این مایه عزت یک کشور است، مایه افتخار کشور است، ایشان ورود واکسن آمریکایی و انگلیسی به کشور را ممنوع اعلام کردند و درباره خرید واکسن از فرانسه هم هشدار دادند.

خشم کاخ سفید

در همین زمینه «حسینعلی شهبازی» رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس در گفت و گو با صبح صادق، با بیان اینکه در جریان بیماری کرونا دیدیم داروهایی که تأییدیه FDA آمریکا را داشتند، ناکارآمد بودند و پس از هیاهوها و بازار سیاه فروش

آنها، از پروتکل درمانی خارج شدند، گفت: «آیا منطقی است از کسانی که داروهای ضروری مورد نیاز بیماران کشور، مانند بیماران پروانه ای و سرطانی را به بهانه تحریم های ظالمانه دریغ کردند، تعدادی واکسن ضد کرونا به صورت خیریه دریافت شود؟» وی ادامه داد: «ساده انگاری است که جان و سلامتی مردم عزیزمان را به عنوان نمونه آزمایشگاهی، برای انجام فاز سوم امتحان واکسن در اختیار سازندگان واکسن آمریکایی یا انگلیسی قرار دهیم، آن هم در شرایطی که دولت مردان این کشورها رسماً برای خون شهروند ایرانی حرمتی قائل نیستند. در این شرایط از مسئولان داخلی انتظار می رود که علاوه بر اعلام ممنوعیت ورود واکسن از سه کشور آمریکا، انگلیس و فرانسه که به لطف دقت و تدبیر حکیمانه مقام معظم رهبری مقرر شد، مراقبت کنند واکسن های تولیدی این کشورها و هر گونه واکسن تولید شده از سوی مراکز غیر قابل اعتماد، به واسطه گری کشور ثالث نیز وارد ایران نشود.» شهریاری با اشاره به صحبت های اخیر رئیس جمهور در زمینه انجام مقدمات لازم برای وارد کردن واکسن کووآکس به کشور، گفت: «اگر مسئولان ناچار به وارد کردن واکسن مورد تأیید کووآکس هستند، اولاً باید دقیقاً مشخص و اعلام کنند واکسن از چه نوعی است و چه تعداد و چه زمانی و به عنوان محصول کدام کشور وارد خواهد شد و ثانیاً تدبیری بیندیشند که وارد کنندگان واکسن خارجی مانند سازندگان واکسن ایرانی، ابتدا واکسن را روی خود و خانواده های شان تست کنند و در صورت تأیید بی ضرر بودن، آن را در اختیار مردم قرار دهند.» وی همچنین در خصوص واکسن ایرانی تولید شده

برای مقابله با کرونا که در حال گذراندن مرحله تست انسانی خود است، گفت: «اینکه عده ای علیه تولیدات داخلی به ویژه تولید واکسن کرونای ایرانی بی رحمانه صحبت می کنند، نشان دهنده وابستگی آنها به بیرون از کشور و به بیگانگان است. برخی افراد، وابستگی را برای خود افتخار می دانند؛ لذا ما اعتقاد داریم باید خوداتکا باشیم و استقلال علمی را به عنوان یک وظیفه مهم دنبال کنیم.» رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس ضمن افتخار آمیز خواندن تولید واکسن کرونا در کشور و با بیان اینکه ما باید داشته های خودمان را بر داشته هایی که بیرون از مرزها هستند، مقدم بدانیم، به موضوع تحریم ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره) از سوی آمریکا پرداخت و گفت: «آمریکایی ها حتی نتوانستند خشم و عصبانیت خود را از تولید واکسن ایرانی کرونا برای یک ماه پنهان کنند و تنها در فاصله کمتر از سه هفته از تست انسانی واکسن در ایران، متولی و حامی آن، یعنی ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره) را تحریم کردند تا از این طریق مسیر ورود واکسن ایرانی به دنیا را ببندند.»

کلام آخر

تحریم کردن ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره) از سوی آمریکا، بار دیگر این دو گزاره را به اثبات رساند که هم «دانشمندان ایرانی در مسیر تولید علم و قدرت، کوچک ترین نیازی به حمایت کشورهای داعیه دار تولید علم در دنیا ندارند» و هم «آمریکایی ها چشم دیدن پیشرفت های ایران را ندارند». حال باید منتظر ماند و دید که دولت چگونه با اقدامات پیدا و پنهان خود، از دانشمندان داخلی تولید کننده واکسن کرونا حمایت می کند.

توبه کنیم

«سعید محمدصادق خرازی» دبیرکل حزب ندای ایرانیان در جمع تعدادی از اصلاح طلبان گفت: «مشکل کشور ما مدیریتی است و افسردگی به عنوان پدرخوانده در گروه های سیاسی و محفل هایی هستند که سایه خود را بر احزاب چپ و راست انداخته اند و می خواهند دوباره تصمیم بگیرند و ما به عنوان اصلاح طلبان باید بفهمیم که در چله دوم انقلاب، بزرگترین مشکلی که جامعه را در بر گرفته جریانات سیاسی هستند که روحیه پدرخواندگی را دارند.» وی در پایان گفت: «ما اشتباه کردیم و باید از رئیس جمهور اجاره ای که داشتیم، توبه کنیم...»

بایدن معمار تحریم

«سعید جلیلی» با توجه موضوعات مطرح شده درباره بازگشت آمریکا به برجام اظهار داشت: «رهبر معظم انقلاب فرمودند ما عجله ای نداریم، به خاطر این است که آمریکا دارد دالانی باز می کند که معلوم نیست انتهایش کجاست؟ می خواهد شما را وارد یک مسیر تاریک، بی انتها و مبهم بکند و بعد از شما نقد بگیرد و نسیه بدهد. نسیه هم تازه معلوم نیست.» وی افزود: «همین تیمی که امروز با بایدن دارند کار می کنند، به اصطلاح معمار تحریم ها علیه ایران اینها بودند. اینکه رهبر معظم انقلاب می فرمایند رفع تحریم ها، برای این است که تیم بایدن می گوید من فشار حد اکثری را تبدیل می کنم به فشار هوشمند.»

ایران قوی

«محمدباقر قالیباف» رئیس مجلس شسورای اسلامی در یادداشتی با انتشار تصویری از رزمایش موشکی سپاه نوشت: «به طهرانی مقدم ها و حاجی زاده ها و همه کسانی که با تولید قدرت، بازدارندگی ایران را افزایش می دهند، افتخار می کنیم.» وی در یادداشتی تویتری نوشت: «روزی می گفتند: بسیجی و ساختن موشک؟ این پاسخی است به آنها که چشم دیدن ایران قوی را ندارند و باور نمی کنند که اصحاب فیل در چشم بر هم زدنی مثل شاخ و برگ لگد شده، له می شوند. به طهرانی مقدم ها و حاجی زاده ها و همه کسانی که با تولید قدرت، بازدارندگی ایران را افزایش می دهند، افتخار می کنیم.»

اقتصاد باید به دست مردم ظرفیت‌سازی شود

فرهاد کوچکزاده

خبرنگار

بیش از شش ماه از آغاز فعالیت مجلس یازدهم می‌گذرد. در این مدت نمایندگان خانه ملت گام‌های مؤثری برای ریل‌گذاری توسعه اقتصاد کشور و حل مشکلات انجام داده‌اند. برای آشنایی بیشتر با اقدامات مجلس در حوزه اقتصادی و... پای صحبت‌های دکتر علی بابایی کارنامی، دکترای اقتصاد بین‌الملل و رئیس فراکسیون کارگری مجلس نشستیم که ماحصل آن از نظراتان می‌گذرد.

به عنوان عضوی از خانه ملت، نظر شما در زمینه مجلس یازدهم چیست؟

در مجلس یازدهم ۱۸۰ نماینده تازه‌وارد هستند. در این مجلس نمایندگان جوان به همراه مدیران عالی‌رتبه همانند استانداران، مدیران کل و وزیران سابق حضور دارند. جوانان باید در ماه‌های اول مجلس را خوب بشناسند و اکنون بعد از گذشت بیش از شش ماه از آغاز فعالیت، جوانان مجلس تازه به وظایف خود شناخت پیدا کرده‌اند.

در سال‌های گذشته صرفاً برخی نمایندگان که نفوذ بیشتری داشتند، مجلس را اداره می‌کردند و صحن مجلس در امور بازی داده نمی‌شد؛ حتی می‌توان گفت رئیس مجلس به تنهایی کل مجلس بود؛ اما در ابتدای تشکیل مجلس برخی از نمایندگان به دکتر قالیباف این موضوع را مطرح کردند که عملکرد هیئت رئیسه در مجلس قبل مخالف روح دموکراسی، اهداف و اندیشه‌های انقلاب اسلامی بوده است.

آیا در مجالس گذشته کمیسیون‌ها و مرکز پژوهش‌ها در جایگاه خود قرار داشتند و وظایف خود را به خوبی انجام دادند؟

توجه به کمیسیون‌ها در اولویت مجالس گذشته قرار نداشته است و این موضوع باعث چالش می‌شد. همچنین از ظرفیت مرکز پژوهش‌ها به درستی استفاده نمی‌شد. دکتر زاکانی می‌تواند به عنوان نمونه فکری کمک زیادی به نمایندگان مجلس داشته باشد. مجلس به دنبال این است که از ظرفیت نخبگان و دلسوزان نظام به درستی استفاده کند.

عملکرد شش ماهه مجلس را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

با بررسی عملکرد شش ماهه مجلس ما نمی‌توانیم نمره عالی به آن بدهیم؛ اما عملکردها نشان می‌دهد مجلس رو به جلو حرکت می‌کند. برای نمونه، در کمیسیون اجتماعی اقدامات خوبی در دست کار قرار دارد. یکی از مشکلات آینده کشور موضوع صندوق‌های بیمه است. صندوق اجتماعی به ۴۴ میلیون نفر به صورت ماهانه

حقوق می‌دهد. در کنار آن، صندوق بازنشستگی کشوری و لشکری وجود دارد؛ در مجموع ۱۶ صندوق در کشور وجود دارد.

کمیسیون اجتماعی جمعیت آنها و مرکز پژوهش‌ها، بررسی علمی این کار را در دستور کار قرار داده است. از این طریق می‌توان سیاستی همگن و متناسب با همه ایرانی‌ها اجرایی کرد.

رهبر معظم انقلاب در دیدار با ستاد ملی کرونا به بانک اطلاعات واقعی رفاه ایرانیان اشاره فرمودند. دولت در ردیف بودجه ۱۴۰۰ مبلغی برای آن در نظر گرفت و قرار شد مجلس در مورد آن جدی‌تر ورود کند. بانک اطلاعات می‌تواند در دو سال آینده خدمات ارائه شده به مردم ایران را نظام‌مند کند.

۲۶۳ هزار میلیارد تومان از صندوق هدفمندی یارانه‌ها به مردم خدمات ارائه می‌شود. این مبلغ جدا از سرانه معیشتی و سلامت است. علاوه بر آن کمیته امداد به انتشار ضعیف امداد مستمری می‌دهد. متأسفانه هزینه‌ها به صورت تجمیعی وجود ندارد و نهادها جداگانه عمل می‌کنند. به علت نبود بانک جامع اطلاعات که وضعیت مالی ایرانیان را مشخص کند، با وجود حکم

نظر شما در خصوص لایحه بودجه ۱۴۰۰ چیست؟

دولت ۸۶۰ هزار میلیارد بودجه عمومی فرستاده است که بیش از ۷۵۰ میلیارد تومان در هزینه جاری تعهد ایجاد کرده است. برای طرح‌های عمرانی که به اشتغال و تولید داخلی می‌رسد، بودجه ۱۰۴ هزار میلیارد تومان است؛ بنابراین بودجه تولید محور نیست یا فروش دومیلیون و سیصد هزار بشکه در روز امکان‌پذیر نیست.

به نظر شما مهم‌ترین مشکل وضعیت فعلی کشور چیست و چگونه می‌توان آن را برطرف کرد؟

به منظر من صداهای متعددی از سوی مسئولان برای برنامه‌ریزی و حل مشکلات کشور شنیده می‌شود و سران سه قوا بر اساس اشتراک نظر اقدام نمی‌کنند. در موضوع هفت تپه که در آنجا بیش از هفت هزار کارگر وجود دارد، سه قوه اقدامات جداگانه‌ای انجام داده‌اند. در خصوص این نوع مشکلات رهبر معظم انقلاب فرمایش مهمی دارند. دیدگاه ایشان آن است که اصل ۴۴ را باید جدی گرفت و کار را به مردم واگذار کرد. اقتصاد باید به دست مردم ظرفیت‌سازی شود.

ضعف کشور آنجاست که مسئولان در اجرای سیاست‌های خرد، صدای واحدی ندارند. برای نمونه، وقتی ما می‌خواهیم یک شرکت را در اختیار بخش خصوصی قرار دهیم، دوسناریو پیش روی خریدار وجود دارد.

اینکه شرکت فعلی را با بازدهی کم، کارگران زیاد و دستگاه‌های فرسوده خریداری کند یا اینکه کارخانه جدیدی را در زمین و کارگر کمتر و بازدهی بالا راه‌اندازی کند. در این صورت قطعاً خریدار راه دوم را انتخاب می‌کند.

سیاست‌گذاران باید سیاست واحدی را ابلاغ کنند؛ اما تا به امروز موضوع اصل ۴۴ به محلی برای دعوای سیاسی تبدیل شده است و با دعوای سیاسی نمی‌توان به رشد واقعی رسید.

این موضوع در بازار سرمایه، سهام عدالت و... دیده می‌شود. لذا در بین مسئولان مختلف باید رقابت‌ها حذف شود و در کنار هم برای حل مشکلات گام بردارند.

عکس و مکت

رادار قدیر عملیاتی شد/ دو سامانه راداری قدیر ساخته شده توسط نیروی هوافضای سپاه با حضور فرمانده قرارگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیا (ص) و سردار امیرعلی حاجی‌زاده به شبکه پدافند راداری کشور پیوست. این رادار بر روی ۱۱۰ تا ۱۶۰ کیلومتر رو داراست و برای کشف اهداف رادارگریز بسیار کارآمد است. ایران در رتبه ۱۰ کشورهای رادار ساز دنیا قرار دارد.

جدا افتاده منفور! ترامپ، در آخرین روزهای کاری خود از دیوار مکزیک بازدید کرد. او که از شبکه‌های اجتماعی اخراج شده، زمانی با موبایلش کشورها را تهدید می‌کرد اما الان با موبایلش فقط می‌تواند پیامک بیست خرید خانه را از همسرش دریافت کند. دیوار مکزیک شاید دیواری واقعی‌تر را برای او به یاد آورد، دیواری که او به دور خود و تمام مردم جهان کشید. دیوار نفرت که نتانیاهو و خیلی افراد دیگر به زودی به او ملحق خواهند شد.

نگاه پسرش...! شده دلننگ شوی، فاصله فرسنگ شود؟ یاد شیرین کسی تیشه هر سنگ شود؟ نگاه پر معنای فرزند شهید سلیمانی در مراسم رونمایی از تندیس ابن‌شہید، حکایت از شب و روزهایی دارد که چه سخت در فراق پدر گذشت... اما تنها فرزندان حاج قاسم، بلکه همه آرادپوهران در این یک سال لحنهای یاد او را فراموش نکردند. تندیس حاج قاسم به صورت دائمی در موزه مشاهیر برج میلاد قرار گرفت.

حالا فرش نیست، لاقل مکت بندازید! سمت چپ سربازان آمریکایی در ساختمان کنگره در واشنگتن آماده مراسم استیضاح ترامپ می‌شوند و سمت راست سربازان آمریکایی پس از ورود غیر قانونی به مرزهای ایران به وسیله نیروهای نظامی ایران اسیر شده‌اند. احتمالاً سربازان آمریکا اسیری در ایران را به پست دادن در خاک آمریکا ترجیح خواهند داد.

روزنه

فایزر را فریز کنید!

مهدی خورشیدی

هادی سیاسی

یاد و خاطر امام راحل و عظیم الشان بخیر که چه زیبا و حکیمانه فرمودند: «پشتیبان ولایت فقیه باشید تا به مملکت شما آسیبی نرسد.» واضح است که این کلام، عام بوده و مقصود و منظور آن حضرت، پشتیبانی در همه ابعاد و اضلاع است. بی‌شک، اگر این مهم انجام شد، مملکت در امان بوده و به سلامت به سر منزل مقصود می‌رسد. رخدادها و حوادث در چهار دهه از عمر پربرکت انقلاب اسلامی، گویای این واقعیت بوده که عبور کشتی نظام اسلامی از فتنه بزرگ سال ۱۳۸۸ که به تعبیر امام خاتمه‌ای کشور را تا لبه پرتگاه برده بود، تا بی‌اثر کردن نقشه شومی مانند حوادث سال ۱۳۷۸، شورش بنزینی سال ۱۳۹۸ و... همه و همه تأییداتی بر این مدعاست.

البته کلام نورانی امام راحل بر اساس منطق الهی و اسلامی بود که در معارف اسلامی بر آن تأیید و تأکید ویژه شده است؛ چنانچه در فراز از صلوات شعبانیه هم به موضوع مهم ولایت‌مداری اشاره شده که «اللازم لهم لاحق».

شرط الحاق و رسیدن به ولی، ملازمت و همراهی ولایت است و تقدم و تأخر موجبات خسران را فراهم خواهد کرد. از ابتدای انقلاب و شکل‌گیری این شجره طیبیه، جریان با عقبه فکری خاص و مشخص، با این رکن رکن و اصل اصل مخالفت کرده و در صحنه‌های مختلف به تقابل با ولایت برخاسته، اگر چه در بسیاری از صحنه‌ها تیرشان به سنگ خورده و از میدان، ناکام و سرفراکنده بیرون آمده‌اند؛ ولی بر اساس دکترین و مانیفست حضرت روح‌الله، این عدم همراهی، آسیب و خسارت‌هایی را به کشور وارد کرده است.

در جریان بیماری کووید ۱۹ و ویروس کرونا، ناهمخوانی با ولی از جانب عده‌ای به وضوح مشاهد می‌شود که تصمیم داشته و اکسن را از کشورهایی وارد کنند که از قضا کارنامه‌ای سیاه در این امتحان داشته، رکورددار تلفات هستند. تو گویی آنها نفع خود را بر سلامت مردم ترجیح می‌دهند، دانسته یا ندانسته.

در اینجا باید حضرات چند پرسش را پاسخ دهند؛ اول اینکه، اگر این واکسن، در بهبود افراد مؤثر بوده، چرا نشانه و علایمی در سطح کشورهای تولیدکننده دیده نمی‌شود؟

دوم اینکه، کدام عقل سلیم این موضوع را می‌پذیرد، کشوری که در ویروس مورد نیاز کودکان ایرانی را تحریم کرده، چرا دلسوز همین مردم شده و این واکسن کم‌یاب را به آنها عرضه می‌کند؟

سوم اینکه، مگر سطح دشمنی و تقابل‌شان با ایران کمتر شده که در قضیه سلامت ملت باید به آنها اعتماد کنیم؟ و ده‌ها پرسش دیگر.

نتیجه اینکه، طبق فرمایش رهبر حکیم انقلاب، ورود واکسن فایزر از آمریکا، انگلیس و حتی فرانسه ممنوع بوده و اگر متولیان امر، سفارشی برای این داروی مشکوک داشته، آن درخواست را فریز، ضمن نگاه و اعتماد به توانمندی‌های پزشکی در داخل، نیازمندی‌ها را از کشورهای خوش سابقه و متعهد تأمین کنند. «ولا تتركوا الی الذین ظلموا»؛ به کسی که ظالم است، اعتماد نکنید. (هود/ ۱۱۳)

| یادداشت شفاهی |

واکسن سیاسی!

حسن عابدینی

تحلیل‌گر ارشد رسانه

اختلاف ایران و آمریکا ماهیت ماهوی دارد و صرفاً این سناریو در زمینه واکسن نیست و آمریکایی‌ها با این راهبرد به دنبال خدشه وارد کردن به استقلال جمهوری اسلامی ایران هستند. ریشه اختلاف جمهوری اسلامی ایران و آمریکا ماهوی و معطوف به فلسفه وجودی دو طرف است و فرقی ندارد که این اختلاف در چه زمینه‌ای بروز می‌کند؛ بر همین اساس رهبر معظم انقلاب متناسب با سابقه اروپایی‌ها و آمریکا واردات واکسن آمریکایی و انگلیسی را ممنوع کردند.

تحریم‌های دارویی بیماران خاصی مانند دارو و پانسمان بیماران پروانه‌ای که از مظلوم‌ترین بیماران هستند، نمونه‌ای از این خبیثت کشورهای غربی است. با این سابقه نامطلوب قطور می‌توان باور کرد که کشورهای غربی برای ما واکسن کرونا ارسال کنند؛ علاوه بر این در زمان جنگ تحمیلی، بسیاری از مردم با خون‌های آلوده‌ای که فرانسویان ارسال کرده بودند، به بیماری‌هایی مانند ایدز و هپاتیت مبتلا شدند. حقیقت امر این است که واکسن فایزر آمریکا هنوز در مرحله تست انسانی است و بر اساس این موضوع برخی از افرادی که این واکسن را تزریق کرده‌اند، دچار فلج صورت و حساسیت‌هایی شده که دال برد سلامت این واکسن است. به تازگی نیز بر اساس اعلام آژانس دارویی نروژ ۲۳ نفر از داوطلبان تزریق واکسن فایزر جان خود را از دست داده‌اند. متناسب با این امر جمهوری اسلامی ایران هرگز اجازه نخواهد داد که شهروندان خود وسیله‌ای برای آزمایش داروهای آمریکایی‌ها شود، کما اینکه آمریکایی‌ها بسیاری از داروهای خود را بر زندانیان و اقلیت‌های قومی و نژادی امتحان می‌کنند تا از صحت داروی خود مطمئن و سپس بر مردم خود تزریق کنند.

نکته‌ای که وجود دارد، این است که جمهوری اسلامی ایران در سال‌های اخیر شاهد استقلال و پیشرفت‌های علمی در حوزه‌هایی، مانند صنعت پهباد و موشک از یک سو و از سوی دیگر پیشرفت‌هایی در زمینه پزشکی، مانند پزشکی هسته‌ای و تولید واکسن کرونا بوده است و ما شاهد نتایج مثبتی در این موضوعات بوده‌ایم، با این وجود دیگر به استفاده از واکسن فایزر نیاز نیست.

خودکفایی ایران در تولید واکسن کرونا و ممانعت از استفاده از واکسن فایزر، صرفاً به محدوده جغرافیایی جمهوری اسلامی ایران خلاصه نمی‌شود و ابعاد این موضوع نتایج مهمی برای جمهوری اسلامی ایران در نظام بین‌الملل به همراه دارد؛ ایالات متحده آمریکا و کشورهای غربی همواره به دنبال دستاویز و مباحثی هستند که استقلال سیاسی جمهوری اسلامی ایران را زیر سؤال ببرند. زمانی که ایران موجود زنده‌ای به فضا فرستاد، کشورهای غربی به جای تعریف و تمجید از این اقدام مهم، شروع به تحریف این واقعه کردند و این مسئله را با مضمون موشک‌های دوربرد با قابلیت کلاهک هسته‌ای تحت الشعاع قرار دادند؛ اکنون نیز آمریکا با استفاده از تحریم ستاد اجرایی فرمان امام (ره) یا تحریف رسانه‌ای واکسن تحت عنوان ایرانی-کوبایی سیاستی در پیش گرفته که مبتنی بر خدشه به استقلال سیاسی ایران است.

چرا به واکسن‌های آمریکایی، انگلیسی و فرانسوی اعتمادی نیست؟!

کارنامه سیاه

برسام محمدی

خبرنگار

یکی از محورهای مهم بیانات اخیر رهبر معظم انقلاب اسلامی که به مناسبت ۱۹ دی ایراد فرمودند، تأکید معظم‌له مبنی بر ممنوعیت واردات واکسن کرونا از کشورهای آمریکا، انگلیس و حتی فرانسه بود. رهبر معظم انقلاب در این زمینه فرمودند: «ورود واکسن آمریکایی و انگلیسی به کشور ممنوع است. این را من به مسئولین هم گفته‌ام، الان هم به طور عمومی می‌گویم، اگر آمریکایی‌ها توانسته بودند واکسن تولید کنند، این افصحاح کرونایی در کشور خودشان پیش نمی‌آمد. چند روز پیش در ظرف ۲۴ ساعت، اینها چهار هزار نفر تلفات داشتند. اینها اگر بلدند واکسن درست کنند، اگر کارخانه فایزرشان می‌تواند واکسن درست کند، چرا می‌خواهند به ما بدهند؟ خب خودشان مصرف کنند که این قدر مرده و کشته زیاد نداشته باشند. انگلیس هم همین جور. بنابراین، به اینها اعتماد نیست؛ من واقعاً اعتماد هم ندارم، نمی‌دانم، گاهی اوقات هست که اینها می‌خواهند واکسن را روی ملت‌های دیگر امتحان کنند، ببینند اثر می‌کند یا نمی‌کند. بنابراین، از آمریکا و از انگلیس [واکسن تهیه نشود]. البته به فرانسه هم من خوش‌بین نیستم... [البته] از جاهای دیگر اگر بخواهند واکسن تهیه کنند که جای مطمئنی باشد هیچ اشکالی ندارد.»

♦ **چرابی ممنوعیت واکسن برخی کشورها**
بیانات رهبر حکیم انقلاب درباره ممنوعیت واردات واکسن از آمریکا، انگلیس و فرانسه آقندر صریح، شفاف، گویا و روشن است که نیاز چندانی به تحلیل ندارد؛ اما با توجه به اهمیت موضوع و اینکه در افکار عمومی هم بعضاً و بر اثر فراکنی‌های گسترده رسانه‌های بیگانه ابهاماتی پیش آمده که گویا جمهوری اسلامی ایران با واردات هر گونه واکسن خارجی مخالف است، در ادامه این نوشتار به این پرسش اصلی پاسخ داده می‌شود که چرا نباید به واکسن کرونایی این سه کشور خوش‌بین بود و از آنها استفاده کرد؟

الف ملاحظات امنیتی

ملاحظات امنیتی، موضوع اصلی است که باعث ممنوعیت عقلانی و منطقی واردات واکسن از

آمریکا، انگلیس و فرانسه شده است. قبل از هر چیز باید توجه داشت که دستور رهبر معظم انقلاب در چه حوزه‌ای صادر شده است؛ برخی می‌گویند ایشان نباید در حوزه‌ای که تخصص ندارند، ورود کنند و باید امر را به متخصصان آن رشته بسپارند؛ اما این دستور اصلاً در حوزه تخصصی بهداشت و درمان صادر نشده است، هر چند مرتبط با آن است؛ بلکه دستور ایشان را باید در حوزه «امنیت ملی» دانست. بنابراین سخن این است که دستور معظم‌له، از نظرگاهی خاص ابتدا باید در راستای نگاه امنیتی ایشان تحلیل و بررسی شود؛ قاعدتاً دانشمندان کمتر نگاه امنیتی دارند و به مسائل تنها از زاویه علمی نگاه می‌کنند، اما رهبر معظم انقلاب به این مسئله از جوانب مختلف نگاه می‌کنند. لذا نگاه رهبری به واکسن‌های آمریکایی و انگلیسی و بعضی کشورهای اروپایی از منظر امنیتی و تهدیداتی است که استفاده از آن می‌تواند بر روی امنیت ملی کشور داشته باشد.

ب بی‌اعتمادی

نکته بعدی که در راستای ملاحظات امنیتی قرار دارد، نگاه عبرت‌آموز و تاریخی رهبر معظم انقلاب است؛ اینجاست که مسئله «بی‌اعتمادی» مطرح می‌شود. رفتار آمریکا، انگلیس و برخی کشورهای غربی با ایران در سال‌های بعد از انقلاب تا به امروز و چه در دوران قبل از انقلاب به گونه‌ای بوده است که باعث ایجاد یک بی‌اعتمادی عمیق و عقلانی به این کشورها در بین افکار عمومی و محافل سیاسی کشور شده است. واقعاً این یک سؤال اساسی است که چطور می‌توان به درخواست صادرات یا اهدای واکسن کرونا از کشورهایی که در اوج گسترش کرونا از ورود هرگونه تجهیزات پزشکی و دارو به ایران از طرق مختلف جلوگیری می‌کنند، اعتماد کرد؟! از سوی دیگر، اگر به فهرست طولانی خبیثت‌های غیرانسانی کشوری مانند آمریکا که ظاهر خدمات درمانی دارند، ولی در واقع در حال جنایت‌های بی‌تورریستی در قالب روش‌های درمانی و برای تحقیق روی مردم کشورهای مختلف در ۷۰ و ۸۰ سال اخیر بوده‌اند، نگاهی داشت، نمی‌توان به واکسن تولیدی این کشور اعتماد کرد. اینکته برخی مطرح می‌کنند، علم‌آموزی و خصوصاً استفاده از محصولات طبی ولو از دست کفار

باشد، اشکالی ندارد و برای این موضوع از سیره معصومین (علیهم‌السلام) هم شاهد مثال آورده‌اند، باید دقت کرد که دستور رهبر معظم انقلاب ناظر به بحث کفر و اسلام نیست؛ بلکه بحث ظالم و مظلوم در میان است؛ رهبری عقیده دارند که آمریکا و انگلیس با توجه به سوابق‌شان از ظلم و جنایت، ممکن است این بار هم به ما ضربه وارد کنند و دستورشان هم یک دستور پیشگیرانه است؛ و الا ایشان فرمودند به جز این دو کشور از جاهای دیگری که مطمئن است، منعی ندارد که واکسن وارد شود و بدیهی است این «جاهای دیگر» ممکن است مشرک و کافر هم باشند، اما سوء سابقه‌شان از آن سه کشور کمتر باشد.

ج طی نکردن فرآیند علمی

یکی از علل مهم بی‌اعتمادی به واکسن‌های شرکت‌های انگلیسی و آمریکایی (مدرنا، فایزر، آکسفورد و...) این است که این شرکت‌ها، به طور طبیعی مراحل مطالعات حیوانی و انسانی را طی نکرده‌اند و دریافت تأییدیه و مجوزشان نیز تنها به دلیل نفوذ گسترده و لابی این واکسن‌سازان معروف در ساختارهای سیاسی، دولتی و مجامع بین‌المللی بوده است. طبیعی است سازمان جهانی بهداشت هم که بیش از ۲۰ درصد بودجه آن را آمریکا تأمین می‌کند و تحت سلطه قدرت‌های بزرگ غربی است، در مقابل عوارض و فرآیند غیر علمی واکسن‌های آمریکایی و انگلیسی حرفی برای گفتن نداشته باشد. واقعاً اگر واکسن‌های آمریکایی و اروپایی مؤثر و اثربخش بودند، هر روز شاهد صدها و هزاران مرگ و میر کرونایی در آمریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان و سایر کشورهای اروپایی که واکسن‌سازان را شروع کرده‌اند، نبودیم.

نتایج اخیر واکسن فایزر و مرگ‌ومیر چندین نفر پس از تزریق این واکسن در نروژ، پرتغال، ولز و... و برخی گزارش‌ها از فلج بیش از سه هزار نفر پس از تزریق واکسن کرونا در آمریکا یا افزایش شدید موج کرونا در سرزمین‌های اشغالی فلسطین با فایزر و برخی خبرهای دیگر بر اهمیت احتیاط در واردات چنین واکسنی تأکید می‌کنند. همان‌گونه که اشاره شد، تزریق واکسن کرونایی فایزر در آمریکا و انگلیس در حالی ادامه دارد که مواردی از مرگ و

ابتلا پس از دریافت واکسن هر روز گزارش می‌شود. عوارض خطرناک واکسن‌های آمریکایی و انگلیسی به اندازه‌ای است که حتی بیش از ۶۰ درصد کادر درمان در آمریکا و اروپا از تزریق این واکسن خودداری کرده‌اند!

د سودآوری اقتصادی

علاوه بر نکات یاد شده، بحث سودآوری موضوع مهم دیگری است که نباید دست‌کم گرفته شود. اینکه قرار است بخش مهمی از خسارات ناشی از کرونا بر اقتصاد آمریکا و برخی کشورهای اروپایی از طریق تولید و عرضه انبوه واکسن‌های تأیید شده آن هم بر اثر لابی و نفوذ، تا پایان سال ۲۰۲۱ جبران شود، موضوعی است که به تأمل و تعمق نیاز دارد! رشد فزاینده شاخص‌های بورس در آمریکا همزمان با تولید و عرضه واکسن فایزر و مدرنا، نکته مهمی است که نباید ساده انگاشته شود! برای نمونه، تنها اخبار مربوط به واکسن مدرنا، ارزش این شرکت ناشناخته را به ۶۲ میلیارد دلار رسانده و سهام این شرکت با جهش ۷۰۰ درصدی مواجه شده است! دو شرکت داروسازی فایزر و مدرنا تنها در سال ۲۰۲۱ از محل واکسن کووید-۱۹ حدود ۳۲ میلیارد دلار درآمد خواهند داشت!

♦ جمع‌بندی

بنا بر آنچه در نوشتار حاضر تحلیل شد، بنا به دلایل روشن و علمی و اثبات شده نمی‌توان به واکسن‌های شرکت‌های داروسازی آمریکا و انگلیس و حتی فرانسه که سابقه بدی در ایران دارند، اعتماد کرد. در صورتی استفاده از واکسن خارجی ضروری است که سه شرط وجود داشته باشد، یک اینکه خودمان امکان تولید دسترسی به واکسن را نداشته باشیم، در حالی که دانشمندان ما در حال ساخت این واکسن هستند، ممکن است تولید آن یک مقدار طول بکشد، ولی شیوه‌های پیشگیری و درمان ما جوابگوست و شواهد اثرات مثبت راه‌های درمانی به کار گرفته شده هستیم، دوم اینکه روش‌های درمانی پاسخگو نباشند که جوابگو هستند و سوم اینکه واکسن این کشورها مطمئن باشد که نیست و بنابراین به دلیل اینکه شروط مذکور محقق نشده، نباید واردات از آن کشورها انجام شود و باید نسبت به تأمین واکسن ارز منابع مطمئن اقدام شود و در کنار آن تکیه اساسی به داشته‌های خودمان باشد.

فلج‌کننده

سازمان غذا و دارو آمریکا پس از بروز فلج صورت در چهار دریافت‌کننده واکسن آزمایشی کرونا شرکت فایزر اعلام کرد، این موضوع باید قبل از عمومی شدن این واکسن حل شود. اسناد رسمی نشان می‌دهد، در فاز ۳ آزمایش این واکسن، در چهار شرکت‌کننده فلج صورت موقتی موسوم به «فلج بلز» روی داده است.

فلج بلز معمولاً شبیه سکنه است، سبب ضعف ناگهانی در عضلات صورت و در نتیجه افتادگی در نیمی از صورت می‌شود. اگر چه هنوز علت دقیق آن مشخص نیست؛ اما معمولاً به صورت خود به خودی بهبود می‌یابد.

واکسن مرگ

رسانه‌های اروپایی اعلام کردند، ۲۳ نفر در نروژ پس از دریافت واکسن آمریکایی فایزر جان باخته‌اند. به دلیل قطعیت نداشتن ایمنی واکسن‌ها، در پی مرگ ۲۳ سالمند نروژی که فایزر را دریافت کرده بودند، متخصصان حوزه بهداشت چین از نروژ و سایر کشورها خواستند، استفاده از واکسن‌های کووید-۱۹ که مبتنی بر «mRNA» هستند و از طریق شرکت‌هایی مانند فایزر تولید می‌شوند، به ویژه در میان افراد مسن، متوقف کنند. بر اساس گزارشی که در وبگاه آژانس دارویی نروژ منتشر شده، متخصصان در حال بررسی علل مرگ این شهروندان هستند. ۱۳ مورد قبلاً بررسی شده است.

عوارض بی پایان

شرکت فایزر فاز سوم آزمایش‌های بالینی واکسن خود را با کمک ۴۴ هزار داوطلب انجام داد و فهرستی از عوارض جانبی احتمالی شامل خستگی، لرز، از دست دادن اشتها، دردهای عضلانی و تعریق را در اختیار این افراد قرار داد. به گفته دکتر پیتز چین هونگ، یکی از متخصصان بیماری‌های عفونی در دانشگاه کالیفرنیا سن‌فرانسیسکو، ۲۵ تا ۵۰ درصد از ۷۵ هزار داوطلب که واکسن‌های مدرنا و فایزر را دریافت کرده، دچار عوارض جانبی شده‌اند. ۱۵ درصد از این افراد دچار عوارض شدید شده و به بیش از یک روز زمان برای بهبود نیاز داشتند.

دموکراسی آمریکایی بدون روتوش!

ثمانه اکوان

کارشناس بین الملل

واشنگتن این روزها در التهابی آشکار به سر می برد. جلسه کنگره برای بررسی مفاد استیضاح ترامپ در حالی برگزار شد که حدود ۱۵ هزار نیروی گارد ملی از چند روز قبل در راهروها و اتاق های کنگره بسط نشینی کرده بودند تا از ساختمان کپیتول هیل مراقبت کنند. نمایندگان برای ورود به صحن مجلس، مجبور بودند از میان سربازانی که برای چند روز در ساختمان مانده و حالا به خوابی عمیق فرو رفته بودند، رد شوند. نانی پلیسی بعد از تصویب شدن طرح با خوشحالی بین سربازان رفت و بین آنها پیتزا پخش کرد و از اینکه نیروهای گارد ملی توانسته اند از جان او و سایر نمایندگان حفاظت کنند، قدر دانی کرد. رسانه ها با این حال اعلام کرده اند تا زمان برگزاری مراسم تحلیف ریاست جمهوری بایند، تعداد نیروهای گارد ملی که به سمت واشنگتن گسیل می شوند، به بیش از ۳۰ هزار نفر خواهد رسید. همه این التهابات و فضاسازی ها برای برگزاری امنیتی ترین و در عین حال ترسناک ترین مراسم تحلیف ریاست جمهوری در شرایطی صورت می گیرد که در زیر این پوسته به ظاهر ملتهب، اما آرام، رودی از مواد مذاب خشم و عصبانیت در سراسر آمریکا در جریان است.

بر اساس اطلاعاتی که به دست آورده اند، گروه های بزرگی از کسانی که فبسی آن ها را به عنوان تروریست های بالقوه شناسایی کرده و آنها را در طول سالیان گذشته تحت نظر داشته است، به سمت واشنگتن به راه افتاده اند. بر اساس گزارش های سازمان های اطلاعاتی این گروه ها که بیشتر شان را افراد مسلح تشکیل می دهند، برنامه ریزی های وسیعی برای تجمع در مقابل کنگره، کاخ سفید و دیوان عالی آمریکا دارند و به احتمال زیاد در این بین به دنبال کشتن تعدادی از نمایندگان دموکرات و جمهوری خواه نیز هستند. اخبار درز شده از جلسات محرمانه کنگره و سازمان های اطلاعاتی و امنیتی آمریکا نشان می دهد واشنگتن برای طوفانی بزرگ آماده می شود.

حامیان ترامپ در سبیل حملات

در این میان فشار رسانه ها بر نمایندگان جمهوری خواه حامی ترامپ و شخص رئیس جمهور آمریکا نیز به حدی افزایش پیدا کرده که ترامپ در گفت و گویی تلویزیونی با مردم آمریکا مجبور شده است از حامیانش بخواهد که برنامه ای برای تظاهرات در واشنگتن نداشته باشند. او که این روزها با بایکوت رسانه های جریان اصلی و همچنین رسانه های فضای مجازی رویه رو شده و پاران و همراهان جمهوری خواهش هر کدام با بهانه ای در حال ترک او هستند، در مقابل تلویزیون از اهمیت برقراری نظام و قانون در ایالات متحده صحبت می کند و باز هم ضمن پذیرفتن نتایج انتخابات مطرح می کند که مردم و حامیانش باید آرامش خود را حفظ کنند و کار را به تنش جدی نکشانند؛ زیرا هیچ چیز به اندازه امنیت ملی نباید برای مردم آمریکا مهم باشد. سناتورهای میانه روی جمهوری خواه و دموکرات ها کار ترامپ را تمام شده می دانند. آنها معتقدند این سخنرانی دیگر نمی تواند کارنامه سیاه ترامپ در ایجاد شکاف سیاسی و اجتماعی و در خطر قرار دادن امنیت ملی را توجیه کند یا به بزرگترین آبروریزی نظام سیاسی آمریکا، یعنی حمله مردم به کنگره سرپوش بگذارد. میچ مک کانل، رهبر جمهوری خواهان در سنا به همین دلیل برای استیضاح ترامپ به دموکرات ها چراغ سبز نشان داد و سایر جمهوری خواهان میانه روی نیز به مفاد استیضاح او رأی مثبت دادند. به این ترتیب، ترامپ به تنها رئیس جمهور در تاریخ ایالات متحده تبدیل شد که دو بار در طول دوران ریاست جمهوری اش استیضاح می شود و این برای بیرون راندن او از فضای سیاسی واشنگتن و ساکت کردن صدای اعتراض نسبت به نتایج انتخابات ریاست جمهوری کافی است. نمایندگان کنگره برای اینکه اطمینان حاصل کنند تا چند ماه آینده یا احتمالاً تا بعد از صد روز ابتدایی فعالیت بایند، ترامپ نمی تواند تهدیدی برای آنها یا امنیت ملی آمریکا باشد، ضمن رأی دادن به استیضاح او در مجلس نمایندگان، محاکمه اش در مجلس سنا را قرار است به اندازه ای به تأخیر بیندازند که اطمینان حاصل کنند او به قدر کافی از فضای سیاسی و رسانه ای واشنگتن دور مانده است که نتواند تهدیدی برای ریاست جمهوری بایند باشد.

تهدید ترامپ و حامیانش

آیا تهدید ترامپ تمام شده تلقی کرد؟ شاید خبرها حکایت از این داشته باشد که برنامه ریزی گسترده ای برای دور کردن او از واشنگتن و خفه کردن صدایش وجود دارد؛ اما اقدامات نمادین ترامپ از مسائل دیگری حکایت دارد. او سخنرانی وداع خود را در آلاموس نگراس و نزدیک مرز مکزیک انجام داد؛ یکی از نمادین ترین شهرهای آمریکا، در جنگ بین مکزیک و آمریکا بر سر ایالت نگراس، آلاموس تنها شهری بود که تا آخرین لحظه در برابر مکزیک ها و قشون پر تعداد آنها دوام آورد و مقاومت کرد. رسانه ها با بر شمردن ویژگی های تاریخی و نمادین این شهر مطرح کرده اند که احتمالاً ترامپ می خواسته این پیام را به مخاطبان و حامیانش برساند که «بازی تمام نشده است» و «ما تا آخرین دقایق همچنان مقاومت می کنیم.» این پالس های خطرناک با اقدامات رادیکال دموکرات ها و ساختار سیاسی آمریکا نیز همراه شده است. «فبی آی» اعلام کرده است، تعدادی از این افراد برنامه داشته اند تا در همان روز تعدادی از نمایندگان کنگره را به قتل برسانند. خط و نشان های ساختار سیاسی آمریکا برای ترامپ و حامیانش تنها به همین مسائل خاتمه نمی یابد. بسیاری از شرکت های دولتی و خصوصی در سراسر آمریکا به ویژه در شهر نیویورک، همکاری خود با شرکت های ترامپ را محدود کرده یا به کلی قطع کرده اند. اگر ترامپ بعد از محاکمه شدن در مجلس سنا و محکومیت در این دادگاه به زندان هم نیفتد، از نظر اقتصادی به شدت تحت فشار قرار می گیرد. این فشارها تنها در داخل آمریکا نیست و ترامپ حالا قراردادهای سنگینی را در خارج از مرزهای این کشور و در کشورهای اروپایی از دست می دهد. این تنها ترامپ نیست که باید با تهدیدها کنار بیاید، وکیل او رودی جولیان نیز احتمالاً پروانه و جواز وکالت خود را از دست خواهد داد. سناتورهای حامی او مانند تد کروزر و جاش هاوولی نیز از ترس مواجه شدن با خشم مردمی نمی توانند به حوزه های انتخابیه شان بروند و رسانه ها خواستار استعفا آنها شده اند. نمایندگان مجلس محلی نیز که در دو هفته اخیر اظهاراتی حمایت گرانه از ترامپ داشته اند، حالا مجبور به استعفا شده اند.

پایان یک کودتا؟

فضای این روزهای آمریکا، بستن صفحات حامیان ترامپ در شبکه های اجتماعی، محدود کردن فعالیت او در بیش از ۱۲ شبکه اجتماعی مختلف، دستگیری های گسترده حامیان و تلاش برای حذف کردن سیاسی نمایندگان و سیاستمداران حامی او از فضای سیاسی واشنگتن و سایر ایالت های آمریکا همگی یادآور اقداماتی نظیر بر خورد با یک کودتاست. دموکرات ها واقعاً به کاربرد کلمه «کودتا» در کاری که ترامپ در مقابل ساختار سیاسی این کشور انجام داد، اعتقاد پیدا کرده اند و سعی دارند با سخت ترین و تندترین شیوه ها با این کودتای بزرگ علیه دموکراسی آمریکایی برخورد کنند. در مقابل جمهوری خواهان حامی ترامپ و خانواده او نیز معتقدند، با تقلب ساختاری در انتخابات ریاست جمهوری، در دست گرفتن رسانه ها و انجام کودتای رسانه ای علیه ترامپ و به راه انداختن مضحک های به نام اشغال کنگره، دموکرات ها افرادی هستند که در واقع، کودتایی علیه ترامپ به راه انداخته و سعی دارند او را برای همیشه از صحنه سیاسی آمریکا حذف کنند.

پرونده سازی ها علیه او تازه از سوی دموکرات ها آغاز شده است. نانی پلیسی، رئیس دموکرات مجلس نمایندگان گفته است حتی اگر ترامپ بخواهد خود و خانواده اش را عفو کند، شاید در دادگاه های فدرال نتوان علیه او اقدامی انجام داد؛ اما دادگاه های محلی مانند دادگاه نیویورک اقدامات برای پرونده سازی و شکایت از او را آغاز کرده اند. کودتا از هر طرف که صورت گرفته باشد، اما یک نتیجه در نهایت بیشتر نخواهد داشت و آن، آشکار شدن و تشدید شدن شکاف سیاسی موجود در جامعه آمریکاست. شکافی که تمام این وقایع، نقطه ای آغازین برای نمایش آن است و به این زودی ها پایان نمی یابد. دولت بایند نشان داده است، برنامه ای برای حدود ۷۵ میلیون مردمی که به ترامپ رأی داده اند، ندارد و قصدی هم برای ایجاد آرامش در کشور ندارد. آمریکا از این پس باید به شیوه «نمایش دموکراسی با زور اسلحه گارد ملی» اداره شود و این جز تحقیر برای ساختار سیاسی این کشور و دموکراسی غربی در دنیا نتیجه دیگری در بر ندارد.

رصد

جولان کرونا در آمریکا

وضعیت قرمز در آمریکا

لس آنجلس تایمز: با افزایش مرگ و میر ناشی از کرونا و تکمیل ظرفیت سردخانه های بیمارستان های کالیفرنیا از جنازه این افراد، بخش هایی از این ایالت که به شدت متأثر از کووید ۱۹ است، تلاش می کنند اجساد مردگان را انبار کنند. در سایر ایالت ها هم سردخانه های بیمارستان ها پُر شده است، زیرا مکان های تشییع جنازه و سردخانه های خصوصی مملو از جنازه است.

فرار کادر درمان!

دیلی میل: به تازگی نتایج یک نظرسنجی نشان داده است ده ها هزار نفر از کارکنان بخش بهداشت آمریکا از بیم عوارض جانبی این واکسن ها، حاضر نیستند واکسن کرونا دریافت کنند. طبق این نظرسنجی، ۶۰ درصد کارکنان یک مرکز نگهداری سالمندان در ایالت اوهایو، حدود نیمی از کارکنان بخش بهداشت یکی از مناطق کالیفرنیا و ۴۰ درصد از پرستاران شهر لس آنجلس از دریافت واکسن کرونا امتناع می کنند. شرکت کنندگان در این نظرسنجی

تهدید از درون

العهد: حمله حامیان دونالد ترامپ به کنگره در ششم ژانویه آخرین تلاش از جمله سلسله تلاش های ناامیدانه وی برای حفظ قدرت در دستش بود. از طرف دیگر، این اتفاق بیانگر جدی بودن چالشی است که با توجه به قطب بندی هایی که ترامپ پس از به قدرت رسیدنش در سال ۲۰۱۷ آنها را تقویت کرده است، نظام آمریکا را از درون تهدید می کند. درباره اینکه ترامپ بتواند تا آخرین روز در رأس قدرت باقی بماند، شک و تردید وجود دارد، اما آنچه مسلم بوده، این است که زندگی سیاسی ترامپ پایان یافته و در کنار آن دیگر در داخل آمریکا و خارج امیدوی به تأثیر روش و شیوه وی در تغییر آمریکا و جهان وجود ندارد. دولت آمریکا در دوره ترامپ سوار بر اسب خیال شد، اما راه به جایی نبرد و بایند باید امتیازاتی بدهد و شرایط داخلی را مدیریت کند تا بتواند برخی از مواردی را که ترامپ خراب کرده اصلاح کند.

یادداشت

اهداف تحریم فرمانده حشد الشعبی

ایوب منادی

کارشناس مسائل منطقه

«فالح الفیاض» رئیس بسیج مردمی عراق و مشاور پیشین امنیت ملی این کشور که در مراسمات بزرگداشت سالگرد شهیدان سلیمانی و ابومهدی بر خروج آمریکا از عراق به عنوان راه حل استقلال حقیقی عراق تأکید کرده بود، در فهرست تحریم های وزارت خزانه داری آمریکا قرار گرفت.

اینکه دولت تروریست آمریکا یک شخصیت محور مقاومت را هر چند مقام رسمی و قانونی یک کشور باشد تحریم کند، مسئله جدید و عجیبی نیست و به همین دلیل بسیاری از چهره های مقاومت در عراق در کنار محکوم کردن این اقدام، به فالح الفیاض پیام تبریک ارسال کردند؛ اما طنز ماجرا آنجاست که بهانه آمریکا برای تحریم آقای الفیاض نقض حقوق بشر و تلاش وی برای سرکوب اعتراضات ۲۰۱۹ عراق ذکر شده و این اتهام درست زمانی مطرح است که شاهد قتل و زبانی ضربه شسته شدید معترضان در کنگره آمریکا هستیم. به نظر می رسد، اتهام فوق جز بهانه ای واهی برای تخریب وجهه حشد الشعبی نبوده و آنچه در حقیقت سبب عصبانیت آمریکایی ها از مقاومت در عراق شده است، ناامن شدن عراق برای تروریست های آمریکایی است که در طول یک سال گذشته به طور مستمر با هدف فرار دادن کاروان های نظامی آمریکا در استان های مختلف عراق، هزینه تداوم اشغالگری در عراق را به شدت بالا برده است. ناراحتی واشنگتن از احساسات ضد آمریکایی عراقی ها وقتی بیشتر می شود که طبق محاسبات خودشان انتظار داشتند بعد از ترور فرماندهان شهید در ژانویه ۲۰۲۰، آزادی عمل بیشتری در منطقه داشته باشند؛ اما اینطور نشد و فضای منطقه برای آنان ناامن تر شد و عراق نقطه شروع این ناامنی برای آنهاست.

اعمال تحریم علیه یک فرمانده مقاومت در عراق اگر چه به گفته خود آقای الفیاض و دیگر شخصیت های همسو با وی آنها را برای مبارزه علیه تروریست های آمریکایی تا اخراج شان به طور کامل از عراق به عنوان یک وظیفه ملی و دینی مصمم تر از قبل کرده است؛ اما نکته مهم و قابل توجه، سکوت برخی از مقامات عراقی از جمله مصطفی الکاظمی در قبال این اهانت بزرگ آمریکایی به مردم و نیروهای مسلح عراق است. زیرا حشد الشعبی از طرفی نهادی بر خاسته از دل مردم در پاسخ به فتوای مرجعیت است و از طرفی دیگر یکی از ارکان رسمی نیروهای مسلح در عراق است و تحریم مقامات آن توهین به عراق و عراقی هاست. از این رو مرور این نکته ضروری است که روزگاری در مقابل توخوش داعش و تهدید به اشغال خاک عراق و حتی ایران، همین رزمندگان مقاومت از جمله حشد الشعبی بودند که با تقدیم هزاران شهید، کابوس شوم تروریست های دست پرورده غرب را با شکست رویه رو کردند.

آمریکا این روزها، به شدت درگیر بحران ها و مشکلات داخلی است و برای غلبه بر این بحران ها و انحراف افکار عمومی از مسائل داخلی خود، از تحریم فالح الفیاض و جبران باسلیل تا تحریم آستان قدس رضوی و... فروگذار نکرده است؛ اما قطعاً شرایط بدتر از احوال کنونی آمریکا در انتظار کسانی است که به این ابرقدرت شکست خورده دل خوش کرده و امید بسته اند.

تنها راه آمریکا

المیادین: در ایالات متحده دیگر صحبت از امکان بازگشت به توافق هسته ای با ایران مطرح نیست، بلکه بحث اصلی مربوط به چگونگی این بازگشت از سوی دولت جدید آمریکا، زمان و بهای آن است. موضع اسرائیل (رژیم صهیونیستی) و عربستان در مرحله بعدی مبتنی بر تلاش برای تشدید فشار بر ایران و دولت بایند، از طریق تشکیل جبهه ای با حضور اسرائیل و دولت های عربی حاشیه خلیج فارس است، به نحوی که دولت آمریکا نتواند بدون موافقت این جبهه تصمیم به مذاکره با ایران بگیرد.

یادداشت

بی‌انضباطی بودجه‌ای و تأخیر در توسعه

حسن حیدری

عضو هیئت علمی
دانشگاه تربیت مدرس

در گزارش‌هایی که از تفریح بودجه سال‌های گذشته از جمله سال ۱۳۹۸ منتشر شده، همواره شاهد بی‌انضباطی‌های گسترده‌ای در تخصیص و عملکردها بوده‌ایم. به عبارت دیگر، حتی در سال‌های گذشته که اقتصاد ایران با نوسان‌های دهه ۹۰ نیز روبه‌رو نبود، شاهد بی‌انضباطی‌های گسترده‌ای در عملکرد بودجه‌های سالانه بوده‌ایم. از این‌رو، وجود این بی‌انضباطی‌ها و تخلفات در تفریح بودجه سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ موضوع چندین عجبی نیست؛ همین طور که بدون شک زمان انتشار گزارش تفریح بودجه سال ۱۳۹۹ نیز شاهد بی‌انضباطی‌ها و انحراف‌های متعدد بودجه‌ای خواهیم بود.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی می‌توان گفت، دهه ۹۰ یکی از پرنوسان‌ترین دهه‌های اقتصادی کشور بوده است؛ به نحوی که حتی ما در دهه ۶۰ و هه‌زمان با سال‌های دفاع مقدس نیز تا این اندازه با چالش‌های اقتصادی مواجه نبودیم. آمارهای تولید و فروش نفت در کنار کاهش شدید رشد اقتصادی گویای این موضوع است که دهه ۹۰ پر از نوسان‌های اقتصادی بوده است. نوسان‌هایی که هم ناشی از ضعف مدیریت دولت و هم اعمال تحریم‌هاست و هر کدام تأثیر خودشان را به اشکال مختلف بر اقتصاد و عملکرد بودجه‌ای دولت گذاشته است.

به هر حال با بازگشت مجدد تحریم‌ها در دو سال گذشته و بعد از خروج آمریکا از برجام، بخش زیادی از درآمدهای نفتی دولت قطع شد یا به شدت کاهش یافت. از طرفی از آنجا که اصلاح ساختاری در نظام مالیاتی کشور رخ نداده است، سهم مالیات در بودجه عمومی دولت همچنان رقمی کمتر از ۴۰ درصد است. در این شرایط می‌توان گفت، مشکلات پیش آمده برای اقتصاد در کنار تحریم‌های نفتی و بانکی بیش از ۶۰ درصد درآمدهای دولت را تحت تأثیر خود قرار داده و این گونه شده است که دولت به راحتی و به میل خود ردیف بودجه‌ها را جابه‌جا می‌کند، بی‌انضباطی به خرج می‌دهد، بودجه عمرانی را حذف می‌کند و اولویت‌بندی‌ها را آنگونه که خودش تمایل دارد، انجام می‌دهد. هر چند ممکن است این تصمیمات پیامدهای اقتصادی زیادی نیز داشته باشد.

بی‌انضباطی و انحراف از بودجه نتیجه‌ای جز افزایش کسری بودجه و استقراض از بانک مرکزی ندارد که این موضوع نیز در نهایت هیچ عایدی جز تورم برای مردم نخواهد داشت. مشخص و واضح است که قربانی اصلی این شرایط و شرایط اضطراری که در آن قرار داریم بودجه‌های عمرانی یا همان تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است که با محدود شدن و حذف بخش بزرگی از آن که نیاز هر اقتصادی به خصوص اقتصاد ایران در شرایط فعلی است، رشد اقتصادی کشور در بلندمدت به خطر می‌افتد و چون هزینه طرح‌های عمرانی جای دیگری خرج شده و زیرساخت‌های کشور مستهلک شده‌اند و نیازمند بازسازی هستند، اما بودجه‌ای برای آنها وجود ندارد. در نهایت توسعه کشور به عقب خواهد افتاد که پیامدهای آن در بلندمدت بخش‌های مختلف اقتصاد را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

در گفت‌وگوی صبح صادق با عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع) بررسی شد

ارز چگونه به زیر ۱۵ هزار تومان می‌رسد؟

اگرچه مدتی است نوسان در بازار ارز تا حدودی کنترل شده و دلار مانند ماه‌های گذشته رشدهای آسانسوری ندارد؛ اما شکی نیست که دلار ۲۵ هزار تومانی به معنای افزایش شش برابری نرخ ارزی دو سال گذشته است. خیلی‌ها قیمت واقعی ارز را رقمی بسیار کمتر از این نرخ می‌دانند و معتقدند با وجود همه تحریم‌ها و کاهش درآمدهای ارزی نرخ امروز دلار در بازار قیمت واقعی آن نیست. صبح صادق در گفت‌وگویی با دکتر حجت‌الله عبدالملکی، اقتصاددان و عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع) این موضوع را بررسی کرده است.

حمید رضا جوانبخت

خبرنگار

نظران درباره اتفاقات رخ داده در حوزه ارزی طی سال‌های اخیر و دلایل آن چیست؟

دلار از سال ۱۳۹۶ روی آسانسور صعود قرار گرفت. در ماه‌های اخیر نیز اگرچه شاهد یک افزایش نسبتاً جدید در نرخ ارز بودیم، اما اگر بخواهیم تحلیلی از سال ۱۳۹۶ به بعد داشته باشیم، خواهیم دید پس از برجام، بر اساس آمارهایی که بعضاً خود مسئولان دولتی ارائه کردند، بانک مرکزی بین سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ چیزی حدود ۳۰ تا ۳۵ میلیارد دلار ارز مداخله‌ای در بازار تزریق کرد تا از این طریق قیمت ارز را متعادل نگه دارد. بعد از این موضوع و با توجه به داستان‌هایی مانند خروج آمریکا از برجام، دسترسی دولت به دلار و ارز و... نیز محدودتر شد و طبیعتاً دولت نتوانست چنین پمپاژی در بازار ارز انجام دهد. از طرف دیگر، ما در حوزه تولید و صادرات نیز با یک رکورد مواجه بودیم، اگر شما بتوانید از طریق صادرات نفت، ارز مورد نیاز خود را تأمین کنید طبیعتاً این کار باید از طریق صادرات غیرنفتی انجام شود. در حالی که این اتفاق در حدی که مورد انتظار بوده، رخ نداده است و از آن می‌توان به عنوان یکی از دلایل نوسانات ارزی رخ داده در بازار نام برد. برای نمونه، یکی از دلایلی که ما در ماه‌های گذشته شاهد جهش در قیمت ارز بودیم، موضوع تعهدات ارزی بود که صادرکنندگان نتوانستند انجام دهند. در نتیجه این موضوع، بخشی از تجار مجبور شدند ارز مورد نیاز خود را از طریق بازار تأمین کنند که خود این کار به بازار فشار وارد کرده و قیمت‌ها را بالا برد. بانک مرکزی در ماه‌های گذشته اعلام کرد، حدود ۲۷ میلیارد دلار از ارزهای صادراتی طی دو سال اخیر وارد کشور نشده است؛ در حالی که واقعیت این است که بخش قابل ملاحظه‌ای از این ارزها از طریق غیر قانونی و به صورت قاچاق وارد کشور شده است؛ یعنی در حال حاضر بسیاری از صادرکننده‌ها اصلاً ارزی ندارند که بخواهند در اختیار بانک مرکزی قرار دهند. به هر حال نظام اقتصادی در هر کشوری یک نظام یکپارچه است، لذا اگر این ۲۷ میلیارد دلاری که به صورت کامل و قانونی وارد کشور نشده، وارد کشور می‌شد نرخ ارز به کمتر از ۱۶ هزار تومان می‌رسید.

به نظر بانک مرکزی در این شرایط باید چکار کند؟

بانک مرکزی باید دو کار انجام دهد: اول اینکه تدابیری بیندیشد تا ارزهایی که در داخل کشور وجود دارد، وارد چرخه بازار و تجارت شوند،

کما اینکه طبق برآوردها حدود ۲۰ میلیارد دلار، به صورت اسکناس در کشور وجود دارد که بخشی از آنها در خزانه‌هایی تجمع پیدا کرده‌اند که از نظامات اطلاعاتی بانک مرکزی انتظار می‌رود آنها را شناسایی و مجبور به عرضه در بازار کنند. دومین کاری که باید انجام دهد، این است که ورودی ارز کشور را افزایش دهد؛ یعنی صادرات غیرنفتی بیشتری انجام شود و ارز حاصل از آن را در بازار عرضه کند. همین الان ظرفیتی که برای صادرات محصولات غیر نفتی به کشورهای همسایه وجود دارد، حداقل چهار تا پنج برابر میزان صادراتی است که در حال حاضر اتفاق می‌افتد. طبیعتاً دستگاه‌های تجاری کشور، یعنی وزارت صمت، سازمان توسعه تجارت و وزارت امور خارجه باید پای کار بیایند و بانک مرکزی هم مطالبه کند. اگر بتوانیم تا پایان سال حدود ۷۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی به کشورهای همسایه داشته باشیم، می‌توانیم تا پایان سال نرخ ارز زیر ۱۵ هزار تومان را تجربه کنیم.

در این میان ارز ۴۲۰۰ تومانی چه نقشی داشت؟

از حدود دو سال پیش، ده‌ها میلیارد دلار ارز با قیمت ۴۲۰۰ تومانی در اختیار افراد قرار گرفت تا واردات کالاها را مهم‌تر از صادرات و با قیمت مناسب در بازار عرضه کنند؛ اما این پروژه شکست خورد و سبب شد صدها هزار میلیارد تومان از ثروت و نقدینگی کشور و مردم به نوعی در جیب قشر معدودی سرآزبر شود. ضمن اینکه خیلی از کالاهاهایی که با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد کشور شدند، با نرخ ارز آزاد وارد بازار شده و در اختیار

دولت باید چه اقداماتی انجام می‌داد تا این اتفاقات رخ ندهد؟

دولت می‌توانست نظامات حاکم بر توزیع کالا را منظم و قابل کنترل کند تا وقتی تخلفی رخ می‌دهد، بتوان آن را مدیریت کرد؛ اما در گام دوم وقتی این نظامات را نداریم کار بهتری که دولت می‌توانست

انجام دهد، این بود که ارز را با قیمت آزاد در اختیار واردکننده قرار دهد؛ اما به مصرف‌کننده یارانه نقدی پرداخت کند تا بتواند آن محصول را خریداری بکند که در عمل این اتفاق نیفتاد و ضمن اینکه ما در دیپلماسی اقتصادی و تجاری ضعف بسیار جدی و اساسی داریم، ۱۵ کشور همسایه داریم که مجموع جمعیت آنها حدود ۶۲۰ میلیون نفر است و میزان وارداتی که این کشورها انجام می‌دهند، بیش از هزار میلیارد دلار است؛ اما میزان صادرات ما به کشورهای همسایه در سال حدود ۲۰ میلیارد دلار است؛ یعنی در حال حاضر ما کمتر از ۲ درصد واردات این کشورها را تأمین می‌کنیم. توجه کنید که ما فرصت‌ها و ظرفیت‌های زیادی برای صادرات به کشورهای همسایه داریم. این کشورها از دو جهت بازارهای عالی برای ما هستند: اولاً، عمدتاً از نظر فرهنگی، دینی، سیاسی و حتی گاهی از لحاظ زبان با ما هم راستا بوده و مشترکاتی دارند؛ به نحوی که خیلی از این کشورها در اوج تحریم‌ها نیز برای دور زدن تحریم به ما کمک می‌کردند. ثانیاً، سطح فناوری تولید در اغلب این کشورها از ما پایین‌تر است که این یعنی کیفیت و قیمت کالایی که قرار است صادر کنیم، به نسبت تولیدات داخلی آن کشورها مناسب بوده و قابلیت رقابت را دارد. این همجواری سبب می‌شود که اگر ما دیپلماسی تجاری خودمان را فعال کنیم، می‌توانیم حتی با قیمت‌های کمتری نسبت به کالاهاهایی که از شرق و غرب وارد این کشورها می‌شود، صادرات داشته باشیم.

خب به نظرتان دلیل این عدم موفقیت چیست؟ اینکه شرایط لازم را داریم، اما سهم ما از این بازارها کمتر از دو درصد است؟

وقتی بررسی می‌کنیم می‌بینیم در خیلی از این کشورها ما ریزین تجاری نداریم؛ یعنی کشوری که می‌تواند خریدار عمده کالاهاها ما باشد، ما باید آنجا یک نماینده حاکمیتی-تجاری داشته باشیم که بتواند واردکنندگان آنجا را سرخط کند و با دستگاه‌های حاکمیتی مذاکره کند تا مزیت‌ها و ظرفیت‌های کالاهاها ایرانی را به آنها معرفی کرده و امورات صادرکنندگان ایرانی را رفع کند. نبود این ریزین‌ها یکی از دلایلی است که باعث شده این ظرفیت بسیار عظیم را از دست بدهیم. معتقدم در صورت تقویت دیپلماسی اداری و اقتصادی به راحتی می‌توانیم صادراتمان را به کشورهای همسایه در طول یک سال، سه برابر کنیم.

افزوده

تفاوت قیمت با ارزش

اگر چه ممکن است یک کالا قیمت بیشتری از یک کالای دیگر داشته باشد؛ اما صرف بالا بودن قیمت آن کالا نسبت به کالای دیگر به معنای ارزش بیشتر آن کالا برای مصرف‌کننده نیست. برای نمونه، ممکن است یک وعده غذای گرم با وجود اینکه قیمت کمتری از یک پیراهن دارد؛ اما برای یک فرد گرسنه ارزش بیشتری نسبت به یک پیراهن داشته باشد. دلیل اصلی این ارزش بیشتر به نیاز مصرف‌کننده یا به عبارتی مطلوبیت بیشتر غذا نسبت به پیراهن برای آن فرد است. در واقع می‌توان گفت ارزش کالاها بر اساس مطلوبیت و نه قیمت آن کالا برای مصرف‌کننده تعیین می‌شود.

شاخص

صادرات صفر

به گزارش «اِرشاد تودی»، سازمان اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد، طی هفته‌های اخیر هیچ نفتی از عربستان به آمریکا صادر نشده است که این موضوع طی ۳۵ سال گذشته بی‌سابقه بوده است. اطلاعات این سازمان نشان می‌دهد، در ماه اکتبر آمریکا ۸/۵۴ میلیون بشکه نفت از عربستان وارد کرده است. این در حالی است که در ماه ژوئن رقم واردات نفت آمریکا از عربستان ۳۶ میلیون بشکه بود. در سال‌های دهه ۲۰۰۰ میلادی، آمریکا ماهانه ۴۵ میلیون بشکه از عربستان نفت وارد می‌کرد. البته واردات نفت آمریکا فقط از عربستان کاهش نیافته، بلکه به طور کلی از خلیج فارس کاهش چشمگیری داشته است.

منهای نفت

صادرات صنایع دستی

طبیعتاً هر کشوری از جمله ایران در موضوع صادرات کالا و تصاحب بازارهای همسایه رقابایی دارد. یکی از شروط تصاحب این بازارها عرضه کالاهاهایی با کیفیت بهتر و قیمت کمتر از رقبای صادراتی آن است. با این حال، شاید صنایع دستی از معدود تولیدات منحصر به فرد هر کشوری باشد که می‌تواند بسا توجه و سرمایه‌گذاری در آن بدون وجود رقیب، بازار سایر کشورها را از آن خود کند. طراحی و تنوع بخشی، برندسازی، ایجاد بازار فروش صنایع دستی، تداوم تولید و پایداری در درآمدهای حوزه صنایع دستی و... را می‌توان یکی از راه‌های تحقق ایران بدون نفت دانست.

ضلالت بعد از هدایت

گفتاری از **حجت الاسلام میثم علی پناه**

را دیده‌ایم، حجت همه جوره بر ما تمام شده است. حالا اگر گرفتار ضلالت بعد از هدایت شویم، یک جور سم فساد می‌شویم که دیگر نمی‌شود ما را جمع کرد، خدایا بعد از اینکه نور هدایت بر قلوب ما تابید نکند گرفتار گمراهی شویم.

پیغمبر (ص) می‌فرماید: من بعد از خود در مورد اتمم می‌ترسم. یکی از آنها این است:

هدایت، نوری است که خدا به هر کسی نمی‌دهد حالا این نور را بر قلب شما تابانده است، بر سرتان منت گذاشته است. اگر این نعمت را پس بزنید، کفران نعمت بکنید و گرفتار ضلالت بعد از هدایت شوید، دیگر هیچ جوری نمی‌شود شما را جمع کرد. ابن ملجم ملعون که خودش در مبارزات نقش داشته است، در جبهه چند بار تا مرز شهادت پیش رفت، اما فرار کرد.

ده هزارم و صد هزارم می‌ایستند و زمانی که می‌افتند دیگر چیزی از آنها باقی نمی‌ماند. بدیهی‌ترین اثر سقوط خواص این است که به انکار مسلمات می‌افتند؛ یعنی نمی‌گویند امام زمان (عج) را قبول ندارم. نمی‌گویند من قیامت را قبول ندارم. می‌گویند:

«اصلاً قیامتی نیست. چنانکه سر مطهر حضرت اباعبدالله (ع) مقابل یزید پلید بود با آن بازی می‌کرد و شعر می‌خواند! بالا رفتن یک ذره یک ذره است؛ مرحله به مرحله و پله به پله است و خیلی هم زحمت دارد؛ اما سقوط آنی است. قله اورست مرتفع‌ترین قله دنیاست. صعود به این قله چقدر زمان می‌برد؟ حد اقل دو ماه، سقوط از این قله چقدر زمان می‌برد؟ تنها هجده ثانیه.

حجت بر ما تمام شده است، آیات و روایات را شنیدیم، وظایف خود را می‌شناسیم، خوبیانی

خیلی‌ها آدم حسابی بودند خوب شروع کردند؛ اما آخر کار خراب کردند. وقتی می‌گویم زبیر و طلحه و...؛ بعضی‌ها خیال نکنند اینان یک مشت آدم‌های خلاق‌کار و فاسد بودند. نه، زبیر سیف‌الاسلام است. زبیر از چهارده سالگی در خدمت پیغمبر بوده است! زبیر یکی از کسانی است که افتخار داشت در تشییع حضرت زهرا (س) شرکت بکند.

زبیر از بچگی با حضرت علی (ع) بزرگ شده بود و مولی را بیشتر از همه می‌شناخت، اما همین انسان کارش به جایی رسید که در مقابل امیرالمؤمنین (ع) ایستاد. حضرت از سقوط خواص خیلی رنج می‌برد؛ چون سقوط خواص غیر سقوط عوام‌الناس است. عوام‌الناس از پله اول و دوم می‌افتند، شاید پاهای شان بشکنند، طوری نیست خوب می‌شود.

اما خواص زمانی که بر روی پله هزارم و

دین

شماره ۹۸۵ | دوشنبه ۲۹ دی ۱۳۹۹

صداقت

آیه

باور به قدرت خداوند در نابودی دشمن

عبدالرضا سمیعی

کارشناس علوم اسلامی

یکی از مجادلات مرسوم میان مردم بحث «توکل» به خداوند است. هنگامی که از توکل به خدا گفته می‌شود، برخی افراد فکر می‌کنند منظور نشستن و منتظر یک اتفاق بزرگ بودن است و از علوم مورد نیاز استفاده نمی‌کنند. در حالی که خداوند قیبل از هر گونه اعلام حمایت، به حرکت افتادن و برنامه‌ریزی کردن امر فرموده است. در سوره انفال خداوند به پیامبر (ص) دستور داد هر مسلمان در مقابل ده کافر بایستد. «ای پیامبر! مؤمنان را به جنگ برانگیز که اگر از شما بیست نفر صابر (و پایدار) باشند بر دویست نفر چیره می‌شوند و اگر از شما صد نفر صابر و پایدار باشند بر هزار نفر از کافران چیره می‌شوند؛ زیرا آنان گروهی هستند [که حقایق توحید و قدرت خدا را] نمی‌فهمند.» (انفال/ ۶۵) اولاً در این آیه قید «صابرون» آمده که نشان از ایستادگی و استقامت در بعد معنوی و مادی دارد؛ ثانیاً همین که سپاهیان اسلام خود را برای جنگ آماده می‌کنند و مجهز می‌شوند، یعنی استفاده از عقل، علم و وسایل مورد نیاز برای پیروزی.

سؤال اینجاست که وقتی خداوند این قدرت را در مسلمانان می‌بیند که برخاسته از تقوای شان است، برعکس کافران (قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ) چرا خداوند به آنها کمک نکند و نیروی شان را ده برابر نکند؟ یعنی به جای اینکه از کمک خداوند تعجب کنیم، از نبود حالت تقوا و صبر در خودمان باید تعجب کنیم؛ زیرا در باورمان نمی‌گنجد که خداوند نیرو و توانایی ما را ده برابر کند. آیا مسلمانان صدر اسلام مانند ما تقوای کافی برای باور خداوند داشتند؟! جواب منفی است. آنها مانند بسیاری از ما در تقوا و صبر در حدی نبودند که نیروی شان ده برابر شود. آنها نمی‌توانستند در ذهن شان خداوند را دارای نیروی کافسی برای غلبه بر کافران ببینند. به همین دلیل خداوند فرمود: «انکون خدا به شما تحقیر داد و معلوم داشت که در شما ضعفی هست؛ بنابراین اگر از شما صد نفر صابر باشند بر دویست نفر چیره می‌شوند و اگر هزار نفر [صابر] باشند، به فرمان خدا بر دو هزار نفر چیره می‌شوند و خدا با صابران است.» (همان/ ۶۶) پس قدرت آنها در حد تقوا و صبرشان است. تقوا و صبر ده برابری، قدرت ده برابری می‌آورد و تقوا و صبر دو برابری قدرت دوبرابری می‌آورد.

این باور چه باید باشد؟ باور به قدرت خداوند؛ «إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذَلْكُمْ...» اگر خداوند شما را یاری کند، هیچ‌کس بر شما غلبه نخواهد کرد و اگر دست از یاری شما بردارد، کیست که بعد از او شما را یاری کند؟! و مؤمنان باید، تنها بر خداوند توکل کنند. (آل عمران/ ۱۶۰) توکل یعنی انسان‌ها حرکت کنند و ایمان داشته باشند که خداوند آنان را یاری می‌کند. انسان‌هایی که خیلی به عقل شان اعتماد دارند، باید بدانند آن عقل را هم خداوند داده است. آنان که نمی‌توانند قدرت خداوند را باور کنند، همان کسانی هستند که در ایمان ضعیفند و به جای بالا بردن خودشان سعی می‌کنند قدرت خداوند را در حد خود پایین بیاورند؛ به همین دلیل است که وقتی صحبت از یاری خداوند در جهاد و نابودی دشمن پیش می‌آید، آن را باور نمی‌کنند.

مکتب

نهی دین از بازگویی و انتشار بدی‌ها

در خصوص مسائل سیاسی هم بسیاری از سخنانی که به زبان می‌آوریم یا در نشر آن شریک هستیم، کذب و دروغ است و باعث کندی حرکت جامعه در مسیر صحیح است. از آن طرف مقابله با فریاد کسانی که به آنها ظلم شده و فریادی بلند کرده‌اند نیز از رشد جامعه جلوگیری می‌کند؛ زیرا خداوند در این آیه به کسی که مظلوم واقع شده است حق اعتراض و بلند کردن صدا داده است. اما اینکه به بهانه انتقاد از فرد یا گروهی هر چیزی را بگوییم و هر سخنی را نشر دهیم، هم حرام و گناه است و هم فسادآور و تخریب‌کننده. یکی از آفات عیب‌جویی و نشر هر حرفی، گرفتن سرعت پیشرفت افراد و جامعه است؛ زیرا ناامیدکننده است و سرخوردگی جمعی ایجاد می‌کند. البته در جهان کنونی نمی‌توان با این سخنان مواجهه و مقابله کرد، پس باید خودمان را از تکرار، نشر و اثرات سوء آن دور کنیم. البته دایره ظلم هم وسیع‌تر از آن است که ما فکرش را می‌کنیم. برای نمونه، علی‌بن ابراهیم می‌گوید: «اگر مردی نزد تو آید و درباره تو نیکی و ثنا و عمل صالحی را بازگو کرد که در تو نیست، از وی نپذیر و تکذیبش کن، زیرا به تو ظلم کرده است. پس هر روش، رسم، سخن و رفتاری که باعث ایجاد یک رسم و صفت مذموم شود، منهی است.»

و غیبت کردن نیست، بلکه منظور آیه از «حرج» ارتکاب ناخواسته است. یعنی اگر به کسی ظلم شد و او از شدت تالم سخنی گفت، اعتراضی کرد و حتی ادعایی کرد و به‌عبارتی در جوی خاص قرار گرفت، حرجی بر او نیست و نباید به او سخت گرفت. سوم: آیه شریفه را می‌توان مورد استناد قرار داد برای بخشش کسانی که از شدت تالم و فشار ظلم سخنی به زبان آوردند و در مورد فرد یا گروه یا حتی حکومت حرف ناخقی زدند؛ یعنی این آیه می‌تواند مورد استناد قضات در قضاوت هم قرار بگیرد و با استناد به این آیه شریفه از متهمی رفع اتهام کنند. چهارم: کسی که به او ظلم نشده و ضربه‌ای به او وارد نشده و از نظر روحی در فشار و سختی قرار نگرفته است، حق به زبان آوردن سخنان ناحق ندارد و نباید اسرار کسی را افشا کند یا فردی را مورد عیب‌جویی قرار دهد. پس این آیه جواز برای بلند کردن صدا در عیب‌جویی یا اتهام زدن یا سوت‌زنی بی‌مورد صادر نکرده؛ بلکه این کار را حرام می‌داند. پنجم: کسی که ظلم یا بدرفتاری می‌کند باید خود را برای شنیدن حرف‌های مختلف و افشای عیبش آماده کند. به‌عبارتی این آیه نوعی بازدارندگی هم ایجاد می‌کند و انسان‌ها را از عواقب ظلم‌شان هر چند کوچک باشد، مطلع می‌کند.

جلال‌قسم حتماً من تو را کمک می‌کنم حتی اگر مدتی بگذرد.»

خداوند در قرآن کریم انسان‌ها را از گفتارهای بیهوده و سخنان ناشایست و ذکر عیوب دیگران باز داشته و آن را حرام کرده است، مگر در مواقع خاص. در سوره نساء آمده است: «لَا يَجِبُ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَن ظَلِمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيحًا عَلِيمًا»؛ خداوند دوست ندارد کسی با سخنان خود، بدی‌های دیگران را اظهار کند؛ مگر آن‌کس که مورد ستم واقع شده باشد. خداوند، شنوا و داناست. (نساء/ ۱۴۸) در این آیه البته منظور از «قول» هر نوع سخنی و اطلاع‌رسانی است. چه نطق باشد، چه اشاره باشد و چه نوشتار که در کنار «جهر»، یعنی هر نوع صدا بلند کردن، ولو یک پرچم یا تابلو باشد معنا پیدا می‌کند. به‌اصطلاح در قول و جهر اطلاق وجود دارد.

نکاتی که ابتدا باید به آن توجه کرد، این است که اول: تخصص «مَن ظَلِمَ» کسی که به او ظلم شده و مورد ستم واقع شده است؛ بسیاری از سخنان یا افشاشگری‌های ما را می‌کند؛ زیرا در بسیاری از آنها مورد ظلم واقع نشده‌ایم که بخواهیم عیب‌جویی کنیم از فرد یا گروهی؛ دوم: این تخصیص تأیید، تشجیع یا توصیه به عیب‌جویی و گفتارهای ناپسند مانند تهمت زدن

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

با ظهور امکانات جدیدی، مانند وسایل ارتباط جمعی و گسترش رسانه‌ها به طبع مردم در به اشتراک گذاشتن اطلاعاتی که دارند، از یکدیگر سبقت می‌گیرند. به عبارتی هر کسی سعی می‌کند آنچه را که تحلیل یا برداشت یا مشاهدات خودش است، منتشر کند. حسن و قبح اطلاع‌رسانی سوء، افشاشگری، ذکر عیوب دیگران و حتی اشاعه امر قبیح و... در مباحث دینی آمده است و دلایل، آثار مخرب، طریقه کنترل و مواجهه با آن بحثی فرهنگی، اجتماعی و حتی امنیتی است. بسیار دیده شده است که افرادی به نیت افشاشگری یا به اصطلاح سوت‌زنی اسرار زندگی شخصی دیگران را افشا می‌کنند یا جهت مطالبه حق‌شان سخنانی به زبان می‌آورند که ناحق است. سخنان سوء در دین نهی شده، مگر سخنان کسی که به او ظلم شده است. البته این سخنان می‌تواند جنبه گلایه یا نفرین هم داشته باشد که باید از آن هراس داشت. نبی اکرم (ص) می‌فرماید: «از دعای ستم‌دیده بترسید؛ زیرا چنین دعایی بر ابرها سوار است و خداوند به او می‌فرماید به عزت و

راهنا

حاکمیت فقه

حجت‌الاسلام محمدرسلول‌آهن‌گران: اسلام دین کاملی است و به این موضوع در قرآن و در آیه شریفه «اليوم اكملت لكم دينكم» تصریح شده است. دین ادعای کامل بسودن دارد و از طرف دیگر کامل بودن دین منوط به این است که در تمام عرصه‌ها تعیین‌کننده باشد و الا اگر دین پاسخگو نباشد، با کامل نبودن آن در تنافی است. حاکمیت فقه و حاکمیت دین به عنوان منبع قانون باید مورد نظر قرار بگیرد... اگر در عرصه‌های بین‌المللی، ارائه‌های فقهی کمی مشاهده می‌کنید، به دلیل ضعف منابع فقهی نیست؛ بلکه به دلیل عدم توجه و استفاده از آن منابع است.

حکمت

ورود ممنوع

پرسش: در مقام تحلیل و ارائه اخبار و گزارش‌ها، ورود در زندگی خصوصی افراد چه حکمی دارد؟ پاسخ: فی‌نفسه جایز نیست. (استفتانات، ۱۳۹۶/۹/۱) رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) می‌فرماید: «تعرض به امنیت و حریم داخلی مردم «حرام شرعی» است و نباید انجام شود. متصدیان کار در دستگاه‌های دولتی و قضایی مراقبت کنند تا حریم داخلی زندگی مردم و اسرار آنها محفوظ بماند.» بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار جمعی از مسئولان نظام، ۱۳۹۷/۷/۲۰

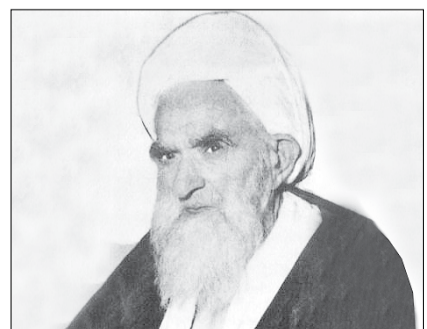

سلوک

یاد ساعت مرگ

آیت‌الله محمدکوهستانی (ره) در اهمیت به یاد داشتن مرگ می‌گوید: همین قدر بدان، ما ساعتی را در پیش داریم که در آن ساعت، ما می‌میریم و ما مورهای بی‌نظیر خدا، برای آن ساعت فکری بکن؛ حضرت علی (ع) می‌فرماید:

«برای مرد بعد از مرگش جایی نیست که در آن جاساکن شود، مگر آن جایی که قبل از مرگ بنا کرده باشد. اگر آن را با خیر و خوبی ساخته باشد، جای خوبی دارد و اگر با شر ساخته باشد، جایگاه پر فقر و نیازی خواهد داشت.»

نسخه پیشرفت-۱

ژاپن پس از جنگ جهانی دوم چگونه توسعه یافت؟

پیش درآمد

آیا نسخه ثابتی برای توسعه وجود دارد؟

متین محبوب

دبیر گروه پرونده

با توجه به ناموفق بودن الگوهای توسعه پیشنهاد شده از سوی بانک جهانی و IMF به کشورهای در حال توسعه، از جمله ایران و آشکار شدن کاستی‌های نظری و عملی استفاده از این الگوها، نوعی ناامیدی در دستیابی به توسعه در این کشورها حکم شده است. در مقابل تجربه موفق‌تر توسعه کشورهای همچون ژاپن در تحقق عدالت و همبستگی اجتماعی همراه با رشد سریع صنعتی نسبت به الگوهای تنولیرال باعث شده است تا مطالعه تجارب آنها ارزشمند باشد. تأثیر بالای اهمیت دادن به اخلاق و فرهنگ توسعه‌گرا به عنوان پیش شرط توسعه صنعتی در این کشور حاکی از اهمیت لزوم تحقق بسترهای اخلاقی و فرهنگی به منزله پیش شرط دستیابی به پیشرفت توأم با عدالت و اخلاق است. راهبردهای پیشنهادی در مطالعات صورت گرفته عمدتاً با توجه به تجارب مشترک کشورهای موفق، تحلیل تاریخی شرایط آنها و توجه با اشتراکات آن با اقتصاد اسلامی بوده است. از جمله این راهبردها می‌توان به تقویت همبستگی درونی، حداقل کردن تنش‌ها، تحقق عدالت اجتماعی و برابری، دخالت آگاهانه و با برنامه دولت، منع مبادله آزاد سرمایه، اقتصاد تولید محور، ایجاد دولت عاری از فساد و هدایتگر بازار، جایگزینی واردات، تعاون به جای رقابت ناسالم درونی، استراتژی حمایت عام از تمام صنایع به ویژه صنایع استراتژیک و کشاورزی به جای پیروی از مزیت نسبی، گسترش تحقیق و توسعه، هدف‌گذاری صنعتی و کنترل اعتبارات از سوی دولت اشاره کرد. در این عده‌ای مهم‌ترین عامل پیشرفت کشور را در وابستگی به غرب و آمریکا می‌دانند و این مؤلفه را حلال تمامی مشکلات داخلی و خارجی قلمداد می‌کنند. به همین منظور و با توجه به توسعه انکارناپذیر ژاپن آن هم بر پایه تمرکز بر توان داخلی، پرونده پیش رو فرآیند رشد صنعتی و اقتصادی این کشور و عوامل دخیل در آن را بازخوانی کرده و به دنبال آن است تا سهم آمریکا و غرب را در الگوی توسعه کشورها بازکوی کند. در همین راستای شماره‌های آتی این پرونده در هر هفته یک کشور را به عنوان مورد مطالعاتی مد نظر قرار داده و با هدف موشکافی چگونگی تحقق توسعه در آن کشور اقدامات صورت گرفته در این زمینه را مرور خواهد کرد.

دبیر گروه پرونده: متین محبوب
مصاحبه و گزارش: زهرا ظهورند

اقتصاد قدرتمند ملی پیش‌نیاز توسعه

مهدی طغیانی

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس

اما زمانی که این ریشه‌های مستحکم اقتصادی در کشوری وجود نداشته یا شکل نگرفته باشد، عملاً کشورهای دیگر به اسم کمک، کار خاصی برای آن نمی‌کنند؛ در واقع به این شکل نیست که کشورهای دیگر توسعه را به این کشور هدیه دهند و با سرمایه‌گذاری به بخش تولید کمک کنند و معمولاً هر کشوری به دنبال تأمین منافع خود در آن کشور است. لذا مسئله‌ای که می‌تواند منافع ملی کشورها را تأمین کند، استحکام اقتصاد داخلی است. این بحث درباره کشور ما نیز صدق می‌کند؛ تردیدی وجود ندارد که ما از تحریم‌ها ضربه می‌خوریم، اما آنچه بیشتر به ما ضربه وارد می‌کند، نبود استحکام داخلی و به هم ریختگی نظامات اقتصادی، بانکی، مالیاتی و ارزی ماست. متأسفانه این نظامات مستحکم نیستند و کارایی لازم را ندارند؛ لذا هر چه تلاش کنیم و با فرض از بین رفتن تحریم‌ها، با دیگران تجارت هم انجام دهیم و آنها را در سرمایه‌گذاری داخلی تشویق کنیم به دلیل خوب کار نکردن نظامات گفته شده، ما موفق نمی‌شویم. در واقع در این شرایط فرض شده، اصلاً سرمایه‌گذار خارجی برای سرمایه‌گذاری به کشور ما نمی‌آید یا سرمایه‌گذاری ورود می‌کند که برای ما مفید نیست و معمولاً آنهایی سرمایه‌گذاری می‌کنند که می‌خواهند از اقتصاد کشور ما و در همین بازارهای

به هم ریخته، یک انتفاع قابل ملاحظه‌ای کسب کنند؛ بنابراین کسی که می‌خواهد سرمایه‌گذاری سالم انجام دهد و حتی سرریز دانش و تکنولوژی برای ما داشته باشد، ورود نمی‌کند. شاید مهم‌تر از حل مسئله تحریم برای ما به منظور گشایش اقتصادی کشور، مستحکم‌سازی اقتصاد داخلی است که این هم اتفاق نمی‌افتد جز با سامان‌دهی نظامات مطرح شده و بهبود کسب و کار، بنابراین این مسائل به کشورهای خارجی ربطی ندارد. در چنین شرایطی برای سرمایه‌گذار خارجی و حتی داخلی صرفه اقتصادی می‌شود که به ایجاد کار مولد بپردازد.

زمانی که ما با کشورهای دیگر تعامل داشتیم، جنس معاملات مان بیشتر یک طرفه بوده است؛ برای نمونه نفت صادر می‌کردیم و کالاها و مواد اولیه ماشین‌آلات و غیره وارد می‌کردیم، یعنی تولید کاملاً وابسته، در اقتصاد ایران شکل گرفته بود. اگر به تراز تجاری نگاهی انداخته شود، متوجه می‌شوید که در این دهه‌ها غیر از نفت، همیشه منفی بوده است، یعنی ۷۰ تا ۸۰ درصد تراز ما از طریق نفت جبران شده است و ما نفت صادر می‌کردیم و کالاها را دیگر وارد می‌کردیم، این موضوع فقط برای بعد از پیروزی انقلاب نیست و حتی قبل از انقلاب اسلامی هم بوده است. در

زمان قبل از انقلاب اسلامی و وقتی هم که با دنیا تعامل داشتیم، جنس بیشتر این معاملات واردات بوده است، به جای اینکه جنس معاملات مان، داد و ستد باشد؛ یعنی اینطور نبوده که کالاها متنوع صادر و کالاها متنوع وارد کنیم؛ همیشه نفت می‌دادیم و کالاها متنوع می‌گرفتیم. در اقتصاد شاخصی به نام «ام‌آی‌تی» آن را محاسبه می‌کند و از طریق اینترنت آن را برای همه کشورهای مختلف به نمایش می‌گذارد. اگر پیچیدگی اقتصادی را حساب کنیم، از جهت تجاری ما متأسفانه جزء ساده‌ترین اقتصادها هستیم و اقتصاد ما کاملاً ساده است.

بنابراین اگر منظور از تعامل با دنیا این باشد که ما باید نفت بفرشویم و واردات انجام دهیم، خیلی به نفع اقتصاد و توسعه کشور نیست، اما اگر منظور از این تعامل این است که بعد از مستحکم‌سازی اقتصاد داخلی، بتوانیم در فضای اقتصاد جهانی نقش آفرین باشیم، کالاها متنوع صادر کنیم و در کنار آن بعضی از نیازهای کشور را تأمین کنیم، قابل قبول و درست است. به عبارتی اگر ۶ هزار قلم کالا وارد می‌کنیم، بتوانیم ۴ هزار قلم کالا هم صادر کنیم و در واقع، اینطور نباشد که ۲۰ قلم کالا صادر کنیم و ۶ هزار قلم کالا وارد کنیم که مشکل کنونی اقتصاد ما همین موضوع است.

ژاپن چگونه ژاپن شد؟

ژاپن که به واسطه جنگ‌های مختلف به یکی از فقیرترین کشورها تبدیل شده بود، با اتکا به نیروی داخل، عدم مصرف‌گرایی و استفاده از کالای تولید داخل و بسیاری از مؤلفه‌های دیگر توانست بر اروپا و آمریکا برتری پیدا کند و امروز جزء پرقدردترین و ثروتمندترین کشورهای جهان شود. در همین زمینه دکتر احمد موثقی، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران و مدرس اقتصاد سیاسی و مطالعات توسعه به گفت‌وگو نشستیم.

دکتر احمد موثقی در گفت‌وگو با صبح صادق با اشاره به تاریخچه ژاپن گفت: ژاپن کشوری فقیر بود و یک دوران طولانی پراکندگی از نظر اداره کشور و جنگ‌های داخلی داشت؛ خیلی متوجه دنیا، اقتصاد و معیشت نبودند و تحت تأثیر تعالیم بودایی بودند که به دوره «توکوگاوا» معروف است. یک دوران صلح و انسوازی طولانی داشتند که در پی آن صلح بین قسمت‌های مختلف ژاپن برقرار و زمینه‌هایی برای توجه به کار، تولید و کشاورزی ایجاد شد. آنها کالاهای ساخته شده کشورهای دیگر را وارد نکردند بلکه در ادامه تولید، صادرات را قرار دادند که این دوران به دوره «میجی» می‌رسد. دوره توکوگاوا از سال ۱۶۰۳ شروع شد و تا سال ۱۸۶۸ ادامه داشت و سال ۱۸۶۸ نقطه عطف پیشرفت ژاپن است که به دوران «امپراتوری میجی» معروف است.

این استاد اقتصاد سیاسی با بیان اینکه ژاپنی‌ها از نیمه قرن ۱۹، به برتری اروپا و غرب پی بردند، اظهار داشت: آنها متوجه شدند اروپایی‌ها خیلی استعمارگر و اهل تجاوزه به کشورهای دیگر هستند و به دنبال علل برتری غرب و ضعف خود رفتند. یک شعار ملی از همان دوره میجی با این عبارت که «ما به دنبال ایجاد یک کشور ثروتمند و ارتش قدرتمند هستیم» شکل گرفت که خود را تا جنگ جهانی اول و دوم نشان داد. بعد از این دوران ژاپن به یک کشور قدرتمند صنعتی، تولیدی و صادراتی تبدیل شد. ژاپن از سال ۱۹۳۱ تا ۱۹۴۵ یک دوره جنگ ۱۵ ساله و کشورگشایی و حمله به کشورهای مختلف را داشت تا جریان جنگ جهانی دوم پیش آمد که این جنگ و بمباران اتمی هیروشیما یک چهارم زیرساخت‌های فیزیکی این کشور را نابود کرد. ژاپن در این دوران به چین، کره، تایوان و شوروی سابق حمله کرد که این پیروزی روحیه آسیایی‌ها را بالا برد.

موثقی افزود: متفکران اقتصادی و نخبگان دانشگاهی از همان دوران میجی به کشورهای اروپایی فرستاده شدند تا از نزدیک علت پیشرفت آنها را ببینند؛ ژاپنی‌ها نه نظریه‌های لیبرال محض در اقتصاد و نه دیدگاه‌های مارکسیستی را پذیرفتند، اما تفکرات اقتصادی غربی‌ها و اروپایی‌ها را گرفتند و با شرایط خود تطبیق دادند و آنها را با توجه به واقعیت‌های ژاپن و در زمینه رفع موانع توسعه کشورشان عملیاتی کردند. در این خصوص الگوی آنها آلمان شد؛ چراکه نگاه آنها متفاوت بوده و پیشرفت آلمان متفاوت از آنگلساکسون‌هاست. لذا ژاپنی‌ها شروع به ترجمه افکار مدل آلمانی کردند. ژاپن و آلمان هر دو در جنگ جهانی دوم در یک صف بودند و تقریباً هر دو ویران شدند و بعد از آن هر دو کشور در سریع‌ترین زمان ممکن به قدرتهای بزرگ

صنعتی جهان تبدیل شدند. در واقع ژاپن از سال ۱۹۴۵ که بمباران اتمی هیروشیما اتفاق افتاد و تا سال ۱۹۵۲ که اشغال شده بود، در عرض ۲۳ سال یعنی در سال ۱۹۶۸ به دومین قدرت بزرگ اقتصادی دنیا تبدیل شد. وی در خصوص چگونگی عملکرد ژاپن در مقابل غرب تصریح کرد: در جنگ جهانی دوم کمپانی‌های صنعتی معروف به زایکوباکس‌ها با دولت و دانشگاهیان پیوند زده شدند و در واقع یک مثلث آهنین با هدف برتری و پیشرفت ژاپن شکل گرفت که یک ضلع آن نخبگان دانشگاهی، ضلع دیگر سیاستمداران و بوروکرات‌ها و ضلع سوم صاحبان کمپانی‌های صنعتی بودند که به صورت گروه‌های صنعتی خوشه‌ای به نام زایکوباکسو بودند. هدف هر سه ضلع، ژاپن بود و منافع شخصی نبود و در واقع جامعه و کشور در اولویت آنها بود. ژاپن به یک قدرت بزرگ صنعتی، اقتصادی، مالی و نظامی تبدیل شد که در پاسخ به تهدیدهایی بود که از ناحیه غرب احساس می‌کرد و در سال ۱۸۹۵، کره و تایوان و کره جنوبی امروز حمله کرد. در ابتدای جنگ جهانی دوم در پیوند با آلمان و ایتالیا وارد جنگ شد و قدرت بزرگی شد که تمام کشورهای آسیایی را تحت اشغال و کنترل خود گرفت، حتی قصد حمله به استرالیا، هند و چین را از این جبهه داشت.

موثقی با بیان اینکه ایران و ژاپن شباهت‌های بسیاری با یکدیگر دارند، گفت: اما تفاوت‌هایی وجود دارد که یکی از آنها این است که ما منابع طبیعی، نفت و گاز داریم ولی آنها ندارند و روی سرمایه انسانی تمرکز کرده‌اند. آنها بعد از جنگ جهانی دوم و بمباران اتمی هیروشیما گریزناپذیر تسلیم شدند، اما روح ملی و ناسیونالیسم تمام این خرابی‌ها را جبران کرد. فشار روی آنها زیاد بود و باید غرامت جنگ را می‌دادند، اما فضای بین‌المللی بعد از جنگ جهانی دوم به نفع ژاپن شد؛ چون بلوک شرق به رهبری شوروی شکل گرفت. سپس در سال ۱۹۴۹ مانور در چین پیروز شد و کمونیست‌ها در اندونزی؛ کمونیست‌ها چه در پیوند با چین و چه با شوروی، خیلی رویه گسترش بودند و در مقابل غرب، جنگ سرد شکل گرفت که آمریکایی‌ها خیلی از غرامت‌هایش را بخشیدند و کمک‌هایی به ژاپن کردند، اما مسئله همان زیرساخت‌های صنعتی، فکری و فرهنگی و شکل‌گیری دولت توسعه‌خواه بود.

این پژوهشگر توسعه تصریح کرد: بودجه‌های کشور صرف پروژه‌های صنعتی و تولیدی شد. همه متفکران و رهبران ژاپن می‌دانند که غرب استعمارگر است، اما در ظاهر این شعار را نمی‌دادند. آنها برای اینکه شکست نظامی را جبران کنند، متوجه شدند که باید در حوزه نرم و اقتصاد مالیه، تولید، صنعت صادرات و رقابت در داخل، صلح‌جو باشند و اسم ناسیونالیسم‌شان را ناسیونالیسم صلح‌طلبانه گذاشتند.

موثقی با اشاره به موفقیت ژاپنی‌ها در توسعه کشورشان گفت: آنها اصلاً کالاها را خارجی مصرف نکردند و نمی‌کنند و به این طریق در مبارزه پیروز شدند. آمریکا به ژاپن فشار وارد می‌کرد که ارزش پول‌تان را بالا ببرد که ما بتوانیم کالاها را ارزان‌تر به بازار ژاپن وارد کنیم؛ ژاپنی‌ها کمی این کار را انجام دادند اما مردم ژاپن کالای آمریکایی نمی‌خریدند؛ آمریکا معتقد بود که ژاپنی‌ها سواری مجانی از آنها می‌گیرند، در حالی که امنیت‌شان را تأمین می‌کردند. ژاپنی‌ها در اوایل دهه ۷۰ روی کامپیوتر و میکروالکترونیک کار کردند که موج سوم و چهارم صنعتی شدن فعال شد و در سال ۱۹۸۵ ژاپن و «این» ژاپن به سمت اول شدن در دنیا رفت که همه اینها عمدتاً به دلیل متکی بودن به داخل بود، اما نه به معنای قطع رابطه با دنیا و ضدیت با غرب. جدیداً هم با آن بنیه مالی، تولیدی و صنعتی که پیدا کرده است، در حوزه فناوری‌های جدید و نظامی وارد شده که می‌تواند برتری خود را به صورت پایدار در دفع هر گونه تهدیدی انجام دهد.

نگاهی به مدل توسعه ژاپن در گفت‌وگوی صبح صادق با دکتر زینب فرهادی کارشناس مسائل شرق آسیا

پیشرفت در سایه فرهنگ و روحیات ملی

«ژاپن» کشوری است که توانست خود را از زیر خروارها خرابی جنگ جهانی دوم و بمباران اتمی هیروشیما نجات دهد و با توجه به ظرفیت‌ها، حفظ ارزش‌ها و ارزش‌گذاری به کار توانست جزء کشورهای قدرتمند و ثروتمند جهان شود. چرایی و چگونگی تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها و الگوپذیری مناسب توسعه‌ای از این کشور را با دکتر زینب فرهادی، کارشناس روابط بین‌الملل و پژوهشگر مسائل شرق آسیا به‌گفت‌وگو نشستیم که در ادامه می‌خوانید:

کشور ژاپن با توجه به شرایط جغرافیایی و کمبود منابع طبیعی که دارد و اینکه بسیاری از زیرساخت‌های خود را بعد از جنگ جهانی دوم از دست داده بود، چگونه توانست آن را مدیریت کند و از این دوره بحرانی اقتصادی و فرهنگی عبور کند که در حال حاضر از آن به عنوان یک معجزه اقتصادی در عرصه اقتصادی بین‌الملل نام برده می‌شود؟

متغیرهای متعددی مانند مسائل فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، تاریخی و... وجود دارد. از نظر فرهنگی شاید ویژگی بارز ژاپنی‌ها در مقایسه با سایر کشورها، بحث ارزشمند شمردن یا حتی مقدس شمردن کار است؛ یعنی تلاش برای افزایش دانش و مهارت؛ کار به منزله یک امر مقدس در جامعه ژاپنی تعریف شده و تمام قشرهای جامعه این مسئله را پذیرفته‌اند و در بافت فرهنگ جامعه ژاپنی ریشه دوانده است. بحث دیگر، الگوی مصرف در جامعه ژاپن است؛ ژاپن برخلاف بسیاری از جوامع توسعه‌یافته، کشوری است که در حوزه مصرفی به شدت از بحث‌های افراط‌گرایی یا تجمل‌گرایی پرهیز می‌کند و اولویت مصرف اصلی، تولیدات ملی این کشور است.

بحث استفاده از کالای تولید داخل چقدر در این زمینه نقش داشته است؟

در رابطه با تولیدات ملی نکته بسیار مهمی که وجود دارد، به بحث ارزشمند شمردن کار و تعهد بالای افراد برمی‌گردد که باعث شده کیفیت محصولات ژاپنی بالا برود. همین امر دو پیامد عمده داشته است؛ یکی اینکه توانسته‌اند بازارهای داخلی را جذب کنند و دیگر اینکه با تولیدات با کیفیت توانسته‌اند بعد از جنگ جهانی دوم در بازارهای اقتصادی کشورهای مختلف نفوذ کرده و به نوعی بازارهای‌شان را تسخیر

کنند. این شبکه گسترده در واقع به هم وصل هستند. بحث مصرف‌گرا نبودن جامعه ژاپن باعث انباشت سرمایه شده و همین امر سبب شده است بودجه اولیه لازم برای سرمایه‌گذاری گروه‌های مختلف و بخش‌ها و زیرساخت‌های اقتصادی فراهم شود. همه این مسائل دست به دست هم داده‌اند تا جایی که برخی تحلیلگران، معتقدند ۸۰ درصد رشد اقتصادی ژاپن در دهه ۱۹۸۰ به بحث صادرات اختصاص داشته که رقم بسیار قابل توجهی است.

دولت‌ها و سیاست‌مداران ژاپنی چقدر در روند توسعه اقتصادی مؤثر بوده‌اند؟

دولت در گام‌های اولیه نقش پررنگی داشت، زیرا زیرساخت‌های لازم را فراهم کرد که بیشتر به دوران «میجی» برمی‌گردد. بعد از دوران جنگ جهانی دوم یک ارتباط بسیار منسجم، مشخص و شفافی بین بخش دولتی و خصوصی به وجود آمد؛ یعنی از این طرف دولت بسترهای لازم را برای کنشگری فعالانه بخش خصوصی فراهم می‌کند و سیستمی طراحی و تعریف می‌شود که امکان ارتقای موقعیت اشخاص بر اساس شایستگی‌ها و توانمندی‌ها فراهم می‌شود و حقوق کاملاً به رسمیت شناخته می‌شود، در بخش‌های خصوصی هم کمک می‌کند تا بتوانند بار بالایی هزینه و بخش مهمی از توسعه اقتصادی ژاپن را بر عهده بگیرند. رابطه بین بخش خصوصی و دولتی بسیار دقیق، منظم و منسجم تعریف شده و از طرف دیگر رابطه بین بخش‌های خصوصی با یکدیگر است. در بحث دولتی، نکته مهمی که وجود دارد نظارت و برخورد با مشکلات و فساد است؛ از نظر فساد، دولت ژاپن در این سال‌ها جزء دولت‌هایی بوده که به نوعی پاکدستی داشته و از طرفی دیگر انعطاف‌پذیری خاصی در ساختار دولتی وجود داشته تا بتواند این تحولات را به خوبی هضم کند و ارتباطش را با بخش خصوصی با

توجه به آن شرایط تنظیم کند.

به نظر شما تنش‌های موجود در مباحث سیاسی و اجتماعی چقدر در روند توسعه اثرگذار هستند؟

بحثی که در این خصوص با مباحث دولتی به هم پیوند می‌خورد، ثبات اجتماعی و فرهنگی جامعه ژاپن است. جامعه ژاپن کمترین میزان تنش و برخورد‌های اجتماعی و فرهنگی در طول سال‌های توسعه خود را دارد که پیامد اصلی آن ایجاد یک جو آرامش در جامعه است. تمام انرژی جامعه بدون اینکه در بحث تنش‌های سنگین اجتماعی یا سیاسی هدر رود، در بحث اقتصادی متمرکز شده که سبب شکل گرفتن اعتماد عمومی می‌شود و در نهایت بخش‌های خصوصی و اqtدار مختلف جامعه می‌توانند در بخش‌های اقتصادی به خوبی فعالیت کنند.

کشور ژاپن به منزله یک کشور توسعه‌یافته، چگونه و از چه طریقی می‌تواند الگویی برای رشد و توسعه کشور ما باشد؟

در وهله اول باید توجه داشت مدل توسعه اقتصادی هر کشور مختص خود آن کشور است؛ ژاپن هم از یک الگوی توسعه خاص استفاده کرده است که این به روحیه آموزش‌پذیری و تلاش برای یادگیری از تجارب کشورهای دیگر برمی‌گردد؛ جامعه ژاپن در دوران کنونی نیز بسیار بر این امر که از دانش و اطلاعات و تجارب سایر کشورها استفاده کنند، تأکید می‌کند. منافع ملی و ملی‌گرایی جامعه ژاپن یکی از مباحث مهم است؛ یعنی خط قرمز تمام اقدامات ژاپن در طول همه این سال‌ها بحث منافع ملی و ملی‌گرایی بوده است. توجه به منافع ملی نه تنها در بحث اقتصادی، بلکه در مباحث فرهنگی و سیاسی هم خود را نشان داده است. نکته دیگر، بحث استمرار سنت‌ها و ارزش‌های فرهنگی است. جامعه ژاپن با

استقلال و خودکفایی

گزارشی تحقیقی درباره مؤلفه‌های الگوی توسعه ژاپن

گونه آموزش‌ها در کشور ژاپن» می‌نویسد که مسئله آموزش و به ویژه نوآوری آموزشی از جمله مسائلی است که در مطالعات تاریخی توسعه ژاپن به شدت مورد توجه قرار گرفته است. حمایت‌نخبگان سامورایی

از آیین کنفوسیوس باعث شد تا وفاداری، کار سخت، نیروهای کار عقلانی و پاسخگویی محور توسعه و صنعتی شدن در ژاپن باشند.
مقیمی اردکانی در کتاب «سیاست‌های توسعه منابع انسانی ژاپن» به این معتقد است که توجه به فناوری و سیستم‌های ارتباطی و اطلاعاتی نیز از جمله موارد مهم دیگر است.
قطعا ظرفیت‌های درونی هر جامعه نوع مواجهه و الگوسازی آنها را در هضم یا مواجهه آن با سرمایه‌داری غرب مشخص می‌کند. آنها دانش و نوآوری‌های جدید خود را بسا تقویت بخش آموزش و ایمنان به ظرفیت ابداع مغزهای ژاپنی بازتولید و نهادینه کردند.
نظام آموزش ژاپن بعد از جنگ جهانی دوم چنان تغییرات کیفی و کمی داشت که در سال ۱۹۹۴ نا‌م‌پرسی در دوره‌های دبیرستان و دانشگاه، ژاپن را از نظر آموزش در مقام اول بین‌المللی قرار داد.

۴ حمایت دولت از تولیدکننده‌ها

سیاست‌های دولت مؤلفه مهم دیگری در توسعه اقتصادی کشور ژاپن است. دو سیاست «توسعه صادرات» و «جایگزینی واردات»، نقش مهمی در تقویت تولید داخلی داشت. دولت ژاپن حتی برای افزایش صادرات تولیدات کالا‌های کشورش، بارها

نیز بوده و هستند و مصرف‌گرا نیستند که همه اینها کشورشان را به این جایگاه از جهان رساند.

۲ پابندی به ارزش‌ها و سنت‌ها

مردم ژاپن مردمی سنتی و پایبند به ارزش‌های خود هستند، تا جایی که ورود فرهنگ غربی توانست در فرهنگ آنها رخنه کند. آنها از علم و فناوری روز غربی‌ها استفاده کردند؛ اما اجازه ندادند که فرهنگ غرب جایگاهی در کشورشان باز کند و همین حفظ ارزش‌ها و فرهنگ خود، ژاپن را به این برتری اقتصادی رساند.
در واقع فرهنگ زیربنای توسعه اقتصادی به حساب می‌آید و هر جا که فرهنگ اصیل و بجا حفظ شود، در نتیجه آن پیشرفت اقتصادی سرعت می‌گیرد.
متوسلی در کتاب «توسعه اقتصادی ژاپن» عقاید و ارزش‌های مردم این کشور را در توسعه اقتصادی اثرگذار می‌داند.
در واقع اخلاق و فرهنگ یکی از زیربناهای اقتصادی هستند که در نبود هر یک بسترهای لازم برای تحقق توسعه ایجاد نمی‌شود. «رابرت کل» در تحلیل تاریخی نهادی از توسعه اقتصادی ژاپن معتقد است، رشد سریع ژاپن بعد از جنگ جهانی دوم بر اشغال پایدار در این کشور استوار است که این امر بر اساس روابط اجتماعی سنتی محقق شده است.

۳ توجه به آموزش و تربیت نسل‌ها

احمد آقازاده در کتاب «اصول و قواعد حاکم بر فرایند شهروندی و بررسی مسیر تحولات و ویژگی‌های این

جامعه انتقاد نشوند، با دقت به عملکرد خود می‌نگرند، چون می‌دانند زیر میکروسکوپ جامعه هستند و همه کارهای‌شان با دقت از طریق رسانه‌ها و افکار عمومی رصد می‌شود. توسعه ژاپن همواره تدریجی بوده و هیچ وقت قطع نشده و مستمر بوده و سرعت آن طوری بوده که خیلی آهسته و پیوسته بوده است، اما توسعه در جامعه ایرانی متأسفانه روندی ناقص داشته و بدون توجه به پیامدهای مختلف آن بوده است. بنابراین به نظر می‌رسد سیاستمداران ایرانی هم باید این مسئله را در نظر بگیرند که توسعه مسئله‌ای نیست که یک شبه اتفاق بیفتد و تدریجی و پیوسته است و باید به آن توجه ویژه‌ای داشته باشند. توسعه امری است که از درون یک کشور به وجود می‌آید و متغیرهای خارجی همواره تأثیرگذار هستند و نمی‌توان آن را نادیده گرفت؛ متغیرهای خارجی ممکن است سرعت این توسعه را کم یا زیاد کنند؛ اما نمی‌توانند جلوی کشوری را که از درون موفق است بگیرند؛ بنابراین توسعه پیوند نزدیک و زیادی با مسائل داخلی کشور دارد. شرایط زمانی و محیطی برای تعریف یک الگوی توسعه مهم است؛ در سال‌هایی که ژاپن به توسعه رسید و الگوی توسعه خود را تعریف کرد، با فضایی که ما الان در آن قرار داریم، بسیار متفاوت است و این گونه نیست که بگوییم الگویی را که ژاپن در ۸۰ سال پیش پیاده کرد، ما در سال ۲۰۲۱ پیاده کنیم؛ لذا هر کشوری باید مسیر تحولات پیش رو را بشناسد و بر اساس آن شرایط، یک الگوی مختص با ویژگی‌های ملی خود تعریف کند. نکته دیگر شناسایی توانمندی‌های کشور است که باید روی آنها تمرکز و سرمایه‌گذاری کرد، چراکه شانس توسعه را افزایش می‌دهد. لذا سیاست‌مداران ما در بخش توسعه اقتصادی باید در استفاده هوشمندانه از منابع و ظرفیت‌ها و سرمایه‌گذاری در این بخش‌ها توجه لازم را داشته باشند.

ارزش پول ملی خود را کاهش داد تا کالای ژاپنی برای خریداران خارجی ارزان‌تر تمام شود و با این گزینه صادرات را افزایش داد. همچنین عقیده داشتند که واردات برخی کالاها می‌تواند فنآوری را به این کشور وارد کند، اما هیچ گاه اجازه واردات آزاد داده نشد تا تولید داخل لطمه نبیند. در دورانی که در حال سیر توسعه بودند هرگز اجازه واردات آزاد به صنایعی که امکان رقابت با آنها را در داخل نداشت، ندادند و با همیسن روش از صنایع خود دفاع کردند. نکته‌ای که در این خصوص وجود دارد، این است که الگوی صادرات ژاپن، بر کالا‌های ساخته شده با ارزش افزوده بالاست، نه صادرات مواد خام.

کشورها به جای اینکه مقروض سرمایه‌گذاران خارجی و وابسته به کالا‌های آنها شوند، هر چقدر از ظرفیت‌ها و سرمایه‌های درونی استفاده کنند و به قدرت خود تکیه کنند، راه پیشرفت و توسعه را بهتر می‌توانند پیگیری کنند و کشورهای سرمایه‌دار هیچ گاه با تحریم کالا‌های خود نمی‌توانند کشور واردکننده را مورد تهدیدهای خود قرار دهند.

باز کردن راه‌های واردات هر کالایی به داخل کشور خفه کردن صنایع داخلی و نابودی رشد اقتصادی و در نتیجه توسعه و پیشرفت است، بنابراین اگر بخواهیم از الگوی رشد و توسعه کشورهای ثروتمند و قدرتمند جهان از جمله ژاپن الگو برداری صحیح انجام دهیم، باید نگاه به تولیدات داخل و استفاده از نیروهای مردمی را مدنظر قرار دهیم.

تقویم انقلاب

شاه فراری

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

در تقویم تاریخی انقلاب در دهه آخر دی ماه سال ۱۳۵۷ لحظه‌های امیدبخش پیروزی به ثبت رسیده است. ناکامی و شکست سران چهار کشور در نشست گوادولوپ، برنامه رفتن شاه از ایران، واگذاری قدرت به گروهی به نام «شورای سلطنت» و پیوند دادن آن به محوریت نخست‌وزیری بختیار و سامانه گروه نظامیان وفادار به شاه و سلطنت با محوریت ژنرال هایزر، فرستاده ویژه رئیس‌جمهور آمریکا به ایران به طور مخفی، جنگی در برابر روند تحولات انقلاب اسلامی قرار گرفته بودند.

با نگاهی به اسامی اعضای شورای سلطنت که در روزنامه‌ها منتشر شد، مردم خیلی زود به ماهیت آنها پی بردند. افرادی چون شاپور بختیار به عنوان نخست‌وزیر، محمد سجادی رئیس مجلس سنا، جواد سعید رئیس مجلس شورای ملی، ارتشبد قرباغی رئیس ستاد ارتش، سیدجلال‌الدین تهرانی، علی‌اکبر سیاسی و محمدعلی وارسته‌وزیر اسبق دارایی، عبدالله انتظام مدیر عامل شرکت ملی نفت وقت، علی‌قلی اردلان وزیر دربار، دکتر علی‌آباددستان سابق.

در تاریخ ۲۴ دی ماه اولین جلسه شورای سلطنت در کاخ نساوران در جنب دفتر محمدرضا شاه تشکیل شد و محمدرضا شاه طی سخنانی گفت: «برابر قانون اساسی لازم بود که شورای سلطنت تشکیل شود تا در مدت مسافرت‌ها، برابر قانون وظایف را انجام دهد.» در این جلسه مقرر شد که پس از اخذ رأی اعتماد به کابینه نخست‌وزیر بختیار، شاه از کشور خارج شود. روز ۲۴ دی ماه مقدمات سفر شاه فراهم شد و بختیار کابینه‌اش را با ۱۳ وزیر در روز ۲۶ دی ماه تشکیل داد و از مجلس شورای ملی رأی اعتماد گرفت. محمدرضا و همسرش در انتظار خیر رأی اعتماد بودند و همین که رأی اعتماد داده شد، شاه با گریه و تأسف از ایران خارج شد! امام خمینی (ره) که به خوبی روند تحولات و اوضاع انقلابی ایران را رصد می‌کردند، همواره به این نکته توجه داشتند که وجود مرکزیتی برای سازماندهی مبارزات و سوق دادن افکار عمومی در امتداد نهضت اسلامی ضروری است. امام در تاریخ ۲۲ دی ماه طی دست‌نوشته‌ای از تأسیس شورای انقلاب سخن گفتند و چنین نوشتند: «به موجب حق شرعی و براساس رأی اعتماد اکثریت قاطع مردم ایران که نسبت به اینجانب ابراز شده است، در جهت تحقق اهداف اسلامی ملت شورایی به نام شورای انقلاب اسلامی مرکب از افراد با صلاحیت و مسلمان و متعهد و مورد وثوق موقتاً تعیین شده و شروع به کار خواهد کرد. اعضای این شورا در اولین فرصت مناسب معرفی خواهند شد. این شورا موظف به انجام امور معین و مشخص شده است. از آن جمله مأموریت دارد تا شرایط تأسیس دولت انتقالی را مورد بررسی و مطالعه قرار داده و مقدمات اولیه آن را فراهم سازد.»

پس از رفتن شاه، مردم جشن پیروزی گرفتند و به خیابان‌ها ریختند. دیگر همه چیز برای بازگشت امام (ره) به کشور مهیا شده بود و توده‌های میلیونی مردم انتظار بازگشت امام (ره) را می‌کشیدند. هر چند دولت بختیار و سران نظامی وفادار به رژیم شاه در مانده بودند و تصمیمات شومی را در سر می‌پروراندند!

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

در ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی سه جریان اصلی سیاسی در برابر هم صف‌آرایی کردند که هر سه از خاستگاه‌های مختلف فکری تغذیه می‌شدند. سه نیروی سیاسی حاضر در صحنه کشور شامل جریان‌های اسلام‌گرایان و خط امام، لیبرال‌ها و التقاطیون راست، مارکسیست‌ها و التقاطیون چپ با تمام توان در برابر هم صف‌آرایی کردند و از تمامی امکانات و توانایی‌ها و ابزارهای خود برای کسب قدرت بهره جستند.

این سه جریان را می‌توان پرچمدار سه گفتمان اسلام‌سیاسی-انقلابی، گفتمان ناسیونال-لیبرالیسم و گفتمان مارکسیسم-سوسیالیسم دانست. مهم‌ترین محور اختلافات آنان را می‌توان چنین برشمرد:

♦ پذیرش رهبری امام (ره)

مهم‌ترین عامل اختلاف و صف‌آرایی سیاسی سه جریان برشمردده در این مقطع پذیرش حضرت امام (ره) در جایگاه ایدئولوگ انقلاب و رهبری نظام اسلامی بود. جریان لیبرال معتقد بود، هر چند حضرت امام (ره) در جایگاه رهبر نهضت اسلامی ملت در پیروزی انقلاب اسلامی نقش اساسی داشته‌اند، اما این رهبری به پایان خود رسیده است و باید کار را به تکنوکرات‌ها و مدیران سیاسی بسپارند و حداکثر نقش ارشاد و راهنمایی را برعهده بگیرند و در جایگاه رهبری معنوی جامعه نقش آفرین باشند. جریان مارکسیستی هم که اعتقاد به رهبری مذهبی نداشت، در ظاهر و با توجه به فضای حاکم در جامعه انقلابی هم جرت ظهور و بروز آشکار باورهای خود را نداشت. اما جریان خط امام از منظری دیگر به حوادث می‌نگریست و معتقد بود، انقلاب نه تنها به پایان نرسیده که با حوادثی سخت و دشوار در حال دست و پنجه نرم کردن است و دشمنان در تلاش برای براندازی با استحاله انقلاب اسلامی ملت ایران هستند. این جریان بر این باور بود که عبور از این بحران‌ها و چالش‌ها جز با رهبری و مدیریت رهبر بزرگ ملت ایران میسر نخواهد بود، ضمن آنکه در نگاهی فراتر تا تحقق آرمان‌های اسلامی انقلاب ملت ایران فرسنگ‌ها فاصله است که این راه با محوریت فقهی اسلام‌شناس ممکن

تقابل سه جریان

مروری بر مواجهه لیبرال‌ها، مارکسیست‌ها و اسلام‌گرایان در سال ۱۳۵۸

متناقضین/ مارکسیست‌ها

خواهد بود. همچنین حضرت امام (ره) را ایدئولوگ و مفسر گام‌های بعدی نهضت اسلامی ملت ایران می‌دانست.

♦ پذیرش حکومت اسلامی

یکی از اختلافات جدی بین سه جریان شاخص این دوره، پذیرش الگوی حکومتی بود که پس از سرنگونی رژیم شاهنشاهی پهلوی باید جایگزین آن می‌شد. الگوی گفتمان اسلام انقلابی، مدل حکومت اسلامی مبتنی بر نظریه ولایت‌فقیه بود که حضرت امام (ره) در سال ۱۳۴۸ در نجف اشرف آن را تئوریزه کرده بودند و بر تشکیل حکومتی ایدئولوژیک و انقلابی و فعال در نظام بین‌الملل تأکید داشتند. اما لیبرال‌ها اعتقاد به تلاش برای پیاده‌سازی حداکثری شریعت نداشتند و ترجیح می‌دادند حکومتی به دور از صبغه ایدئولوژیک شکل دهند که مبتنی بر منافع ملی و الگوی دموکراسی اداره شود و وظیفه‌ای جز تأمین امنیت و معیشت مردم نداشته باشد. نگرش مارکسیست‌ها و التقاطیون چپ نیز به لیبرال‌ها نزدیک بود، با این تفاوت که به جای لیبرال‌دموکراسی از سوسیال‌دموکراسی سخن می‌گفتند که شعارهای عدالت و برابری در آن پررنگ‌تر بود.

♦ پذیرش جمهوری اسلامی

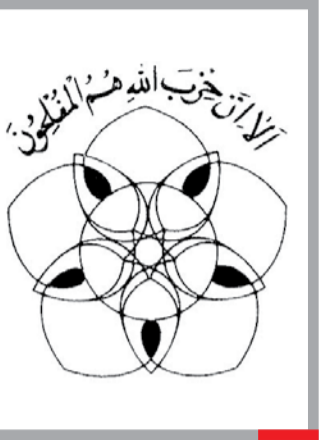
اختلاف دیگر بر سر نوع رژیم جایگزین رژیم سلطنتی بود. مارکسیست‌ها و لیبرال‌ها، در بحث همه‌پرسی تعیین نوع نظام، از نظام غیر مذهبی

نهیض آزادی/ لیبرال‌ها

حمایت کردند؛ آنها با پارادوکسیکال نامیدن ترکیب «جمهوری اسلامی» و اجتماعی خواندن آن و...، عنوانی چون «جمهوری دموکراتیک»، «جمهوری خلق»، «جمهوری مطلق»، «جمهوری دموکراتیک اسلامی» و... را مطرح کردند و در مخالفت با همه‌پرسی سخن بسیار گفتند. برای نمونه در اطلاعیه سازمان مارکسیستی «بیکار در راه آزادی طبقه کارگر» آمده است: «محدود کردن دایره انتخابات مردم به دو شکل رژیم سلطنتی و جمهوری اسلامی، چیزی جز محدود کردن دایره دموکراسی و انتخاب توده‌ها و سرپوش گذاشتن بر خواسته‌ها و نظرات آن بخش از توده‌ها که بر هیچ کدام از اشکال پیشنهادی صحه نگذاشته و هر دو را مردود می‌شمارند، نمی‌تواند باشد.» اما جریان خط امام در این همه‌پرسی، با طرفداری از نظر حضرت امام (ره) مبنی بر «جمهوری اسلامی نه یک کلمه کم، نه یک کلمه زیاد» به میدان آمد و حاصل آن رأی اکثریت قاطع ۹۸/۲ درصدی مردم به جمهوری اسلامی ایران بود.

♦ نحوه مدیریت کشور

نحوه مدیریت نظام سیاسی در روزگاری که انقلاب نوپا دستخوش تعرضات متعدد بیگانگان و ایادی داخلی آنان در سراسر کشور بود، به عاملی مؤثر در صف‌آرایی گروه‌های سیاسی بدل شد. جریان خط امام (ره) الگوی «مدیریت انقلابی» را به مثابه تهاره عبور از بحران و تثبیت نظام اسلامی می‌دانست، اما از دیگر سول لیبرال‌ها انقلابی‌گری را

حزب جمهوری اسلامی / اسلام‌گرایان

معادل اقتدارگرایی تعریف می‌کردند و آن را مخالف مردم‌سالاری و عقلانیت و منافع ملی می‌دانستند؛ لذا در دورانی که حاکمیت در اختیار لیبرال‌های دولت موقت بود، تصمیمات به‌کندی و به دور از قاطعیت گرفته می‌شد و در حالی که انتظار می‌رفت تغییرات به نفع مردم و انقلاب با حداکثر سرعت انجام شود، دولت‌بازگان با مسامحه‌کاری و ضعف در تصمیم‌گیری مواجه بود و روحیه محافظه‌کاری وی اعتراضات مردمی را به همراه داشت.

♦ تعامل با غرب و شرق

یکی از مهم‌ترین محورهای مناقشه سه جریان اصلی کشور در این مقطع، مسئله چگونگی رویارویی با غرب و شرق در نظام بین‌الملل بود. گفتمان اسلام انقلابی شعار عدم تعهد و استقلال از شرق و غرب و وابستگی نداشتن به بیگانگان را در عصر حاکمیت نظام دوقطبی در جهان سر می‌داد و این در حالی بود که جریان لیبرال تلاش داشت کشور را در منظومه نظام سرمایه‌داری جهانی تعریف کرده و بهبود روابط با غرب و آمریکا را که بر اثر پیروزی انقلاب اسلامی رو به تیرگی می‌رفت، دنبال کند. جریان‌های مارکسیستی نیز که به‌ظاهر خود را سردمدار مبارزه با امپریالیسم غرب در جامعه انقلابی آن روز معرفی می‌کردند، تلاش داشتند تا جامعه ایرانی را ذیل سیطره بلوک امپریالیسم شرق تعریف کنند! و از تقویت روابط با شوروی و بلوک شرق سخن می‌گفتند و همه سعی‌شان بر این بود که برای آنها جای پای در کشور باز کنند.

حافظه

گشتی ارتوغرول

نشانه‌ای از افول امپراتوری عثمانی

امپراتور میچی به استانبول، به ژاپن سفر کنند. او شخصاً اصرار کرد که کشتی ارتوغرول با ابعاد ۸۰ در ۱۶ متر به این سفر فرستاده شود و با توپ‌های دریایی و تزئینات خود، جلب توجه کند. فرماندهان اعلام کردند که این کشتی مستهلک شده و اعزام آن به صلاح نیست؛ اما پادشاه بر خواسته خود پافشاری کرد. این کشتی فرسوده، که پس از یازده ماه به بندر یوکوهامای ژاپن رسید، در راه بازگشت دچار طوفان شد و بر اثر فرسودگی، به گونه‌ای در هم شکست که از مجموع ۶۱۰ سر نشین آن، تنها ۵۰ نفر نجات یافتند و بقیه جان خود را از دست دادند.

این رخداد به خوبی نشان می‌داد که عثمانی از رقبای اروپایی خود عقب مانده و نتوانسته متناسب با انقلاب صنعتی، رشد و پیشرفت علمی داشته و خود را به عنوان یک قدرت منطقه‌ای، توانمند نگه دارد. این موضوع یکی از نشانه‌های افول این امپراتوری بود که در ماجرای جنگ جهانی اول به خوبی خود را نشان داد و زمینه فروپاشی آن را فراهم آورد.

توان دریایی در قرون شانزدهم تا اواخر قرن بیستم، یکی از مهم‌ترین ارکان قدرت به حساب می‌آمد. در طول این سال‌ها، رقابت سنگینی میان استعمارگران و قدرت‌های بزرگ اروپایی بر سر تسلط بر دریاها شکل گرفت و دفتر تاریخ جنگ‌های بسیاری را در این زمینه ثبت کرده است. کشورهای مختلف تلاش داشتند تا روز به روز بر توان یگان دریایی خود بیفزایند و هر کس می‌توانست کشتی‌های غول‌پیکرتری که توان بارگیری بیشتری داشته باشد بسازد و آن را به انواع و اقسام سلاح‌های جنی تجهیز کند، بدون شکست می‌توانست در نبردهای دریایی پیروز باشد و دریاها را به تسخیر خود در آورد. امپراتوری عثمانی از جمله این کشورها بود که به دلیل موقعیت استراتژیک خود، حکمرانی بر قلمروهای آبی مختلف از جمله دریای سیاه، دریای اژه و دریای مدیترانه را در اولویت خود داشت. امپراتوری عثمانی دارای وزیر دریایی (بحریه) بوده و به ویژه در سده هجدهم کشتی‌هایی که به دستور عبدالحمید دوم ساخته شدند، در نوع خود، از بهترین‌های روزگار بودند. در دهه‌های پایانی قرن هجدهم، کشتی‌های بزرگ عثمانی نظیر «خداوندگار»، «کوزوو» و «ارتوغرول»، رفته‌رفته فرسوده شدند و اروپایی‌ها نیز که خود را رقیب آنان می‌دانستند، تمایل نداشتند که دانش و فناوری خود را در اختیار عثمانی بگذارند.

در سال ۱۸۸۷ میلادی، پادشاه عثمانی عبدالحمید ثانی دستور داد که هبتی از دیپلمات‌های ترک، در پاسخ به سفر فرستادگان

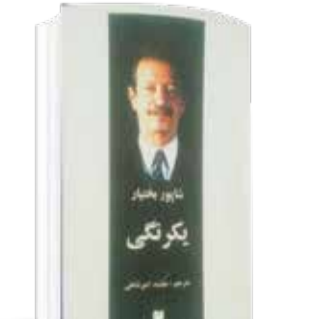
دهلیز

آخرین نخست‌وزیر

چگونگی انتخاب شاپور بختیار به نخست‌وزیری

بختیار پس از مذاکره با شاه شرایط هفت‌گانه را برای پذیرش نخست‌وزیری مطرح کرد: «۱- شاه از کشور خارج شود و تعهد نماید که از این به بعد سلطنت نمایند نه حکومت. ۲- انتخاب وزرا منحصر به خود باشد. ۳- ساواک منحل شود. ۴- زندانیان سیاسی آزاد شوند. ۵- شرایط آزادی مطبوعات فراهم شود. ۶- بنیاد پهلوی به دولت منتقل شود. ۷- کمیسیون شاهنشاهی که در تمام امور دخالت می‌کند، حذف شود.»

در واقع، دو شرط مهم و مشخصی که بختیار برای پذیرش پست نخست‌وزیری اعلام کرد، عبارت بودند از انتخاب تمام وزرا منحصرأ با من باشد، و شاه بپذیرد سفری به خارج داشته باشد. شاه با قبول تمامی شرایط، بختیار را در ۹ دی ۱۳۵۷ به نخست‌وزیری منصوب کرد. زمانی که خروج شاه از کشور قطعی شد به پیشنهاد شاه و موافقت بختیار مقرر شد که در غیاب شاه تمامی وظایف او در اداره امور کشور از جمله عزل و نصب‌ها بر عهده شورای سلطنت قرار گیرد.

حفظ نظام سلطنتی، مهم‌ترین مطالبه‌ای بود که شاه پهلوی پس از اوج‌گیری انقلاب اسلامی در روزهای پایانی پاییز ۱۳۵۷ خواهان آن بود و همه تلاش خود را کرد تا این اتفاق رخ ندهد. یکی از این تدابیر دل‌کنند از سپردن امور کشور به نظامیان و نزدیک شدن به ملی‌گرایانی که در صف منتقدان رژیم قرار داشتند، اما حاضر به تغییر رژیم و سرنگونی حکومت پهلوی نبودند.

ماه دی ۱۳۵۷ مقارن با کناره‌گیری ارتشبد غلامرضا از هساری و روی کار آمدن شاپور بختیار است. شاه که تصمیم به فرار از کشور گرفته بود، به دنبال تعیین نخست‌وزیری بود که در سال‌های گذشته از عوامل حکومت نبوده باشد، پس از رد پیشنهاد نخست‌وزیری از سوی افرادی همچون دکتر غلامحسین صدیقی، مظفر بقایی و کریم سنجابی، به پیشنهاد سپهبد ناصر مقدم، آخرین رئیس ساواک «شاپور بختیار» در هشتم دی نزد شاه رفت.

بختیار در کتابش تحت عنوان «یک رنگی» ماجرای دیدارش با ناصر مقدم را چنین توضیح داده است: «روزی از طرف سپهبد مقدم رئیس جدید ساواک به من تلفن شد. - می‌توانم به دیدار شما بیایم؟ - در خانه من باز است. تشریف بیاورید. با اتومبیل شخصی خودش، بدون اسکورت و در روز روشن آمد. - شخص اعلی حضرت به من دستور دادند که درباره مسائل ایران با شما، بازرگان و سنجابی صحبت کنم.»

توان دفاعی پشتوانه تأمین منافع ملی

مصطفی قربانی

کارشناس سیاسی

توقیف کشتی نیروی دریایی سپاه به دلیل بی‌توجهی آن به آلوده‌سازی محیط دریا، بنا به مقررات حقوق بین‌الملل، اقدامی درست و بجای بود؛ زیرا ناقض اصل «عبور بی‌ضرر» بود. این اقدام مهم از دو جنبه بسیار حائز اهمیت بود: اول اینکه، این اقدام درست در زمانی انجام شد که در روزهای اخیر، آمریکایی‌ها تحرکات نظامی خود را در سطح منطقه به نحوی سابقه‌ای گسترش داده بودند، به گونه‌ای که علاوه بر اعزام ناو و زیردریایی به خلیج فارس، جنگنده‌های B52 خود را هم چند

مرحله بر فراز خلیج فارس به پرواز درآوردند؛ از این رو، انجام این اقدام در شرایط تحرکات فزاینده و تهدیدنمایی‌های آمریکا حاوی این پیام بود که جمهوری اسلامی از هیچ تهدیدی نمی‌هراسد و در هر شرایطی قادر به دفاع از منافع خود است. از این نظر، این اقدام، در دفع خطر جنگی که برخی تصور می‌کنند قریب‌الوقوع بود، مؤثر است. دوم اینکه، پیام ضمنی مناسبی بود که به تعبیر تحلیلگران سیاسی جهانی از جمله مقامات سیاسی و رسانه‌های کره جنوبی به مسئولان این کشور ارسال شد. البته اقدام ایران صرفاً در راستای قاعده حقوقی «عبور بی‌ضرر» و ممانعت از آلودگی محیط زیست و دریا بود؛ اما تحلیلگران روابط بین‌الملل معتقدند با توجه به همراهی جلدی کره‌ای‌ها با اعمال تحریم‌های ضدایرانی آمریکا و چندین مرحله مذاکره و پیگیری مقامات مختلف ایران برای بازگشت اموال و پول‌های بلوکه شده ایران در این کشور، مسئولان کره‌ای به پشت‌گرمی آمریکایی‌ها به هشدارها و اقدامات مختلف تهران بی‌توجهی کردند. از این رو، این اقدام پاسخ مقتضی و ارسال پیام مناسبی در مقابل زورگویی و رفتار غیرمنطقی کره‌ای‌ها بود. در واقع، به تعبیر این رسانه‌های بیرونی و حتی کره‌ای، ایران با این کار ثابت کرد که به راحتی قادر است با کشورهایی که در اعمال تحریم‌ها با آمریکا همکاری می‌کنند، برخورد قاطع داشته باشد. دستاورد این قضیه را باید در تکاپوی کره‌ای‌ها برای مذاکره با ایران و سفر قائم‌مقام وزارت خارجه این کشور به ایران برای مذاکره با مقامات کشورمان دید که در خلال آن، کره‌ای‌ها متعهد شده‌اند

برای استفاده ایران از پول‌های بلوکه شده خود در این کشور، اقدام عملی جلدی و نتیجه‌بخش داشته باشند. این در حالی بود که آنها پیش از این، حاضر به این گونه اقدام نبودند.

♦ دیپلماسی ترجمان قدرت

واضح و مبرهن است که ورود پرشتاب قائم‌مقام وزیر خارجه کره جنوبی به کشورمان و حاضر شدن این کشور برای مذاکره در مورد چگونگی استفاده ایران از اموال بلوکه شده خود در این کشور، نتیجه مستقیم اقدام مقتدرانه‌ای است که نیروی دریایی سپاه در خلیج فارس انجام داد. به عبارتی، نتیجه پاسخ محکمی را که نیروی دریایی سپاه به زورگویی کره‌ای‌ها در جریان آزاد کردن منابع مالی ایران در این کشور داد، هم‌اکنون در روی میز مذاکره که قطعاً برای ایران بسود آورده نخواهد بود، می‌توان دید. با توجه به این وضعیت، اکنون یک سؤال مهم مطرح می‌شود که آیا ورود به حوزه دیپلماسی و مذاکره، بدون داشتن پشتوانه‌های مستحکم قدرت، می‌تواند نتیجه‌بخش باشد؟ در پاسخ به این پرسش باید اشاره کرد که در این رابطه یک دیدگاه در کشور مطرح است که صرف دیپلماسی را عامل قدرت، عامل تأمین منافع و بازدارنده می‌داند. شاید بتوان گفت که گزاره «امروز دنیای گفتمان است نه موشک» را گزاره محوری این دیدگاه قلمداد کرد. در واقع، در این دیدگاه، دیپلماسی و مذاکره تا آنجا اهمیت دارد که حتی تصور می‌کنند برای به نتیجه رسیدن مذاکرات می‌توان و باید از برخی ابزارها و حوزه‌های قدرت خود هم کوتاه آمد و به اصطلاح به تنش‌زدایی، اعتمادسازی، گفتمان‌سازی،

چندجانبه‌گرایی و... روی آورد. نقد جدی که به این دیدگاه وارد می‌شود، این است که اولاً دیپلماسی در زمین واقعیت‌ساز می‌دهد و مهم‌ترین واقعیتی که نتیجه دیپلماسی را تعیین می‌کند، «قدرت» است. بنابراین، ورود به دیپلماسی بدون داشتن پشتوانه‌های قدرت یا تلاش برای تخفیف سطح قدرت خود به بهانه به نتیجه رساندن دیپلماسی و مذاکره، امری غیرمعمول و مغایر با استانداردهای نظام بین‌الملل است. نتیجه این‌گونه نگاهی را در برجام به وضوح مشاهده کردیم که طرف مقابل، عوامل قدرت ایران در حوزه فناوری هسته‌ای را به تحلیل برد. البته در داخل هم همین امر را شرط به نتیجه رسیدن مذاکره برای رفع تحریم‌ها می‌دانستند که موفق نشد. ثانیاً دیپلماسی اساساً ترجمان تبدیل قدرت به منافع مختلف و از جمله منافع اقتصادی است؛ یعنی برای نمونه، همان‌گونه که در قضیه توقیف نفت‌کش کره‌ای هم شاهد هستیم، آنچه در حال اتفاق افتادن است؛ قدرتی است که در حوزه دفاعی حاصل شده به ابزاری برای تأمین منافع اقتصادی تبدیل شده؛ زیرا طرف کره‌ای تا پیش از اینکه دست قدرت ایران را احساس نکرده بود، این‌گونه حاضر به همکاری با ایران نبود. بر این اساس، دیپلماسی و مذاکره تنها در شرایطی می‌تواند به نتایج ثمربخش برسد که از پشتوانه قدرت برخوردار باشد و تخلیه ابزارهای قدرت یا تخفیف سطح قدرت، هیچ کمکی به موفقیت دیپلماسی نمی‌کند، بلکه وزن گزینه‌های روی میز را در هر مذاکره‌ای کاهش می‌دهد. بنابراین، اینکه در روابط بین‌الملل گفته می‌شود قدرت نظامی و دیپلماسی

دوشادوش همدیگر حرکت می‌کنند، واقعیتی است که هیچ تردیدی در آن نیست. در واقع، قدرت نظامی و سایر وجوه قدرت، مکمل و پشتیبان دیپلماسی هستند و هیچ‌گاه کشوری که قدرت لازم را نداشته باشد، منافع و امنیتش در نظام بین‌الملل، مورد توجه و احترام واقع نخواهد شد. بر همین اساس و در این چارچوب باید گفت، نقشه دشمن مبنی بر منوط کردن به نتیجه رسیدن مذاکره با ایران به پذیرش ورود ایران به مذاکره درباره توان موشکی و نفوذ منطقه‌ای، ترفند و حقه‌ای بیش نیست؛ زیرا توان موشکی و نفوذ منطقه‌ای، از جمله عوامل قدرت نظام‌مند و هرگونه تلاش برای وجه‌المصالحه قرار دادن آنها در مذاکرات؛ یعنی پذیرش تضعیف این عوامل و ابزارهای قدرت که در این صورت، نه تنها مشکلات تحریمی حل نخواهد شد، بلکه بر آنها، مشکلات نامنتی و تهدیدات فزاینده دشمن نیز اضافه خواهد شد. نکته پایانی اینکه دوگانه مذاکره امنیت(دفاع) یا موشکد اقتصاد یکی از دوگانه‌های دشمن ساخته است که در مواقعی محمل موج‌سواری برخی افراد و جریان‌ها در داخل کشور می‌شود. بر اساس آنچه در بالا گفته شد، می‌توان نتیجه گرفت برخلاف تبلیغات سوسنی که علیه توان دفاعی کشور صورت می‌گیرد و توسعه توان کشور در این حوزه را مغایر با حل مشکلات اقتصادی مردم می‌داند، اتفاقاً باید گفت که توان ایجاد شده در این حوزه، هیچ منافاتی با حل مشکلات اقتصادی مردم ندارد و با هوشمندی و استفاده صحیح و بجای از این توان، می‌توان منافع اقتصادی و معیشتی مردم را حتی بهتر و سهل‌تر هم تأمین کرد.

آفاق

نظریه نظام انقلابی - ۳۶

پایان انحطاط تاریخی ایران

پیروزی انقلاب اسلامی، افزایش آگاهی‌ها و تقویت بینش سیاسی مردم به عنوان اصلی مهم در قانون اساسی جمهوری اسلامی، سرلوحه برنامه‌ریزی‌های کشور قرار گرفت. به تعبیر رهبر معظم انقلاب، نظام انقلابی، بینش سیاسی آحاد مردم و نگاه آنان به مسائل بین‌المللی را به گونه‌ای شگفت‌آور ارتقا داد. تحلیل سیاسی و فهم مسائل بین‌المللی در موضوعاتی، همچون جنایات غرب به خصوص آمریکا، مسئله فلسطین و ظلم تاریخی به ملت آن، مسئله جنگ‌افروزی‌ها و زدالت‌ها و دخالت‌های قدرت‌های قلدر در امور ملت‌ها و امثال آن را از انحصار طبقه محدود و عزلت‌گزیده‌ای به نام روشنفکر بیرون آورد و در میان عموم مردم و زندگی آنها ساری و جاری شد.

۱۰ پایان بخشیدن

به انحطاط تاریخی ایران این دستاورد شاید از سایر دستاوردهای نظام انقلابی مهم‌تر باشد. انحطاط ایران از نیمه دوم دولت صفویه آغاز شد و در دوره شاه عباس دوم مسیر نزولی آن ادامه یافت و در دوران قاجار و پهلوی به اوج انحطاط رسید. در دوره پهلوی اول، اگر توسعه‌ای در کشور شکل گرفت، دقیقاً در راستای اهداف و نیازهای انگلیس و آلمان بود نظام انقلابی ایران به یک انحطاط تاریخی طولانی پایان داد و کشور را که در دوران پهلوی و قاجار به شدت تحقیر شده و به شدت عقب مانده بود، در مسیر پیشرفت سریع قرار داد؛ به گونه‌ای که میزان تولید علم کشور در سال ۲۰۱۷ در زمره ۲۰ کشور برتر دنیا قرار گرفته است.

محسن محمدی الموتی
استادیار مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی(ره)

تاکنون به هفت دستاورد نظام انقلابی در شماره‌های پیشین اشاره شده است. داشتن عزت ملی در روابط خارجی، رشد بینش سیاسی و افزایش مشارکت مردم در تعیین سرنوشت سیاسی و اجتماعی و پایان بخشیدن به انحطاط تاریخی ایران از دیگر دستاوردهای قابل بررسی نظام انقلابی است.

۸ عزت ملی و روابط خارجی

عزت ملی و ایستادگی روزافزون در برابر قلدران و زورگویان و مستکبران جهان از دستاوردهای مهم نظام انقلابی است. انقلاب اسلامی با ماهیتی مستقل و ضداستبدادی، فارغ از سلطه قدرت‌های استکباری موجب بر هم زدن تعادل بلوک‌های قدرت جهانی و به چالش کشیدن نظم بین‌المللی شد و با افزایش خودآگاهی مستضعفان و محرومان و احیای خودباوری و بیداری اسلامی در میان ملت‌های مسلمان توانست به اهمیت جنبش‌های آزادی‌بخش تأکید ورزد و موجب عزت نظام در سطح بین‌المللی شود.

۹ رشد بینش سیاسی و مشارکت مردم

دور نگاه داشتن مردم از مسائل و واقعیت‌های جامعه، از سیاست‌های رژیم پهلوی برای تداوم حیات آن به شمار می‌رفت؛ اما پس از

ریزش‌ها

فراز و فرود جلال‌الدین طاهری اصفهانی - ۱

امین امام(ره)

آورد و در خبرگان اول نقش فعالی در تدوین قانون اساسی داشت و به همراه حضرات آیات شهدای محراب مدنی و صدوقی در کمیسیون «بررسی حقوق ملت» عضو شد. در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری در دوره اول، ایشان از سیدابوالحسن بنی‌صدر حمایت کرد و همین امر سبب شد که بین ایشان و سران حزب جمهوری اسلامی شکر آب شود. در جریان جنگ تحمیلی آیت‌الله طاهری در جبهه‌های جنگ، مخصوصاً «الشکر امام حسین (ع)» حاضر می‌شد و با سردار شهید حاج حسین خرازی از خطوط مقدم، مقررها و سنگرها بازدید می‌کرد. حیات سیاسی آیت‌الله طاهری را می‌توان به دو بخش تقسیم کرد؛ یکی دوران قبل از انتخابات دوم خرداد و دوره دوم هم‌پس از آن، که عناصر منحرف و مسنله‌دار توانستند در بیت آیت‌الله طاهری نفوذ کنند و زمام امور وی را به دست گیرند و مسیر آیت‌الله را به آرامی تغییر دهند. این در حالی است که آیت‌الله طاهری در نزد امام از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بود و در موارد متعددی حامل پیام‌های محرمانه امام به افراد مختلف بود. مرحوم طاهری از رابطین امین امام با آقای منتظری و در پیگیری ماجرای باند هاشمی بود. آیت‌الله ری‌شهری در کتاب سنجه انصاف درباره این موضوع می‌گوید: «یک بار حضرت امام فرمودند آقای طاهری اصفهانی مرا قسم دادند که مهدی هاشمی را رها کنید و هادی را بگیرید، چون همه فتنه‌ها زیر سر هادی است.» این مسئله نشان از ورود آیت‌الله طاهری به این ماجرا با دستور امام(ره) دارد.

تاریخ، آینه تمام‌نمای رویش‌ها و ریزش‌هاست. در این میان اگرچه قصه رویش‌ها شیرین است و شنیدنی، اما به همان اندازه روایت انحراف و ریزش‌ها تلخ است و جانکاتر و عبرت‌آموزتر آنجایی است که

حق‌پویان و حق‌گویان دیروز، از سلک عالمانی باشند که از سر لجباجت و اغوای نفسانی بر جبهه حق بشورند و به مخالفت با انقلاب و نظام دینی برخیزند. از این شماره طی چند مطلب، احوالات سیاسی و اجتماعی مرحوم آیت‌الله جلال‌الدین طاهری اصفهانی را بازخوانی خواهیم کرد. جلال‌الدین طاهری اصفهانی متولد اصفهان و پدرش از علمای برجسته منطقه حسین‌آباد اصفهان بود. مقتدای اصلی وی، آیت‌الله خمینی بود. آیت‌الله طاهری با خانواده امام خمینی (ره) وصلت خانوادگی هم داشت. وی در انتخابات مجلس خبرگان در سال ۱۳۵۸، رأی اول استان اصفهان را به دست

سیاست نامه

اندیشه سیاسی فضل‌الله نوری - ۹

سیاست مقابله با سلطه بیگانگان

فتح‌الله پریشان

دبیر گروه اندیشه

شیخ شهید فضل‌الله نوری همانند همه علما و فقهای شیعی، الگو و مدل مطلوبش در عرصه قدرت و سیاست را بر اساس منظومه فکری اسلام دنبال می‌کرد. در واقع، اصول سیاست شیخ در زندگی و برنامه کلان او برای بهبود مشکلات موجود و نیل جامعه به رفاه مادی و سعادت معنوی، چیزی جز سه‌گانه «استقلال»، «قانون‌مندی» و «حاکمیت اسلام» نبود. این بینش، در سایه تربیت صحیح دینی در شخصیت شیخ تکوین یافته و در سیره سیاسی‌اش به ویژه در مقابله با سلطه بیگانگان و استعمارگران مشهود بود. با تأمل در سخنان شیخ مبارزی که «دین» و «سیاست» را از یکدیگر جدا نمی‌دانست و مسئولیت خود در عرصه اجتماع و سیاست را فریضه‌ای سترگ می‌دانست، معلوم می‌شود که از نظر وی اولاً، این «سیاست» است که باید رنگ «دین» به خود بگیرد و جامعه‌ای متناسب با قد و قواره دین بیوشد، نه بالعکس. ثانیاً، نظریه سیاسی شیخ، حاوی دو جنبه «مسئله‌ای» و «ایجابی» است که وجه سلبی آن، خود از دو رکن اساسی تشکیل می‌شود: استقلال به معنای رهایی از یوغ سلطه فکری، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی بیگانگان (به‌ویژه استعمار غرب) و عدالت از طریق «مهیاری قانونمندان» دولت از طریق مجلسی مرکب از نمایندگان طبیعی اصناف و طبقات جامعه.^۱

حاکمیت اسلام نیز به معنای اجرای «هویه‌مو و بدون تبعض» احکام اسلامی در جمیع شئون، وجه «ایجابی» سیاست مطلوب وی را می‌سازد. رهایی از سلطه بیگانگان خاصه استعمار غرب در همه شئون، هدف اساسی شیخ در دستیابی به ایران آباد و سربلند بود. این موضوع در اعتراف تلخ دشمنانش دیده می‌شود. «چرچیل» مدیر اداره شرقی سفارت انگلیس، در گزارش به لندن، از شیخ به عنوان «یکی از مجتهدین تراز اول تهران» یاد می‌کند که «از تماس با اروپاییان احتراز می‌جوید و از گفت‌وگو با آنان سر باز می‌زنند.»^۲

امتناع شیخ در پایان عمر خویش از پناهندگی به بیسرق روس، انگلیس، هلند و حتی عثمانی مهم‌ترین گواه بر روحیه مستقل وی و اهتمامش به جلوگیری از دخالت بیگانگان در مقدرات کشور اسلامی است. در کارنامه شیخ، مدرک جالبی مربوط به سال ۱۳۰۶ قمری یافت می‌شود که نشان از حضور دیرین وی در سنگر دفاع از استقلال سیاسی، کفایت اقتصادی و کیان فرهنگی کشورمان دارد. مدرک مزبور حاوی شصت مورد سؤال و جواب از میرزاست که شیخ آنها را تدوین کرده است. میرزا در پاسخ به نخستین سؤال این رساله، ضمن تأکید بر عواقب سوء حمل اجناس از بلاد کفر به ایران، از توجه سائل به این گونه مسائل و اقدامش به تهیه دفع آنها که صرفاً از سر غیرت دینی و خیرخواهی برای مسلمین است، اظهار مسرت می‌کند و با تصریح به اینکه خود همواره ملتفت و نگران این مسائل که خرابی دین و دنیای مسلمین را دربر دارد، بوده است، بر لزوم «جلوگیری از ورود کالاها خارجی به کشور» و «اقدام دولت به رفع احتیاجات داخلی مردم از راه تشویق و حمایت عملی از سرمایه‌گذاری در بخش صنایع داخلی» تأکید می‌ورزد.^۳ منابع در دفتر نشریه موجود است.

محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه:

قرار دادن کویا در لیست کشورهای حامی تروریسم تا اسناد ساختگی خارج شده از طبقه‌بندی در مورد ایران؛ آقای «ما دروغ می‌گوییم، تقلب می‌کنیم و می‌زدیم» دوره فاجعه‌بار وزارت خارجه‌اش را با دروغ‌های جنگ‌طلبانه، به صورت رقت‌باری دارد به پایان می‌برد. هیچ کس دیگر گول نمی‌خورد. تمام تروریست‌های ۱۱ سپتامبر از (کشور) مقصد محبوب پمپنو در خاورمیانه آمده بودند و هیچ کدام از ایران نبودند.

عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان:

شورای نگهبان مسئول عملکرد منتخبان در انتخابات مختلف نیست. بر اساس قانون شورا صرفاً افرادی را که واجد حداقل شرایط باشند، به مردم معرفی می‌کند و این خود مردم هستند که تصمیم خواهند گرفت.

علیرضا زاکانی، نماینده مجلس:

بیچارگی‌های بزرگ کشور، رانت‌خواری و عدم شفافیت است. امسال در اصلاح کمیسیون تلفیق مجلس بدون تعیین قیمت ارز، رانت ارز ۴۲۰۰ تومانی حذف و سهم بهره‌مندی از فروش نفت نیز در بودجه مشخص شد. دولت محترم مسئولانه فروش حداکثری نفت و تعیین قیمت ارز را براساس منافع ملی پیگیری نماید.

کیانوش جهانپور، سخنگوی سازمان غذا و دارو:

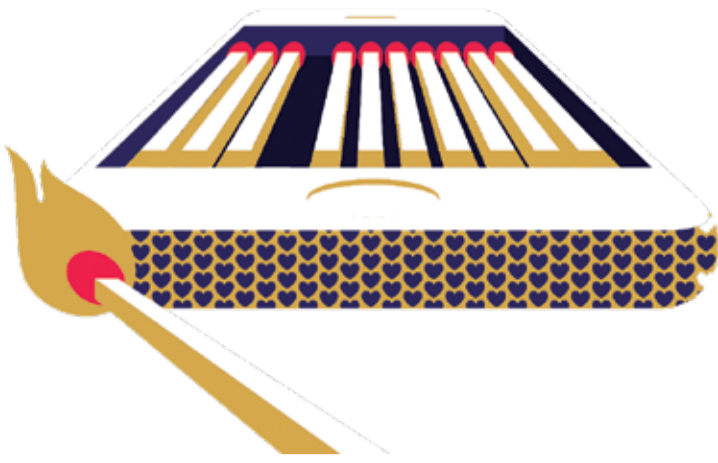
کاربران لبنانی با هشتگ لجاج آمن (واکسن ایمن) واکسن ایرانی را ستودند، این هشتگ ترند شد، اما تویتر آن را در فهرست نشان نمی‌دهد. با همه اینها، چشم‌انداز توسعه دانایی محور و جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری ایران در سطح منطقه، دست یافتنی است.

رضا سراج، کارشناس مسائل راهبردی:

ترامپ برای تضمین آینده سیاسی خود تاکنون به اقدامات رادیکال و ساختارشکن متوسل شده و در آینده نیز خواهد شد و دموکرات‌ها نیز با علم به این نیت، تلاش زیادی برای پایان آینده سیاسی او انجام می‌دهند. ورود آمریکا به عصر «یک دولت، دو ملت» را خوش آمد می‌گوییم!

علی نیکزاد، نایب رئیس مجلس:

نظر سنجی‌ها نشانگر اعتماد ۷۲ درصد مردم برای تزریق واکسن ایرانی هستند؛ آمریکا نیز بروز آنفیلاکسی، ناتوانی جسمی و مرگ در واکسن فایزر را گزارش کرده است. از هیچ اقدامی برای صیانت از جان مردم دریغ نخواهیم کرد و ممنوعیت ورود واکسن از آمریکا و انگلیس، تدبیر حکیمانه رهبر فرزانه انقلاب بود.

نگاهی به مهم‌ترین روندهای خبری فضای مجازی

علیه سلامت و امنیت مردم!

اجتماعی امنیت مطلوبی را فراهم کند و در همین راستا نیز با افرادی که بخواهند امنیت و آرامش مردم را به مخاطره بیندازند و تصویری برعکس از امنیت مطلوب پایتخت را به مردم نشان دهند برخورد قانونی خواهد شد.

باید به این نکته توجه داشت که ادبیات به کار رفته در این اظهارات اگر چه زمینه سوء برداشت مغرضان را فراهم می‌کند و رنگ و بوی فشار و سانسور رسانه‌ای دارد؛ اما واقعیت این است که یک پژوهش جدید در آمریکا و کانادا اثبات کرده است که رویارویی شخصی افراد با نقض هنجارهای حاکم بر جامعه از جمله تهدیدات امنیتی مانند سرقت‌های خشن کمتر از ۵ درصد است! اما رسانه‌ها و به طور خاص شبکه‌های مجازی با ماهیت برجسته‌ساز خود، هنجارشکنی‌های محدود را در نظر کاربران، عام و فراگیر جلوه می‌دهند و همانگونه که رئیس پلیس عنوان داشته، موجب تشویش افکار عمومی و القای ناامنی در جامعه می‌شوند و طبعاً باید با مسببان آن برخورد کرد.

تاکنون پاسخ واحد و مشخصی به این اعتراض‌ها نداده‌اند و دلایل مختلفی از جمله افزایش مصرف گاز در بخش خانگی و کمبود سوخت ارائه شده به نیروگاه‌ها و حتی مصرف غیر مجاز برق از جانب استخراج‌کنندگان ارزهای مجازی را به عنوان دلایل این قطعی‌ها اعلام کرده‌اند.

اما علاوه بر این دو ترند، ماجرای هشدار پلیس به منتشرکنندگان ویدئوهای سرقت و درگیری‌های ارادل و اوپاش نیز از خبرهایی بود که هفته گذشته مورد توجه افکار عمومی قرار گرفت. ماجرا از این قرار است که فرمانده انتظامی تهران بزرگ با اشاره به انتشار روزافزون ویدئوهای مربوط به سرقت‌های خشن در فضای مجازی اظهار داشته است: «این اقدامات تلاش افراد مغرض و معاند برای تشویش اذهان عمومی است که با انتشار یک سری کلیپ‌های سرقت و درگیری ارادل و اوپاش سعی در برهم زدن آرامش روانی مردم دارند. شهروندان بدانند که پلیس همه تلاش خود را به کار بسته است تا ضمن برخورد با ناهنجاری‌های

آنها را در مسیر مخالفت با اصل نظام قرار دهند. البته رسانه‌های معاند در این مسیر از حمایت و پشتیبانی نهادهای بین‌المللی نیز برخوردار بوده و برخی مراجع بین‌المللی با هدف تهییج بیشتر فضای رسانه‌ای علیه این تدبیر، بیانیه صادر کردند، با این حال نباید از این واقعیت نیز چشم‌پوشی کرد که رسانه‌های داخلی آنطور که باید برای مواجهه با این موج حمله‌های روانی آماده نبودند و حتی پس از شروع سیاه‌نمایی‌های رسانه‌های بدخواه ملت، تنها برخی از رسانه‌ها جانانه به واقعبندی و تهدیدات پشت پرده فروش واکسن‌های آمریکایی و انگلیسی کرونا را تبیین کردند که این خود جای بررسی و تأمل دارد!

هفته گذشته ماجرای افزایش قطعی برق در نقاط مختلف کشور نیز از جمله موارد مهمی بود که صدای اعتراض به آن در فضای مجازی بلند شد و بسیاری از کاربران به صورت جدی و گاه طنزآلود از ناتوانی نهادهای مسئول در تأمین برق مورد نیاز خود انتقاد کردند. البته نهادهای مسئول

درس‌هایی از سانسور ترامپ

چرا باید مانع از انحصار پلتفرم‌های خارجی در فضای مجازی شد؟

گروه رسانه

صبح صادق

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا که عنوان چهل‌وپنجمین رئیس‌جمهور این کشور را یکد می‌کشد؛ در پی شکست در انتخابات ریاست‌جمهوری بر خلاف میل خود از کاخ سفید بیرون انداخته شد، اما تفکرات ترامپیستی چیزی نیست که به این زودی‌ها امکان حذف آن از فضای سیاسی ایالات متحده آمریکا ممکن باشد؛ چرا که ترامپ و تفکرات افراط‌گرایانه و نژادپرستانه او هواداران زیادی در خاک آمریکا دارد و با توجه به اعلام ترامپ مبنی بر شرکت در انتخابات ۲۰۲۴، بازگشت او به کاخ سفید دور از انتظار نیست.

به همین دلیل مخالفان ترامپ که از قضا سلطه قابل توجهی بر فضای رسانه‌ای آمریکا دارند، با بهره‌برداری از ماجرای اشغال کنگره، حصر رسانه‌ای یا به عبارت دیگر «DePlatforming» ترامپ و هواداران او را آغاز کردند؛ به این صورت که کلیه حساب‌های مجازی ترامپ در شبکه‌های اجتماعی پر مخاطب مانند تویتر و

فیس‌بوک مسدود شد و کلیه کاربران معترض به این سیاست از این شبکه‌های اجتماعی حذف شدند. حتی شرکت‌های فناوری بزرگ آمریکا از جمله گوگل، اپل و آمازون نیز به این کمپین ضد ترامپ پیوسته و با تکیه بر انحصار خدمات خود رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی مستقل مورد استفاده هواداران ترامپ را مسدود و از دسترس خارج کرده و این‌گونه مخالفان سیاسی خود را سرکوب کردند. جالب اینکه حتی بنیاد فایرفاکس (توسعه‌دهنده مرورگر Firefox که

به دلیل رابطه تنگاتنگ خود با پروژه TOR مدعی دفاع از آزادی بیان در فضای مجازی است، در بیانیه‌ای خواستار اقدامات شدیدتر علیه ترامپیست‌ها شد و حتی افزونه‌ای تحت عنوان Detrumpify را برای حذف نام ترامپ از صفحات کاربران ارائه کرد! اقدامات ضد ترامپ تا آنجا پیش رفته است که حتی برخی گروه‌های حقوق بشری نیز به آن اعتراض کرده و شدت عمل در مقابل کاربران هوادار ترامپ را مصداق نقض آزادی بیان در قلب مهم‌ترین کشور مدعی آزادی

بیان معرفی کردند. این ماجرا فسارغ از ماهیت سیاسی آن، یک درس مهم برای سیاست‌گذاران عرصه فناوری اطلاعات کشور دارد و آن، اینکه ایجاد انحصار در حوزه فضای مجازی و ممانعت از شکل‌گیری رقبای خصوصی متنوع برای پلتفرم‌های داخلی در نهایت پلتفرم‌ها را به سمت و سوی اتخاذ سیاست‌های افراط‌گرایانه و حتی دیکتاتوری مجازی در مقابل کاربران پیش می‌برد که نمونه آن را پیشتر در ماجرای برخورد یکی از استارت‌آپ‌های معروف کشور با کاربران استفاده از خدمات رقبای این شرکت مشاهده کرده‌ایم. لذا از هم اکنون نهادهای سیاست‌گذار در حوزه فضای مجازی باید با سیاست‌گذاری‌های دقیق مانع از گرایش استارت‌آپ‌های کشور به سمت اتخاذ سیاست‌های ضد رقابتی شوند. علاوه بر این بسا توجه به گرایش‌های سیاسی مختلف و متنوع صاحبان استارت‌آپ‌ها باید قوانین ویژه‌ای برای ممانعت از سوء استفاده صاحبان پلتفرم‌ها از سیاست «Deplatforming» اتخاذ شود تا در شرایط حساس خصوصاً انتخابات، پلتفرم‌ها به نفع جریان سیاسی مطلوب خود دست به محدودسازی کاربران جریان رقیب نزنند.

خبر خوب

ساخت ایران

فیزیوتراپی با ربات ایرانی

برای اولین بار در کشور ربات فیزیوتراپی شانه با عنوان «موبیلزاسیون مفصل گنومورال (شانه)»، طراحی و ساخته شد. این ربات از جمله تجهیزات فیزیوتراپی است که اختلال داخل مفصلی شانه (هایپوموبیلیتی) را با تکنیک‌های موبیلزاسیون مفصلی، احیا و درمان می‌کند؛

به کارگیری این ربات، به دقیق‌تر شدن تکنیک‌های فیزیوتراپی برای احیا و حرکت بدون درد مفصل کمک می‌کند و روند درمان را راحت‌تر و سریع‌تر پیش می‌برد. سازنده این ربات هوشمند دکتر محمدحسن آذرسا است.

پژواک

سانسور آمریکایی‌ها

حذف ترامپ از شبکه‌های اجتماعی

شبکه‌های اجتماعی ایالات متحده آمریکا در آخرین روزهای ریاست جمهوری دونالد ترامپ، چهل‌وپنجمین رئیس‌جمهور این کشور حساب‌های وی در فضای مجازی مسدود کردند، به گونه‌ای که حتی صفحه رسمی ترامپ با شناسه realDonaldTrump که بیش از ۹۰ میلیون فالوئر داشت، به وسیله تویتر مسدود شد. تویتر

حتی دسترسی رئیس‌جمهور آمریکا به دیگر اکانت‌های تویتری مانند TeamTrump (اکانت رسمی کمپین انتخاباتی او) و PO-TUS (اکانت رسمی ریاست‌جمهوری آمریکا) را نیز قطع کرد تا این‌گونه مانع تداوم ارتباط او با هوادارانش شوند.

نرم افزار

پایش کیفیت هوا

رصد وضعیت هوا با برنامه ایرانی

برای آگاهی از کیفیت هوای شهرتان کافی است برنامه ایرانی «پایش کیفیت هوا» را در گوشی تلفن همراه خود نصب کنید. در این برنامه شاخص کیفیت هوای کل ایستگاه‌های محیط زیست کشور ایران، به تفکیک استان قابل نمایش است. شاخص‌های نمایش داده شده مربوط به میانگین شهرستان‌های استان هستند. امکان انتخاب شهرستان مورد نظر برای نمایش میانگین شاخص ایستگاه‌های آن شهرستان در صفحه اول فراهم شده است و در سایر صفحات، ریز داده‌های همه ایستگاه‌های استان به صورت نمودار، نمایش داده شده است.

در گفت و گوی صبح صادق با ایوب دهقان کار
رئیس نخستین نمایشگاه مجازی کتاب تهران مطرح شد

نمایشگاه مجازی

راه حمایت از صنعت نشر

نسیم اسپور

دبیر گروه فرهنگ

با شیوع ویروس کرونا، همه چیز زندگی مان متفاوت شد، از سبک زندگی فردی مان گرفته تا مسائل اجتماعی، اما در این میان رویدادهای فرهنگی و هنری نیز برهه متفاوتی را تجربه کردند، از جمله کسادی بازارهای شان، خلوتی محافل شان و اقتصاد دست و پا شکسته شان... با این حال همه در این روزها تلاش کرده اند تا با سبک و شیوه های جدید با روزگار کرونایی کنار بیایند، اما حالا نوبت به نمایشگاه بین المللی کتاب تهران رسیده، نمایشگاهی که بزرگترین رویداد فرهنگی کشور است و همه ساله خیل عظیمی از فرهیختگان و کتاب دوستان را راهی سالن های نمایشگاه بین المللی می کرد و حالا امسال قرار است به دلیل این ویروس مزاحم، از اول تا ششم بهمن به صورت مجازی برگزار شود تا به این ترتیب کلید اولین تجربه برگزاری مجازی نمایشگاه بین المللی کتاب نیز زده شود. برگزاری این نمایشگاه ما را بر آن داشت تا با ایوب دهقان کار، رئیس نخستین نمایشگاه مجازی کتاب تهران در زمینه چگونگی سازوکار این نمایشگاه به گفت و گو بنشینیم. متن زیر شرح این گفت و گو است:

آقای دهقان کار تصمیم گیری بابت برگزاری نمایشگاه بین المللی کتاب امسال فراز و نشیب های زیادی داشت، در نهایت چرا تصمیم گرفتید نمایشگاه امسال را به صورت مجازی برگزار کنید؟

در بهمن و اسفند سال گذشته در آستانه اجرای سی و سومین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران و شروع کارهای اجرایی بودیم، مقدمات آن انجام شده و جزئیات کار نیز مشخص شده بود، حتی کتاب های خارجی نیز وارد کشور شده بود که متأسفانه شیوع ویروس کرونا سبب شد این نمایشگاه به حالت تعلیق درآید.

بعد از این شورای سیاست گذاری با نظر به اینکه این نمایشگاه به منزله بزرگترین رویداد فرهنگی هم اثرات اجتماعی و فرهنگی دارد و هم اثرات اقتصادی برای صنعت نشر به دنبال خواهد داشت، تأملی در تعطیل کردن نمایشگاه داشت، به این معنا که تعطیلی در بحث تعطیل کردن نمایشگاه نداشت، حتی در یک برهه ای ما مذاکراتی با ستاد کرونا داشتیم که به ما اعلام کردند در تیر و مرداد می توانید با رعایت پروتکل ها و نکات بهداشتی نمایشگاه را برگزار کنید.

اما متأسفانه موج های بعدی کرونا به وجود آمد و آمار مبتلایان بالا رفت و سبب شد با وجود اینکه امیدوار بودیم نمایشگاه را برگزار کنیم، در نهایت موفق نشویم. به این ترتیب، در مرداد ماه شورای سیاست گذاری به طور رسمی اعلام کرد، نمایشگاه کتاب امسال با هدف حفظ سلامت مردم، ناشران و عوامل اجرایی برگزار نمی شود. پس از این بود که به فکر افتادیم تا نمایشگاه را مجازی برگزار کنیم. یکی از راه های جایگزین در بسته های حمایتی که وزارت ارشاد برای حمایت از صنعت نشر تدارک دیده بود، برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب تهران بود که در شرف اجرای آن هستیم و به امید خدا از یکم تا ششم بهمن ماه این نمایشگاه برگزار می شود.

درباره سازوکار این نمایشگاه بیشتر برای مان توضیح دهید.

نمایشگاه مجازی برای تمام کشورهای دنیا یک تجربه جدید است. در موضوع کتاب چیزی به نام نمایشگاه مجازی تاکنون نداشته ایم. اگر نمایشگاهی هم به صورت مجازی بوده، به حدی ضعیف بوده که محل اعتنا نیست. البته بعد از شیوع ویروس کرونا برخی کشورها نمایشگاه مجازی برگزار کردند.

یکی از اهداف ما از برگزاری نمایشگاه ها تقویت صنعت نشر و کمک به اقتصاد نشر است؛ لذا در این نمایشگاه علاوه بر اینکه کتاب ها به نمایش در می آید، بخش فروشگاهی هم داریم.

ساز و کار نمایشگاه به این شکل است که مردم عزیز کشورمان به پایگاه نمایشگاه مراجعه می کنند و در آنجا کتاب های مورد علاقه خود را می بینند و اطلاعات بسیار خوبی همراه با جزئیات از کتاب ها وجود دارد و در صورت تمایل به خرید کتاب می توانند فرآیند خرید را انجام دهند.

با تمهیداتی که اندیشیده شده و پاره ای که در نظر گرفتیم علاقمندان در کتابی را بخردند با هر میزان و با هر قیمتی که باشند و در نقطه ای از کشور که باشند، با پارانته معاونت فرهنگی وزارت ارشاد این کتاب ها به صورت رایگان برای مردم ارسال می شود.

ارسال کتاب های خریداری شده به چه نحوی است؟

دست ناشران را باز گذاشتیم که از دوروش ارسال استفاده کنند. یکی از طریق شرکت پست است که اگر از این طریق ارسال کنند، تخفیفات و پارانته های خوبی را در نظر گرفتیم.

به این شکل اگر کتاب ها و هر سید خریدی که مشتری دارد و ناشر ملزم به ارسال آن است، قیمت زیر ۵۰ هزار تومان باشد با پارانته معاونت فرهنگی ناشر هزینه ای بابت ارسال پرداخت نمی کند. اگر قیمت فاکتور بالای ۵۰ هزار تومان باشد،

باز هم تخفیفات برای ناشران وجود دارد؛ ولی در اینجا سود قطعی است و بین ۲۵ تا ۷۵ درصد ارسال برای ناشران تخفیف دارد و کلیه کتاب ها برای مردم با تخفیف ۲۰ درصد در نمایشگاه ارائه می شود.

پارانته برای اهالی قلم چگونه در نظر گرفته شده است؟

نام نویسی پارانته دانشجویی، طلاب و استادان حوزه و دانشگاه را شروع کرده ایم و نسبت به سال گذشته ۲۵ درصد افزایش داشته ایم. به این صورت که دانشجویان و طلاب تا سقف ۲۰۰ هزار تومان خرید و استادان دانشگاه تا سقف ۴۰۰ هزار تومان خرید می توانند از پارانته نمایشگاهی بهره مند شوند. در حال حاضر نام نویسی در حال انجام است.

بالای ۷۰ هزار دانشجویی طلبه و عضو هیئت علمی تاکنون (تا تاریخ ۲۴ دی ماه) نام نویسی کرده اند و فرآیند آن کماکان ادامه دارد. برای اهالی قلم پارانته وجود دارد؛ اما نام نویسی نیست؛ یعنی ما از همان بانک اطلاعاتی که از اهل قلم داریم برای آنها پارانته را شارژ می کنیم و نیازی به نام نویسی ندارند.

در طرح پاییزه تمام کتابفروشی ها و بعضی انتشاراتی های کشور کتاب های خود را با تخفیفات ویژه و زیادی برای فروش گذاشته بودند. الان استقبال انتشاراتی ها به چه صورت بوده؟ چه تفاوتی با تخفیفات و ارائه کتاب ها در این گونه طرح ها دارد؟

در طرح های فصلی مخاطب ما کتابفروشی ها بودند. در این نمایشگاه مخاطب ناشران هستند. استقبال تاکنون خوب بوده است. نسبت به نمایشگاه کتاب تهران که سال گذشته بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ ناشر نام نویسی می کردند یا امکان حضور داشتند، الان هزار و ۸۰۰ ناشر (تا تاریخ ۲۴ دی) در نمایشگاه مجازی نام نویسی کرده اند.

باز هم تخفیفات برای ناشران وجود دارد؛ ولی در اینجا سود قطعی است و بین ۲۵ تا ۷۵ درصد ارسال برای ناشران تخفیف دارد و کلیه کتاب ها برای مردم با تخفیف ۲۰ درصد در نمایشگاه ارائه می شود.

ساز و کاری وجود دارد که اگر بسته دیر رسید یا کتاب مشکلی داشت، بتوان پیگیری کرد؟

کد رهگیری به مشتری پیامک می شود و هر شهروند عزیزی که در کشور کتاب خریداری کند و همچنین ناشران می توانند از طریق پست کتاب ها را رهگیری کنند. اگر از طریق غیر پست ارسال شود، ناشر موظف است شماره تلفن متصدی ارسال را برای مشتری در همان سامانه به نمایش درآورد.

اگر تأخیری در فرآیند یا اشکالی در کتاب های تحویلی ایجاد شود، ما مرکز پاسخگویی راه انداختیم که با مراجعه به پایگاه (ketab.ir) هم از طریق شماره تلفنی که اعلام کردیم و هم از طریق ایمیل و هم از طریق تیکت گذاشتن می توانند موارد خود را به مؤسسه اطلاع دهند.

این را باید در نظر گرفت که در پنج یا شش روز نمایشگاه حجم زیادی از محصولات پستی به ترافیک پست کشور اضافه می شود و این مستلزم همکاری ناشران است که در تحویل بسته هایی که مردم خریدند، تأخیر نداشته باشند و سریعاً به پست در کوتاه ترین زمان تحویل دهند و پست به صورت ویژه نمایشگاه مجازی را ببیند.

البته قول هایی به ما داده شده و زمان های خوبی را اعلام کرده اند. مدیرعامل شرکت پست اعلام کرده است، بسته های پستی ان شاء الله در کوتاه ترین زمان ممکن می رسد و این امر باعث

یادداشت

دردانه رسول خاتم در این کتاب

حسین مهریزی

خبرنگار فرهنگ

زندگی کوتاه، اما پر از معنا و مفهومی در دانه رسول خدا، حضرت صدیق طاهر (س)، سرشار از معارف ناب و انسان ساز و جلوه های بی مثال انسانیت است که اگر در مدت زمانی به درازای عمر بشر هم بر روی آن پژوهش شود، باز هم این چشمه سار طلال جوشش خواهد داشت. گذری بر مهم ترین آثار نگارش شده به همت علما، نویسندگان و ادیبان معاصر که برگی از دفتر زندگی آسمانی سینه زنان و مردان را به تصویر کشیده است، جان و دل جویندگان معارف الهی و انسانی را شست و شو می دهد و طریق معرفت و شناخت را پیش روی انسان می گشاید.

«زندگانی فاطمه زهرا (س)» یکی از این آثار ماندگار است که به قلم مرحوم علامه سید جعفر شهیدی منتشر شده و تاکنون بیش از ۱۵ مرتبه تجدید چاپ شده است. در این کتاب، با رویکرد پژوهشی و با قلمی روان و گویا، مهم ترین و اصلی ترین فرازهای زندگی یادگار رسول خدا تشریح و تحلیل شده است.

«کشتی پهلو گرفته» نیز اثری ادبی به قلم استاد سید مهدی شجاعی است که تاکنون بیش از دویست هزار نسخه به فروش رفته است. یک متن ادبی و روحانی که در عین استاد به منابع درجه یک، از اتقان در روایتگری برخوردار است و روضه های مکتوبی در باب مصایب حضرت است.

«فاطمه فاطمه است» عنوان اثر ماندگار مرحوم دکتر علی شریعتی است که در قالب یک متن ادبی، اوصاف و فضایل شخصیتی بانوی دو عالم را به تصویر می کشد.

«اسرار فدک» به قلم مشترک محمدباقر انصاری و سید حسین رجایی نیز از سوی انتشارات «دلیل ما» منتشر شده و در آن، متن خطبه فدکیه با ۱۷ نسخه اصیل تاریخی، تطبیق داده شده است. در این اثر تاریخی و پژوهشی، ماجرای غضب فدک و ماهیت سیاسی و اجتماعی آن در دوران پس از ارتحال رسول خدا (ص) تشریح شده است.

«نهج الحیات» نیز فرهنگ سخنان حضرت فاطمه زهرا (س) است که به قلم مرحوم محمد دستی و از سوی مؤسسه تحقیقاتی امیرالمؤمنین (ع) منتشر شده است؛ این کتاب، دانشنامه ای کوچک از احادیث کمتر شنیده شده حضرت صدیق کبری (س) است. در نهایت، «زندگانی فاطمه الزهرا (س)» اثر مرجع عالی قدر حضرت آیت الله ناصر مکارم شیرازی هم که نشر «محبان فاطمه (س)» آن را چاپ کرده، عنوان اثر دیگری است که در رثای دختر گرامی رسول خدا (ص) نوشته شده و در آن صحیح ترین و معتبرترین اقوال تاریخی را نقل کرده است.

آخر کلام، این سخنان بنیانگذار انقلاب اسلامی است که در وصیت نامه سیاسی الهی خویش، از «صحیفه فاطمیه» یاد کرده و این طور نوشته اند: «ما مفتخریم که ادعیه حیات بخش که او قرآن صاعد می خواند از انمه معصومین (ع) ماست. ما مفتخریم که... «صحیفه فاطمیه» که کتاب الهام شده از جانب خداوند تعالی به زهرای مرضیه است، از ماست...»

نشر

کاهن معبد جینجا چاپ هشتم نوشته یامین پور

«کاهن معبد جینجا» سفرنامه ژاپن است که به قلم وحید یامین پور نوشته و با استقبال مخاطبان روبه رو شده است. این کتاب پیش از توزیع هم از سوی ناشر و تعدادی از کتاب فروشان پیش فروش شده بود. استقبال از کتاب در مرحله پیش فروش با امضای نویسنده به حدی بود که سه چاپ اول کتاب به فروش

رفت. وحید یامین پور پیش از این کتاب نیز کتاب های «ارتداد» و «نخل و نارنج» را منتشر کرده بود که با استقبال روبه رو شده بودند. این کتاب در ۲۱۲ صفحه و قیمت ۳۵ هزار تومان از سوی مؤسسه انتشارات امیرکبیر راهی بازار شده است.

کتاب

درخت آرزوها برای کودکان افغانستانی و ایرانی

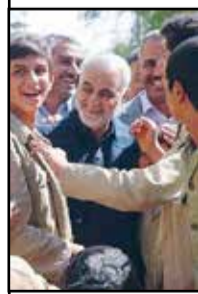

انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان کتاب «درخت آرزوها» را برای گروه سنی نوجوان منتشر کرد و در دسترس علاقمندان به ادبیات داستانی قرار داد. درخت آرزوها، نوشته «کاترین ایلگیت» نویسنده آمریکایی حوزه ادبیات کودک و نوجوان است که با ترجمه بهار علیزاده صبور و با تصویرگری

مرتضی یزدانی اصل منتشر شده است. کتاب داستان درختی را از زبان خود او نقل می کند؛ درخت بلوطی که با دیگر درختان متفاوت است و همه فکر می کنند که با نوشتن آرزوهای شان روی رویانی و گره زدن آن بر روی تنه یا شاخه های او، به آرزوهای شان می رسند.

نماهنگ

آیین سلیمانی اثر آهنگران برای سردار دلها

نسخه کامل نماهنگ آیین شهید قاسم سلیمانی به مناسبت اولین سالروز شهادت سردار دلها منتشر شد. این نماهنگ در شش فصل پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و پیروزی داعش و مدافعان حرم، نابودی داعش، شهادت سردار دلها و تشییع و خروش امت تولید شده است. همچنین قطعه هر ایرانی یک

سلیمانی بخش دیگری از این اثر است که در مدت زمان ۷ دقیقه از سوی حاج صادق آهنگران و جمعی از خواننده ها اجرا شده است. این نماهنگ در صدوسیما مرکز استان خوزستان به مناسبت برگزاری نخستین یادواره مکتب شهید سلیمانی تهیه و تولید شده است.

یادداشت

راه را ببندیم!

زینب گل محمدی

خبرنگار

بیشتر کارشناسان و صاحب‌نظران ادبیات مقاومت در این مورد هم‌نظرند که پرداختن به خاطرات و روایت‌های دوستان و نزدیکان شهید در روزهای اعلام خبر شهادت، تشییع پیکر، برگزاری مراسم‌های یادبود و حتی چند سال پس از این روزها، پر است از گزاره‌های احساسی که مخاطب را از اصل ماجرا و پی‌بردن به درونیات سوژه که در این جا «شهید» است، دور می‌کند. محقق و نویسنده در این مرحله، هر چه می‌پرسد، پاسخ‌هایی احساسی و احتمالاً غم‌بار می‌شوند و نکات اصلی و خاطرات اساسی از زندگی و سیره شهید، زیر حجم این احساسات مخفی می‌ماند.

برای نمونه همسر شهید که باید تمرکزش را بر نحوه تعاملات آقای خانه با مردم و فامیل، سیره عبادی او، نوع نگاه و ایده‌های اجتماعی و فردی او، مناسبات مالی و اقتصادی در زندگی، رفتار و سلوک شخصی و مواردی از این قبیل قرار دهد، ناخودآگاه در فضایی احساسی و متأثر کننده، فقط تمایل دارد به اعزام آخر همسرش و واپسین لحظات دیدار با او بپردازد. بسیار طبیعی است که او واگذار است و نمی‌تواند به راحتی از اتفاقی که زندگی‌اش را متأثر کرده، جدا شود و به گذشته‌های دورتر برود. او باید برای ادامه زندگی‌اش بدون حضور همسر فکر کند. مسائل مهمی پیش روی اوست که تمام ذهنش را درگیر می‌کند. اینکه تکلیف بچه‌ها چه می‌شود و چگونه باید آنها را با واقعیت جدید زندگی‌شان رویسرور کند؛ اینکه وضعیت اقتصادی خانواده چگونه خواهد شد؛ اینکه با خانواده همسر چگونه باید تعامل داشته باشد تا جای خالی پسرشان را کمتر احساس کنند و هزاران فکر و خیال کوچک و بزرگ که هر همسر شهیدی را محاصره می‌کند تا برای آنها چاره‌ای بیندیشد.

همین تفکرات و مسائل به ظاهر کوچک، اما مهم است که اجازه تفکر به گذشته دور و تبیین و تحلیل رفتار شهید را به همسرش و حتی دیگر نزدیکانش نمی‌دهد. همه آنها در اندیشه فرادها هستند و اینکه با دنیایی فاقد حضور فیزیکی عزیزشان، چگونه کنار بیایند.

متأسفانه برخی محققان و نویسندگان ادبیات پایداری در همین روزها به سراغ خانواده درجه یک شهید می‌روند. شاید احساس‌شان این است که با این کار در همدردی با آنها شریک می‌شوند. شاید فکر می‌کنند خانواده شهید با این مراجعه زود هنگام، از زنده ماندن یاد شهیدشان خوشحال می‌شوند؛ اما اصل ماجرا چیز دیگری است. خانواده شهید در این روزها با مسائل متعددی روبه‌روست که باید ابتدا آنها را حل و فصل کند و لاقلاً چند سال طول می‌کشد تا به وضعیتی ثابت و قابل قبول برسد و بتواند با خیال راحت، روی خاطرات شهید تمرکز کند. فعالان حوزه ادبیات پایداری باید این فرصت را به خانواده معظم شهید بدهند. بی‌شک اگر فردی به خانواده شهید مراجعه کند، با در بسته مواجه نمی‌شود؛ اما باید توجه داشت که آن خانواده در چه وضعیت روحی قرار دارد و چقدر می‌تواند پاسخگویی پرسش‌ها و تحقیقات باشد.

نمونه‌هایی درباره شهید، به ویژه درباره شهیدای مدافع حرم وجود دارد که نشان می‌دهد مراجعه زود هنگام به خانواده شهید برای کسب خاطرات، چه محصولات ضعیف و کم‌ارزشی (از منظر استناد و ادبیات) را موجب شده و چه بسا راه را برای تولید محصولات بهتر بسته است!

بررسی یک جلسه مهم ۲۴ ساعت پیش از آغاز کربلای ۵ - قسمت دوم

چگونه می‌گویید پیروزی قطعی است؟

این تناقضی است که ما در حل آن مانده‌ایم. ما در حد قرارگاه کربلا می‌توانیم یک جای پا بگیریم، اما بعید است قرارگاه قدس و نجف بتوانند وارد شوند. از طرف دیگر اگر تصمیم گرفته شود که عملیات نشود و بخوایم تا ده روز دیگر طولش بدهیم، فردا اگر هواپیمای دشمن بیاید و عکس بگیرد کل تجمع آنجاست و اگر بگوییم همه برگردند، در روایات نیروها اثر می‌گذارد.

حدود سه ساعت از بحث و بررسی عملیات می‌گذشت. علی شمخانی و رحیم صفوی (فرمانده و جانشین نیروی زمینی سپاه) تا آن لحظه اظهار نظر جدی نکرده بودند. غلامعلی رشید هم از اظهار نظر جدی پرهیز کرده بود. احمد غلامپور هم که نقش اصلی را در شروع عملیات داشت، اعتراف کرد که نمی‌داند با تناقضات موجود چه باید کرد. فرمانده قرارگاه قدس (محمدعلی جعفری) هم به طور جدی ابهام و تردیدش را مطرح کرده بود. مصطفی ایزدی فرمانده قرارگاه نجف هم به جز عملیات در نوک بوارین در شب اول درباره بقیه مأموریت خود اظهار نظر نکرده بود؛ در این میان تنها محسن رضایی، فرمانده کل سپاه بود که نظر روشن و قطعی برای انجام عملیات داشت و چشم‌انداز امیدوارکننده‌ای را برای آن ترسیم می‌کرد.

آقای هاشمی نیز زیر فشار تکناهای فراوان ناشی از مسائل سیاسی و اجتماعی کشور بود و به عنوان فرمانده کل جنگ به انجام عملیات موفق در شلمچه اصرار داشت و تلاش می‌کرد تردید و ابهام فرماندهان را به گونه‌ای مطلوب رفع کند.

حجت‌الاسلام محمدی عراقی، قائم‌مقام نماینده امام در سپاه گفت: اگر دشمن هوشیار باشد، فرقی بین مهتاب و غیر مهتاب و شب و روز نیست و این سؤال پیش می‌آید که با این نیرویی که داریم می‌توانیم موفقیت داشته باشیم و اگر تصمیم گیرنده جنگ بگوید می‌توانیم موفق شویم منتها با تلفات

بسیار بالا، آیا مجوزی داریم برای رسیدن به هدف، ۵۰ هزار تلفات بدهیم؟ ابراهیم حاجی محمدزاده، رئیس دفتر سیاسی سپاه در این لحظه گفت: چگونه می‌توان در یک عملیات، اول پیروزی حتمی را فرض گرفت و بعد عمل کرد؟ کدام سردار جنگی در دنیا پیدا شده که عملیات را منحصر کند به پیروزی؟ سرهنگ لطفی در همین لحظه برتری هوایی، تفوق آتش، قوای برتر از دشمن و قبول تلفات را از اصول نظامی دانست.

بنابراین و با آنچه گفته شد تضمین پیروزی در عملیات کاملاً منتفی بود. غافلگیری دشمن را هم سرهنگ لطفی و علی شمخانی منتفی می‌دانستند. علی شمخانی می‌گفت: با این وضعیت که ما داریم در هیچ نقطه از جبهه و در هیچ زمان نمی‌توانیم غافلگیری را رعایت کنیم. دشمن هر جا تمرکز قوا بدهد ما هجوم‌کننده هستیم و او سه بر یک با ما می‌جنگد. غافلگیری با این توان و با این استعداد امری محال است... این نتیجه را می‌توان گرفت که اگر فردا شب نتوانیم خط را بشکنیم، ۱۰ شب دیگر قطعاً نمی‌توانیم؛ یعنی میزان غافلگیری فردا شب بیش از ده شب آینده است. جلسه به این جا که رسید، آقای هاشمی بار دیگر نظر احمد غلامپور را جویا شد. چیزی که وی نه توان آن را داشت و نه آن را در صلاحیت خود می‌دانست.

محسن رضایی وارد گفت‌وگو شد و گفت: آقای هاشمی! اصلاً نباید نظر بگیریم، برای اینکه الآن موقع نظر نیست. ما فردا کارمان با اینها مشکل می‌شود؛ چون همین آقای غلامپور فردا باید برود بجنگد. ایسنان الآن متزلزل شده است. این بحث باید یک هفته پیش صورت می‌گرفت... آنچه مسلم است تصمیم اصلی گرفته شده است و نیروها پای کار رفته‌اند. اگر الآن اینجا نخواهیم عمل کنیم، هیچ وقت نباید عمل کنیم.

آن گونه که معلوم بود فرمانده کل سپاه در حالی

که روی انجام عملیات در شلمچه نظر قاطع داشت و کار را تمام شده می‌دانست، مشکلات کنونی و پیامدهای منفی احتمالی را تلویحاً متوجه فرمانده عالی جنگ کرد و آنها را ناشی از عملکرد او دانست.

پس از چند دقیقه گفت‌وگوهای پراکنده، رحیم صفوی اظهار نگرانی کرد که چند ساعتی به روشن شدن هوا باقی نمانده و زودتر باید تصمیم گرفت که در صورت لزوم منطقه از نیروها و تجهیزات تخلیه شود. در غیر این صورت فردا با این همه نیروی بی‌سنگر و موضع در منطقه، احتمال تلفات زیاد وجود دارد. محمدعلی جعفری هم پیشنهاد کرد نیروها بروند پای کار و اگر متوجه شدیم دشمن هوشیار است، از اجرای عملیات صرف نظر کنیم. آقای هاشمی بار دیگر از رحیم صفوی نظر خواست که وی گفت چند روز اجازه تعویق عملیات داده شود. محمدعلی جعفری با این تصمیم مخالف بود و گفت: اگر نیروها را برگردانیم، عملیات افشامی شود.

علی شمخانی البته نظر دیگری داشت. او معتقد بود: فردا شب مناسب‌ترین شب برای عملیات است، امام همین طور که برای هیچ شبی، هیچ کسی، هیچ نوع تضمینی برای پیروزی نمی‌دهد، فردا شب هم همینطور است... نظر شمخانی درباره زیان تأخیر در عملیات هم مهم بود. او گفت: شما اگر ۱۰ روز دیگر بخواهید وقت صرف کنید، و باز هم بخواهید اینجا عمل کنید، نه تنها خط اول و دوم و سوم دشمن منضبط خواهد بود، بلکه آتش توپخانه، بمب‌های شیمیایی و همه را عراق می‌آورد در خط.

حرف و حدیث‌ها درباره آغاز عملیات کربلای ۵ یا منتفی شدن آن، با این صحبت‌ها هم به نتیجه نهایی نرسید. هنوز حرف‌های بیشتری باید در و بدل می‌شد. ان‌شاءالله ادامه ماجرای این جلسه حساس را هفته بعد، پی خواهیم گرفت...

خاطره

بچه را نیاورید!

شهید محمود کاوه زمانی که جوان‌ترین فرمانده لشکر سپاه بود، در کنار لشکر ویژه شهید، یک تیپ توانمند و قوی و به اصطلاح استخوان‌دار را با نام تیپ قائم (عج) تأسیس کرد. همان یگانی که فرماندهی آن به سردار حاج علی اصغر حسینی محراب واگذار شد. در محرومیت آخرش در عملیات کربلای ۵، به شدت شیمیایی شد و باز هم با سینه شیمیایی شده و صدای خس خس سینه و چشمان کم بینا و شیمیایی مدت کوتاهی را در مرخصی بود. حتی به دلیل آنکه شدت در صد شیمیایی اش بالا بود، نتوانست فرزند خردسالش را ببیند و گفت: بچه را نیاورید که آسیب ببیند. با این حال دوباره عازم جبهه شدم... این هم یک حکایت دردآور دیگری از مظلومیت شهیدای ماست؛ شاید کمتر کسی بداند که او در لحظه شهادت همانند شهید کاوه، جلوتر از همه در خط مقدم نبرد به شهادت رسید و در حالی که در میدان جنگ بی‌هماورد بود، هدف هوایما و یک فروند موشک قرار گرفت.

راوی: مهدی محمدی از تیپ قائم (عج)

قاب

استتار

چه فرقی می‌کرد خاک باشد یا آب؛ خشک باشد یا باتلاق. هر جایی که وظیفه بود، ما در خط مقدم بودیم. چنان می‌تاختیم که هیچ نیرویی هم‌آورد ما نبود. خصوصاً شب‌هایی که با استتار کامل به دل خط دشمن می‌زدیم و اولین اشتباه‌مان، آخرین اشتباه بود. جان همه نیروها به همان یکی دو ساعت اول عملیات بسته بود....

تازه‌ها

از چیزی نمی‌ترسید!

کتاب «از چیزی نمی‌ترسیدم» زندگی‌نامه‌ای است که حاج قاسم سلیمانی با دست مجروحش نوشته است. این کتاب داستان شخصیت مردی است که از دل روستایی دور افتاده در کرمان چند دوره از زندگی ساده و گیرای خودش را برای تان روایت کرده است. این داستان شکل‌گیری مردی است که از چوپانی به جایگاهی رسید به بلندای آسمان‌ها. کتاب مناسبی برای آنان که حاج قاسم را در لباس نظامی دیدند به منظور آنکه بدانند او چگونه بزرگ شد. «از چیزی نمی‌ترسیدم» آغاز رسالتی عظیم از شناختن مردی بزرگ است. این کتاب را انتشارات «مکتب حاج قاسم» منتشر کرده است و با قیمت ۲۲ هزار تومان در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است.

صداقت

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول:یدالله جوانی

سرمدیر:علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعدالله زارعی،
فرهاد مهدوی، مهدی سعیدی، فتح الله پیرشان،
محمد رضامهدیار اسماعیلی، حسین عبداللہی فر
دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی
مدیر فنی: محمد صالح نادری
صفحه آرا: علی اکبر هدایتی
عکاس: حامد گوردوزی
ناظر چاپ: سعید قاسمی
چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶ (۰۲۱)
تلفن: ۱۱۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱)
ssweekly.ir
@ssweekly
info@ssweekly.ir
نمبر: ۷۷۴۸۸۴۲۶
سامانه پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۹۸۵ | دوشنبه ۲۹ دی ۱۳۹۹

کتیبه سبز

ایها العزیز

پر کن دوباره کیل مرا، ایها العزیز!
دست من و نگاه شما، ایها العزیز!
رو از من شکسته مگردان که سالهاست
رو کرده ام به سمت شما، ایها العزیز!
جان را گرفته ام به سر دست و آدمم
از کوره راههای بلا، ایها العزیز!
وادی به وادی آمده ام، از درد مران
واکن دردی به روی گدا، ایها العزیز!
چیزی که از بزرگی تو کم نمی شود
این کاسه را... قاف لبنا، ایها العزیز!

مریم سقلاطونی

جوان

سراب عرفان های نوظهور

محبوبه ابراهیمی

پژوهشگر سبک زندگی

یکی از بحران های مهم جوان امروزی،
حس بیهودگی و پوچی است؛ به این معنا
که برخی جوانان، نگاه مثبتی به خود و
زندگی نداشته و یا حس پوچی و بی معنا
بودن زندگی می کنند. از این رو، اسیر
ناامیدی، افسردگی، بدبینی و منفی بافی
می شوند. کارشناسان تربیتی معتقدند،
تنها راه برون رفت از این معضل، بازگشت
به ارزش های اخلاقی و معنویت است.
جوان در پرتو ارتباط معنوی همیشگی با
خدا، به نوعی نشاط و پویایی روحی دست
یافته و شخصیت قابل اعتمادی می یابد. بر
این اساس دوستی های سالم و پایدارتری
را انتخاب کرده و ارتباط اجتماعی فعال
و قوی تری خواهد داشت. نهادینه شدن
این ارزش ها در وجود فرد، علاوه بر آثار
فردی، آثار و برکات اجتماعی فراوانی را
نیز خواهد داشت؛ در واقع، فراگیری این
ارزش ها، سبب خواهد شد تا اصولی مانند
مروت، مدارا، گذشت، عدالت و نظایر این
فضایل اخلاقی، اصول حاکم بر رفتارهای
بشر باشند. از سوی دیگر، باید توجه داشت
که معنویت حقیقی، از مسیر درست، قابل
دسترسی بوده و گرایش به برخی عرفان های
نوظهور، نه تنها به معنویت نمی رسد؛ بلکه با
تحریف روح از فطرت حقیقی، آسیب های
جبران ناپذیری را به همراه خواهد داشت.
بنابراین در مسیر فراگیری معنویت و
ارزش های اخلاقی، باید مراقب موانع
مختلف و سراب عرفان های نوظهور بود.

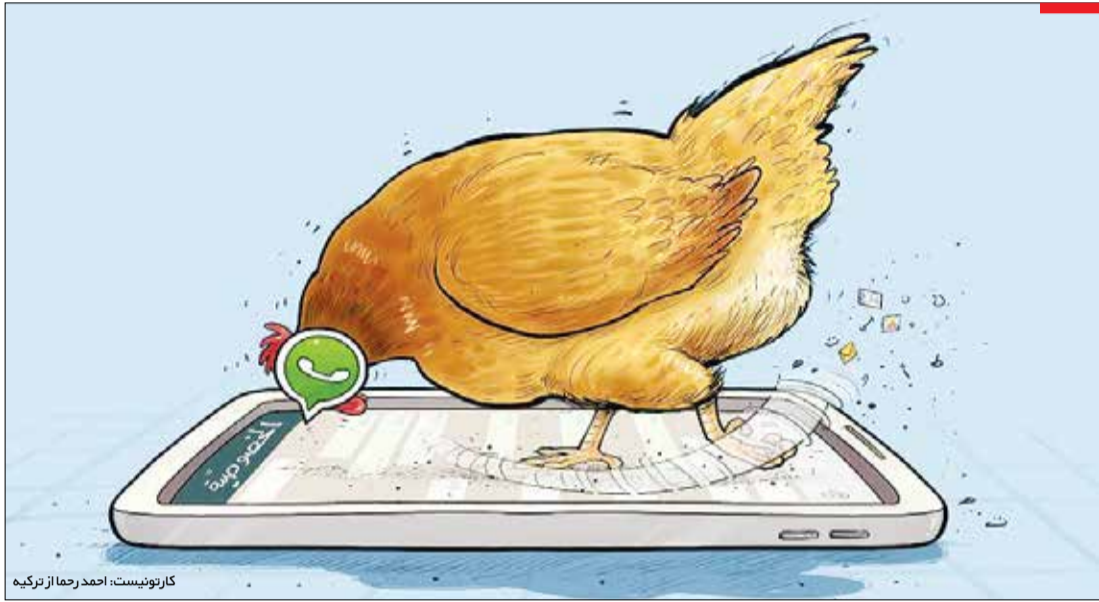
صبحانه

جلوه مهربانی خداوند

به هر میزان که قادر به کمک و همدلی باشیم، به همان میزان به روح و فطرت خود یاری رسانده ایم و او را از بدی و پلیدی دور کرده ایم. انسان با بخشش و بزرگواری، قبل از نیازمندان، خود را به غنا و بی نیازی نزدیک می کند و روحش را از رذایل پاک می کند. نمایش همدلی و همراهی با آن که نیازمند است، نمایش جلوه مهربانی خداست.

تلخند

وانتسپ و حریم شخصی کاربران! پیام رسان وانتسپ که از زیر مجموعه های فیس بوک به حساب می آید، به تازگی کاربران خود را مجبور می کند با اشتراک گذاری تقریباً همه اطلاعاتشان با سازمان بالادستی خود موافقت کنند که این درخواست با واکنش کاربران و متهم کردن وانتسپ به نقض حریم شخصی مواجه شده است.

کارتنیست: احمد رحما از ترکیه

داستان

صورت حساب!

مخلفاتی که وسوسه انگیز بود، فکر کردم، اما پیر مرد فقیر سرش پایین بود و نگاه نمی کرد، انگار خجالت می کشید. از جا بلند شدم، با اینکه حساب و کتاب دقیقی داشتم، اما الان وقت آن بود که درس خوبی به رئیس رستوران بدهم و به او بفهمانم جمع کردن پول و ثروت آنقدرها هم ارزش ندارد. جلوی پیشخوان ایستادم، صورت حساب خواستم و با اینکه بین نفس و وجدانم در جنگ بودم که چه غذایی برای پیرمرد بگیرم که خیلی هم هزینه نداشته باشد، بالاخره تصمیم گرفتم و با غرور، طوری که چند نفر دور و برم بشنوند، گفتم: «یه پرس به این بنده خدا بدید من حساب می کنی...» هنوز حرفم از دهانم در نیامده بود که حسابدار با طمأنینه و آرامش جواب داد: «نه آقا ممنون، اینجا غذا برای هر کسی که توانایی نداره رایگان، دستور ریاسته...» با شرم برگشتم و دیدم کنار پیرمرد فقیر سر یک میز نشسته بود و خوش و بش می کرد...؛ حالا می شد دلیل پیشرفت او را فهمیدم....

خوش پوش وارد شدند و با کلی احترام نشستند. رئیس رستوران بود، از سالها پیش او را می شناختم. گاهی توی رستوران چرخی می زد و از مشتری ها در مورد طعم و خدمات رستورانم سؤال می کرد. لبخندی زدم و خودم را مشغول صورت حساب ها کردم. اما فکری ذهنم را آزار می داد. چطور یک آدم اینقدر ثروتمند می شود و پول روی پول می گذارد؟ خبر داشتم که دو رستوران دیگر هم در حال افتتاح دارد. خوب یادم هست اوایل کارم در شرکت بود و او یک ساندریچی کوچک کنار شرکت داشت، اما پیشرفت عجیب و غریبی کرده بود و این موضوع کمی حسادت برانگیز بود. چند دقیقه با این فکرها مشغول بودم که غذا رسید. با لذت مشغول خوردن شدم. در حال خوردن آخرین لقمه ها، مرد زنده پوش و فقیری وارد شد و جلوی بخاری ایستاد. معلوم بود که در آن هوای برفی چاره ای جز پناه آوردن به رستوران نداشته، یک لحظه به عطر و طعم کباب و برنج و

نفیسه محمدی

دبیر گروه جوان

منتظر غذا بودم و داشتم با تبلت به بقیه حساب های شرکت رسیدگی می کردم. کار پرداخت حقوق خیلی دقت می خواست، دلم نمی خواست بعضی ها با زرنگی حقوق بیشتری بگیرند یا پولی کم و زیاد شود. مو را از ماست می کشیدم، این اصطلاح کارمندانم بود، اما اگر اینقدر دقت نمی کردم، همین اندک سرمایه را هم نداشتم. با اینکه دوست داشتم با لذت غذایم را بخورم، اما ناچار بودم کارهای عقب مانده را هم انجام بدهم. میز کنار من هنوز خالی بود و جای بسیار دلچسبی بود، برای اینکه پرف زمستانی را تماشا کنی و از غذای لذیذ رستوران لذت ببری؛ اما گویا قرار بود فرد مهمی از تماشای زمستان و غذا خوردن لذت ببرد. همه در تکاپو بودند و میز را آماده پذیرایی می کردند. چند دقیقه بعد مرد و زنی

سلامت

بتا کاروتن علیه دی اکسید نیتروژن

زهرا وحیدی نیا

کارشناس علوم تغذیه

آلودگی هوا به معنای آن است که بدن ما در معرض سمومی، مانند دی اکسید نیتروژن، ازون، رادیکال های آزاد و ذرات معلق قرار می گیرد. این مواد در دستگاه تنفس سبب التهاب پوشش داخلی و مخاط می شوند. دستگاه تنفس در حد امکان، مانع ورود برخی از این مواد می شود و برخی دیگر را دفع می کند؛ اما سمومی که وارد دستگاه تنفس شده و از راه آن وارد خون می شوند، عمده تاً از طریق کبد خنثی می شود. این سموم همچنین احتمال روشن شدن ژن های معیوبی را که خاموش هستند بالا می برد، بنابراین خطر بیماری هایی مانند سرطان بیشتر می شود.

حالا که نمی توانیم خود را از آلودگی دور نگه داریم، سعی کنیم با مصرف مواد غذایی سالم بدنی قوی و سالم داشته باشیم تا عوارض آلودگی هوا را کم و سموم را بهتر دفع کند.

بتا کاروتن یکی از کاروتنوئیدهای مهم است که در بدن به ویتامین A تبدیل می شود. سبزی ها و میوه های سبز، زرد و نارنجی مانند هویج، کدو حلوائی، اسفناج، گوجه فرنگی، انواع کلم مانند کلم بروکلی و موز از منابع خوب «بتا کاروتن» هستند. ویتامین A در تقویت سیستم ایمنی نیز نقش دارد. ماده مؤثر دیگری که در دفع سرب از بدن نقش بسزایی دارد «پکتین» است. سیب منبعی غنی از پکتین است؛ بنابراین توصیه می شود در طول روز حداقل یک سیب مصرف کنید.

راه نرفته

چگونه بر ترس فرزندم غلبه کنم؟

زهرا سلطانی نژاد

مشاور خانواده

پرسش: پسر ۹ ساله ای دارم که ترس های متفاوتی دارد، از بگمگم می سازه بین من و پدرش، از صدای بلند ترنم، از بلندی، امتحان و خیلی چیزهای دیگر و اهماه دارد. چگونه بر ترس او غلبه کنم؟

پاسخ: پرسشگر عزیز! با توجه به اینکه پسر شما ۹ ساله است و از مرحله کودکی عبور کرده است، پس ترس او می تواند در اتفاقات کودکی او ریشه داشته باشد. در نوزادان احساس ترس به گریه می انجامد و والدین برای آرام کردن کودکشان، او را در آغوش می کشند. این موضوع در سنین بالاتر به دلیل درک و شناختی که کودکان از محیط اطراف به دست می آورند، از سوی کودک کنترل می شود.

باید در اولین مرحله علت ترس در فرزند شما ریشه یابی شود. علت ترس می تواند حتی به دوران بارداری شما برگردد یا رفتار غلط شما در کودکی، دور بودن از اجتماع و تحت فشار بودن از جانب شما و ترس از انجام رفتار غلط باشد؛ پس ریشه یابی مرحله اول از درمان است. پس از آن باید در فرزند تغییر رفتار ایجاد کرد و او را در موقعیتی قرار داد که احساس کند ترس گذشته وی اشتباه بوده؛ برای نمونه اگر از جمع دوری می کند، باید او را با کنترل از راه دور در جمع های مناسب سنش قرار داد. استفاده از جمله «نگران نباش من در کنار تو هستم و از تو مواظبت می کنم» بسیار مؤثر است. با او در مورد انواع ترس هایش صحبت کنید. به او یاد بدهید که احساسات خود را از طریق کلمات بیان کند. به او کمک کنید تا تجربه های جدید را امتحان کند. هر چیزی را که سبب ترس می شود، با هم بررسی کنید و از جمله «اینکه ترس نداره» به شدت پرهیز کنید. با یک مشاور خوب مراحل درمان او را پیگیری کنید. ترس در این دوران می تواند نشانه وابستگی بیش از حد او به شما باشد که اینطور خود را نشان می دهد.

صادقانه

بزرگواری و مردانگی

امام حسن (ع) فرمود: بزرگواری (سخاوت) داوطلب شدن در احسان و نیکی است و دهش پیش از خواهش و اطعام کردن در محطسالی؛ اما مردانگی آن است که آدمی دین خود را ننگه دارد و خویش را از آلودگی حفظ کند و به املاکش رسیدگی کند و حقوق را بپردازد و به همگان سلام گوید... مردانگی حفظ دین و عزت نفس و نرمش و مداومت بر نیکی و احسان و گزاردن حقوق دوستی نمودن با مردم است. میزان الحکمه / جلد دهم

قبیله عشق

مهربان و طاهر

روز انتخابات ریاست جمهوری بود. انتخاباتی که در آن مردم شهید رجایی را با اکثریت آرا به ریاست جمهوری ایران انتخاب کردند. غروب وقتی به خانه برگشتم، دیدم بچه های کوچک دم در خانه ما صف کشیده اند. طاهره هم وسط حیاط ایستاده بود. جعبه کوچکی شبیه صندوق رأی روی میز گذاشته بود و بچه ها یکی یکی برگه ای را داخل صندوق می انداختند. از طاهره پرسیدم: این صندوق چیه؟ گفت: این بچه ها به سن قانونی نرسیده اند و نمی توانند رأی بدهند. ایسن صندوق را درست کردم تا بچه های کوچک شیرینی رأی دادن را بچشند. با تعجب نگاهش کردم. با این سن کم، کارهای او همیشه به من آرامش می داد. فعال و انقلابی و معتقد بود و همیشه دوست داشت بهترین کار را برای رشد انقلاب و تقویت نظام اسلامی داشته باشد.

به نقل از برادر شهید طاهره سادات هاشمی

طاهره سادات یکم خرداد ۱۳۴۶ در شهرستان آمل و در روستای شهیدآباد به دنیا آمد. او ششم بهمن ۱۳۶۰ در حالی که به کمک نیروهای مدافع شهر شافته بود، در درگیری خونین گروهک های معاند انقلاب با نیروهای بسیجی و مردمی، با اصابت دو گلوله به فیض شهادت رسید. در بخششی از وصیت نامه شهیده طاهره سادات هاشمی آمده است: «نگرانی من و تو ای خواهرم این است که مبادا سازشی صورت گیرد و خون های شهیدان به هدر رود و نتوانیم ندای امام را به گوش جهانیان برسانیم، که ندای امام همان ندای اسلام است.»

حسن ختام

دلننگم...

یادت شاخه های خشک و بی روح دلم را جان می دهد و به رنگ سبز بهار، گل آذین می کند. یادت شبیه شکفتن گل، سرخی هزار ساله دلم را هویدا می کند. مهربانم، فکر کردن به شما معجزه های است به قدمت تمام اعصار، به شگفتی اولین کرامت و بهت ابدی آخرین اعجاز.

آقاسی من، می دانم که ایسن پنجره دلم را می بینی که چگونه به شوق اندک نسیم نفسی که از جانب شما بوزد، گشوده شده است. می دانم که می شنوی، این قدم های دلم را که به اشتیاق به آغوش کشیدنت این چنین شکسته بال، افتان و خیزان به پایوس شما می آید. می دانم که می دانی و می خوانی، سکوتم را، ذهنم را، نگاهم را، صدایم را، همه هستی ام را و من به دلربایی همین دانستن هاست که بی تابم.

مولا یسم، از سوز دهشتناک دلنتگی، می خواهم پرند دلم را به پرواز دریاورم و در آن ناپیدای آسمان فریاد ناله سر برآورم که: «أَیْنَ وَجْهَ اللَّهِ الَّذِي إِلَيْهِ يَوَجَّهُ الْأَوْلِيَاءُ أَيْنَ السَّبَبِ الْمُتَّصِلِ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ»؛ کجاست جلوه خدا، که دوستان به سوش روی آورند، کجاست آن وسیله پیوند بین زمین و آسمان؛ تا شما نگاهم کنی؛ ای دلیل دلنتگی روزها و شب های من!